

ဟူရိုန် တီထွေ

လိပ်စာစာရင်း

၂၀၂၂-၂၀၂၃

လံာ်ခိၣ်တီၤလၢတၢ်ကွၢ်ယုအီၤ

၁. လံာ်ခိၣ်တီၤလၢ တၢ်ကွၢ်ယုအီၤ ၁-၂
၂. တၢ်ကစီၣ်လၢကိၣ်ခိၣ်.....၃
၃. တၢ်တိၢ်ကျဲၤ, တၢ်ထံၣ်စိ, ဒီး တၢ်လၢပနၢ်တဖၣ်၄
၄. တၢ်အသုအသၣ်လၢအဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲပုၤကိၣ်ဖိဖျါထီၣ်ကိၣ်ဝံၤအလီၣ်ခံ.....၅
၅. ပုၤမၤတၢ်ဖိ အမံၤအသၣ်အလံာ်.....၆-၉
 - ၅.၁. ဟူရိၣ်ကိၣ်ကမံးတံၢ် ဒီး ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤ ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်
 - ၅.၂. တီၤထီၣ်ကိၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် အပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်
၆. လံာ်န့ၣ်လံာ်လါ.....၁၀
 - ၆.၁. တၢ်ဒီးဖဲးအမုၢ်န့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (ACT/PSAT)
၇. တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်၁၁-၁၄
 - ၇.၁. အဲးဖဲအံၤအိၣ်ရၣ်ဖံၣ်အ့ၣ်(FERPA) တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
 - ၇.၂. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်တကွၢ်တလီၤပုၤနီၤတဂၤ
 - ၇.၃. အကူၣ် ၅၀၄ အမဲရကၤ က့ၣ်ကွၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ
 - ၇.၄. ပုၤက့ၣ်ပုၤကွၢ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
 - ၇.၅. ကိၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်ပာ်အီၤဘၣ်ဘၣ်ဘၢအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်
 - ၆.၅.၁. လံာ်န့ၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်
 - ၇.၆. ပုၤအနီၢ်တဂၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်
၈. တၢ်ဟဲတုၤဆူကိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ.....၁၄-၁၇
 - ၈.၁. တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်တဟဲထီၣ်ကိၣ် ဒီး တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်မၤဝံၤက့ၤလံာ် ခီဖျိ တၢ်တဟဲထီၣ်ကိၣ်တဖၣ်
 - ၈.၁.၁ တၢ်တဟဲထီၣ်ကိၣ်, တၢ်ယုခွဲး ဒီး တၢ်တယုခွဲး
 - ၈.၁.၂ တၢ်ဟဲထီၣ်ကိၣ်စဲၤခံ
 - ၈.၂. ပုၤကိၣ်ဖိ ဟးထီၣ်ကိၣ်ကိၣ်, လဲၤထီၣ်ကိၣ်ဆူ တၢ်လီၢ်အဂၤ
 - ၈.၃. ကိးနံၤဒဲး တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်

၉. တစ်ဖုံးလိမာ်စီး.....၁၇-၂၃

- ၉.၁. ကြံ့မိမိပျံ တစ်အိပ်ဖို
- ၉.၂. တစ်မနုဉ်လိမာ်စီး အကျိုးအကျွန်ုပ်
 - ၉.၂.၁. တစ်မနုဉ် လိမာ်စီးပတီ
 - ၉.၂.၂. တလတပဲ့ တဝံ (၁) မပတီ
- ၉.၃. တစ်နီကဲလှ လတကတဖိုအိပ်လိမာ်စီး ထူးစူးလိမာ်စီး လိမာ်
- ၉.၄. ဖျိ-လိမာ်စီး လိမာ်စီးပတီ
- ၉.၅. တစ်မလိမာ်စီးကတလိမာ်စီး အသိတဘျီ
- ၉.၆. တစ်မနုဉ်ကတလိမာ်စီး အတိအကျ
- ၉.၇. တစ်လကပီ ပတီ, ဘူဂတီပတီ ပတီ, ဖျိထိပ်ကတလိမာ်စီးပတီ ပတီ
- ၉.၈. တစ်သုတဘျီ လိမာ်စီးပတီ အပတီ
- ၉.၉. တစ်ခွဲတစ်ယာ်လှ တစ်ကမနုဉ် စိလှကတလိမာ်စီးပတီ ပတီ
- ၉.၁၀. တစ်ကတဘျီကတသု လတကတဖိုအိပ်လိမာ်စီး
- ၉.၁၁. တစ်ခွဲစီး
- ၉.၁၂. လိမာ်စီးပတီ, တစ်လိမာ်စီးပတီ တစ်ပတီ
- ၉.၁၃. တစ်လိမာ်စီးပတီ လတကတဖိုအိပ်လိမာ်စီး

၁၀. တစ်လကတဘျီကတသု တစ်အိပ်ကတဘျီကတသု.....၂၃-၂၄

- ၁၀.၁. ကတကတသုကတဘျီကတသု တစ်ခွဲစီး
- ၁၀.၂. တစ်ခွဲစီးကတသုကတဘျီကတသု တစ်ခွဲစီး

၁၁. တစ်သိပ်တစ်သိပ်နု စီး တစ်မနုဉ်လိမာ်စီး.....၂၄-၂၆

၁၂. တစ်ပတီတစ်ပတီ စီး တစ်သိပ်ကတဘျီကတသု အပတီ.....၃၀-၃၄

- ၁၂. ၁. တစ်ပတီတစ်ပတီ တစ်တီကတဘျီ
- ၁၂.၂. တစ်ပတီတစ်ပတီ တစ်သိပ်ကတဘျီကတသု အပတီ
- ၁၂.၃. ပတီကတဘျီကတသု, လကတဘျီကတသု

၁၃. ပတီကတဘျီကတသု တစ်ခွဲစီး တစ်ပတီတစ်ပတီ၃၄-၃၆

- ၁၃.၁. တစ်ပတီတစ်ပတီ
 - ၁၃.၁.၁. တစ်ပတီတစ်ပတီကတဘျီကတသု, တစ်ကတဘျီကတသု
 - ၁၃.၁.၁.၁. ပတီကတဘျီကတသုလိမာ်စီးပတီ
 - ၁၃.၁.၂. တစ်ပတီတစ်ပတီ, ချးဘ် တစ်ခွဲစီး တစ်ကတဘျီကတသု
 - ၁၃.၁.၃. တစ်ပတီတစ်ပတီ တစ်သုညီပတီ
 - ၁၃.၁.၄. ပတီကတဘျီကတသု တစ်ပတီတစ်ပတီ အပတီ
- ၁၃.၂. ကတဘျီကတသု အပတီ
- ၁၃.၃. တစ်ပတီတစ်ပတီကတဘျီကတသု
- ၁၃.၄. တစ်အိပ်ကတဘျီကတသုကတဘျီကတသု တစ်ခွဲစီး

၁၄. လကတဘျီကတသု တစ်ခွဲစီး.....၄၀

ပတူၢ်လိာ်မုၢ်နၤဆူ ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤမၤသကိးတၢ် လၢအအိၣ်ဒီး အကံၢ်အစီတဖၣ် အသိး, သရၣ် မ့ၣ်စတဲး ဒီး ယၤ ဆၢမုၢ်လၢလၢ ကကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် သုဝဲကိးဂၤဒဲးလၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢ အတၢ်တၢ်ဒီးနၤ ဒီး ဟ့ၣ်နၤခိၣ်ဖး လၢတၢ်ပူၤ တဖၣ် ဒီး ဟ့ၣ်နၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒ်သိးနကဒိၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်သးဂဲၤ ဒီး တၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ် ခိဖျိ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအက လုာ်ကလုာ်တဖၣ် အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိးနံၣ်ဒဲး ပအိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပထံၣ်ဘၣ် ပုၤကွီၣ်ဖိတဖၣ် ဒိၣ်ထီၣ်လၢ အတၢ်လဲၤခိဖျိအ ပူၤ ဖဲဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ် ဒီး ပဆၢမုၢ်လၢလၢ နကထံၣ်န့ၣ် တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် လၢနဘၣ်သးအိၣ် ဒီး ဟံးန့ၣ်တၢ်ခွဲးဂ့ၤယၢ်ဘၣ်အဝဲန့ၣ် ခိဖျိ ဟံးဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢ ပပုၤကွီၣ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဟဲလၢ တၢ်လီၢ်လၢ အလီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ် ဒီး ပမၤလိန့ၣ်တၢ်လၢ ပုၤဂၤအတၢ်လဲၤခိဖျိ အပူၤ သုဝဲဒၣ် န့ၣ်တက့ၢ်. ဝံသးစူၤ သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤလွံၤထံၣ် လၢအမုၢ်န “ပုၤကမုၢ်ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်” ဖဲ နကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် တၢ်အိၣ်သးကိးအဆၢကတီၢ် တက့ၢ်. ၁. နကဘၣ် တၢ်ရူၤနၤ လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်တိလိာ်ဆဲးလၢ ဒီး တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ. ၂. နကအိၣ် ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ နကတဲၤဖျါထီၣ် နနီၢ်ကစၢ်တကပၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်. ၃. နကဘၣ် တၢ်ကဟုၤကယၢ်နၤ ဖဲတၢ်မၤက မၣ်နၤအခါ. ၄. နကဘၣ် ကွၢ်ဆၢမဲၣ် တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် နမၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢတဖၣ် အခံ န့ၣ်လီၤ.

ဆၢဂ့ၤပုၤကွီၣ်ဖိ, မိၢ်ပာ် ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိ ကိးဂၤဒဲး - မိသုကအိၣ်ဒီး ကွီၣ်နံၣ်လၢ အဂ့ၤဒိၣ်မး တနံၣ်ညါအံၤ တက့ၢ်.

သရၣ် မး ရဲၣ်ကံၢ် (Mike Radke, Ed. S)

ကွီၣ်အတၢ်သးဝံၣ်

ပမုၢ်ပုၤလၢအသးတိးဒီးနၤ,ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်,
 ပမုၢ်ပုၤလၢအကူကၤတၢ်ဘိးသ့,ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်,
 ပအိၣ်ဆၢထၢၣ်လၢနလီၢ်ခံဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနၤ,
 မၤဆူၣ်ဆူၣ်ဒ်သိးနကကဲထီၣ်တၢ်လီၢ်လၢအဂ့ၤကတၢ်,
 ပသ့ၣ်ညါနမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကဟုၤကညိၣ်,ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်,

(ရါ! ရါ!)

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,လဲၤမၤနၤကွဲာ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအန့ၣ်တဖုတက့ၢ်,ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်,
 ပဝဲခဲလၢၢ်ဆၢထၢၣ်လၢနလီၢ်ခံဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနၤ,ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်,
 ပုၤလၢအဒိသဒေပကဂူၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မံၤဟူသၣ်ဖျါ--ဘိၣ်သိၣ်
 လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,ပဆၢထံၣ်လၢနကအိၣ်ဒီးတၢ်မၤနၤ,ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်,

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်တိၣ်ကျဲၤ, တၢ်ထံၣ်စိ, ဒီးတၢ်လၢပနၢ်တဖၣ်

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်တိၣ်ကျဲၤ

ပှၤမၤလိတၢ်လၢအသးသမူဒိစိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဝဲၤထီၣ်အိၤ ဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အိၤခိဖျါ တၢ်သိၣ်လိလၢ အအိၣ်ဒီး ခိၣ်ယၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်ထံၣ်စိ

တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ - တၢ်ဟ်ကမၤလၢသး - တၢ်အကံၢ်အစိ ဂ့ၤကတၢၢ် လၢပှၤကိးဂၤဒီးအဂီၢ်

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်နၢ်တဖၣ်

တၢ်လၢပနၢ်မ့ၢ်ဝဲ.....

- ပှၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒီးမၤလိန့ၣ်တၢ်သ့,ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်သ့,မၤန့ၣ်မၤနၤတၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မုၢ်လၢလၢအထီဒုးအိၣ်ထီၣ်ပှၤမၤနၤတၢ်ဖိလၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပကိၣ်ကတဲၣ်ကတိၤန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်သးလၢကတၢၢ်တၢ်ဒီးပှၤမၤလိတၢ်ဖိတဂၤဘၣ်တဂၤဒ်သိးအကမၤဒိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အကံၢ်အစိန့ၣ်လီၤ.
- ပတၢ်ထူးတၢ်တိၤအဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲကမျၢၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပှၤတဂၤဒီးတဂၤအိၣ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ်အလုၢ်အပှၤဒီးအသူးအသ့ၣ်အလၢအကပီၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်စးထီၣ်အသးလၢဟံၣ်လၢယိဒီးဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤအိၤလၢပှၤမၤလိတၢ်ဖိ,ဟံၣ်ဖိယိဖိ,ကိၣ်,ဒီးပှၤတဝၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပကိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ပှၤတဝၢတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပကိၣ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကွၢ်စိန့ၣ်လီၤ.
- ပကိၣ်အတၢ်တိၣ်ဟ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဆိတလဲမ့ၢ်ဝဲတၢ်အရူဒိၣ်သပှၤကတၢၢ်လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးဝံၤဒီးထံဖိကိၢ်ဖိကအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်ဟ်ဖှိၣ်မၤသကိးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်နီၢ်မးလၢပှၤတဝၢတၢ်သဘျၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ကိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျါအကျဲလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ပှၤတဝၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးတဂၤဒီးတဂၤလၢတၢ်တီတၢ်လိၤအပူၤဒီးတၢ်ဟ်လုၢ်ဟ်ပှၤပှၤထံဖိကိၢ်ဖိဒီးကလုၢ်န့ၣ်ကသ့အဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်သိၣ်လိမၤယုၤအိၤန့ၣ်လီၤ.
- ကိၣ်အတၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤလၢကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပှၤကိၣ်ဖိန့ၣ်,ဟ်ယုၢ်စုၢ်ကိးဒီးတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးပှၤဂၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကိၣ်အတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးမ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်ဒိၣ်မးတခါလၢပှၤကိၣ်ဖိအတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအယိကိၣ်အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဒီးပှၤတဝၢတဖၣ်ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အသုအသၢ်တဖၣ်လၢ အဖဲအိၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲပုၤကိၣ်ဖိ ဖျါထီၣ်ကိၣ်ဝံၤအလီၤခံ

ဒ်တၢ်အစၢလၢပတဲဖျါထီၣ်အီၤလၢအအိၣ်ဖျါလၢပတၢ်တၢ်ကျဲၤအပူၤအသိးန့ၣ်,ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်ကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ....

- တၢ်ဆိကမိၣ်အနီၣ်ဝံၤခံလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်ကိၣ်လၢကျိၣ်,တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုး,လံာ်စဲအုၣ်,ဒီးလံာ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သုဝဲစးဖိကဟၣ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲကုၣ်ပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအပတီၢ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့အလၢအပဲၤ,ဒွဲလၢတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့,တၢ်ကိၣ်လိထံသး,နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤ,ဒီးတၢ်အအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်လၢအဟံၣ်ဃုာ်ဒီး.
 - တၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်,တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်,တၢ်ကွဲးရဲၣ်ကျဲၤတၢ်,တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်အခိပညီ,ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤတဖၣ်
 - တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢအဘၣ်လိာ်ဖိဒုးသ့ၣ်တဖၣ်
 - တၢ်ကွဲးထံဆိကမိၣ်အမ့ၢ်အတီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်ဟ့ၣ်ဖးအပူၤတဖၣ်
 - တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစၢလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢတၢ်ကီတၢ်ခဲအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဆဲးကျိးတဖၣ်လၢအဟံၣ်ဃုာ်ဒီး.
 - တၢ်ဖး,တၢ်ကွဲး,တၢ်ဒိကန့ၢ်,တၢ်စံးကတိၤလၢအတုၤလီၤတီၤလီၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ဘါအကလုာ်ကလုာ်ခံခါလိာ်
 - တၢ်ဖးဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ်စးဖိကဟၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအခိပညီသ့ၣ်တဖၣ်
 - တၢ်န့ၢ်ပၢ်ဒီးတၢ်မၤအါထီၣ်တၢ်ဆဲးကျိးလၢအတဟံၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကတိၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်
 - တၢ်သ့ၣ်ညါပၢ်ပနီၣ်လၢ,တၢ်လၢတၢ်ဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤကညီအတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးအက့ၢ်အဂီၤတခါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကိၣ်လိထံသးလၢကမ့ၢ်အမဲရကၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ်လၢအဟံၣ်ဃုာ်ဒီး.
 - တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်ထံကီၢ်ပဒိၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢပုၤတတၢ်အပူၤ,ကီၢ်စဲဒီးထံကီၢ်အပတီၢ်အပူၤအိၣ်ဒ်လဲၣ်
 - တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်ပုၤတတၢ်အတက့ၢ်လၢအလဲၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်လုၤလၢထူၤသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလီၤဆိလိာ်အသးလၢထံကီၢ်ပဒိၣ်ပၤဆုၤမၤဝဲ
 - တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢတၢ်အံးက့ၤက့ၤက့ၤန့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ယၢၤ
 - တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီတၢ်န့ၢ်ပၢ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်သန့အတၢ်န့ၣ်ဘျးလၢအပဲၤဒီးတၢ်သဘျုးလၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢအပဲၤဒီးတၢ်မၤလၢအဟံၣ်ဃုာ်ဒီး.
 - တၢ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ,ကိၣ်လိမၤထွဲတၢ်ဆၢကတီၢ်,ဒီးတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်သးလၢအဲၣ်ဒီးစးထီၣ်မၤတၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ်
 - တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢတၢ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤအပူၤဒ်အလီၤအိၣ်အသိး (အဒိ..ကဂ့ၢ်ဖိ,ခိန့ၢ်,ပုၤမၤညီက့ၤတၢ်,ပုၤဟ့ၣ်ကုၣ်တၢ်,ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအတဒိးသန့ထီၣ်အသးလၢပုၤနီၣ်တဂၤ)
 - တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါအကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒ်သိးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်လၢအိၣ်လၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤတဖၣ်
- တၢ်အံၤက့ၤက့ၤက့ၤနီၣ်ခိ,တၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်,တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအဂ့ၢ်လၢအဟံၣ်ဃုာ်ဒီး.
 - န့ၢ်ပၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျးလၢနီၣ်ကစၢ်ဒီးပုၤဂၤအဂီၢ်
 - န့ၢ်ပၢ်တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ခိဖျါနီၣ်ခိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
 - တၢ်ဃုမၤန့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤမုာ်သ့ၣ်မံသးမုာ်သး,တၢ်အိၣ်ကသ့ၣ်အိၣ်ကသီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်
 - သ့ၣ်ညါတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးအပူၤဒီးတၢ်ပြၢအပူၤအလုာ်အပူၤခံခါလိာ်
 - န့ၢ်ပၢ်တၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယီ,တၢ်ကဲမိာ်ကဲပၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိအမူအဒါဒီးအတၢ်အိၣ်သး
 - န့ၢ်ပၢ်လုၤခိၣ်တၢ်အိၣ်မူတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်
 - န့ၢ်ပၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤနီၣ်တဂၤဒီးပုၤတတၢ်
- ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤတတၢ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤ,ဒီးတၢ်ဖဲလိမၤဒီးအလုာ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

 ဟူရိုင်ကိုကမ်းတံင် ဒီး ကီရိုင်လီကဝီ ပုယဆုရိုင်ကျဲတတ်တဖ်

ကးရဲး ဘုးစခီး
ကရခိုင်

ရှဲလံင် စံမိစမင်
ကရဖိ

ထု ဘဲ ဘာခါ
ကရခိုင်ခံ

မြဲးလံ
ကရဖိ

ဒုဘုး ဝံလာ်
ကရဖိ

ထဲရိုင် နဲဘာ်စုး
ကူင်သုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ခဲလံင် မြဲးစတိဖာ်စာ်
မုာ်ကျိဝဲကွာ် မူဒါခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၅

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

လုဒ် ဖံး
လံာ်ညိုင်သိုင်ဒိုင်ပုနဲတံာ်,တံာ်သိုင်လိနဲလိ, ဒီး
တံာ်ဒီးဖဲး, ဒီး တံာ်ဂုာ်ခိုင်တိ ၉ (Title IX)
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၂

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ကိုလံ ခိုင်နးခိုင်နံင်
အံအဲးစံအဲလ် ပုနဲတံာ်, ကီရီစာ်ဖိုင် တံာ်ရိုင်တံာ်
ကျဲ ဒီး ပုအိုင်ဒီးမူဒါ, ဒီး စံာ်ထိုင်အံ (CTE)
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၈၆၆၀

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ရဲးလံနာ် ရှဲလုာ်
တံာ်ကူာ်ဘာ်ကူာ်သုလီဆီ ပုနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၇

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

မး ရဲးကံာ်
တီထီ ကိုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th St. SW
Huron, SD 57350

လီရိုင် ဝဲလဲစဲာ်
တီခါသးကိုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

1045 10th St. SW
Huron, SD 57350

ရီးနံင် မုဒိုင်စတဲး
တီထီ ကိုခိုင် ခံ
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th St. SW
Huron, SD 57350

လါခိုင် ဟာစာ
တီးခါးသး ကိုခိုင်ခံ
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

1045 18th Street SW
Huron, SD 57350

ဟဲသျှာ် ရိုင်ဇလ်
မဲးဖုစာ် ကိုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၈၅

1680 Idaho Ave SW
Huron, SD 57350

ရီကွာ် အီလာ်
မဲးဖီကဟာ်ပိညါ ပှးနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th Street SW
Huron, SD 57350

ကို ဟိဘဲး
တံာ်သျှာ်ထီၣ် ဇီး ဟိၣ်ခိၣ်လီၢ် ပှးနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၆၇

150 5th St. SW
Huron, SD 57350

မဲသံၣ် ဘီးစကြီး
ပံစိာ်တီဆှာ် ပှးနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၈၉

700 Lincoln Ave NE
Huron, SD 57350

မဲကံၣ် ဟး
ဘျုးခါး ကိုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၇၅

555 Mellette SW
Huron, SD 57350

မဲရံၣ် ဟးခါး
ဝးရှံတံာ် ကိုခိုင်, ခီလနံၣ် ကိုခိုင်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၉၅

1451 McClellan Drive
Huron, SD 57350

ထဲရံၣ် ရီးထာ်
တံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤ ပှးနဲတံာ် ဇီး အရံၣ်နံၣ် မူဒါခိၣ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၇၃

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

အမဲဒုၣ် ရှုၤမဲခါး
ကိုတံာ်အီၣ် ပှးနဲတံာ်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၉

1045 18th St. SW
Huron, SD 57350

ဟူရိုင်တီးထီကို ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်

မး ရဲးကံၣ် ကိုခိၣ်
 ရီၣ်နံၣ် မ့ၣ်စတဲး..... ကိုခိၣ်ခံ
 စတဲးဖနံၣ် ရဲထၢၣ် နံၣ်ရဲၣ်
 ရိၣ်မးနံၣ် အိၣ်လုၣ်ဘိၣ်..... နံၣ်ရဲၣ်
 ခြိးစတံၣ် ဝံလၢၢ် ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်
 လုၣ်စံၣ် ဝါ ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်
 တၢ်ကယုထၢထီၣ်ပုၤတၢ်ဂၤ ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် အနံၣ်ရဲၣ်
 ဩၣ်ဒံၣ် ဖုးစရီ ပုၤမၤဘၣ်လိာ်ဖိးဒုက့ၢ်တၢ်
 ရီလုၣ် လးစၢၣ် ကိုကသံၣ်သရၣ်မုၢ်
 စံၣ်နံၣ် စွဲစၢၣ် ပုၤမၤကဆိတၢ်အခိၣ်
 ဒုလံ ရှုးမုးစၢၣ် ပုၤမၤကဆိတၢ်
 လူဇုး မုၢ်နုၤပုၤမၤကဆိတၢ်
 ဒၢၣ်ရဲး ဘဲကံၣ် မုၢ်နုၤပုၤမၤကဆိတၢ်
 ရံထၣ် ဘုးစံလၢၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ဒီး တၢ်စုသု တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သု (CTE)သရၣ်
 ဝဲး ဘုး တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ဒီး တၢ်စုသု တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သု (CTE)သရၣ်
 မီးထနံၣ် ဘုးစလၢၢ် ပုၤတၢ် လံာ်တၢ်မၤလီ သရၣ်
 လုစုၣ် ဩၣ်တၢ် တၢ်ဒူး သရၣ်
 ခါရၣ် ခါရၣ်ဘဲထဲ လံာ် စဲးနံၣ် သရၣ်
 ခုၣ် ခါဒၣ် လံာ်စဲးအုၣ် သရၣ်
 မး ခါဒၣ် စံၣ်ထံၣ်အံၣ် ဒီး ပုၤတၢ် လံာ်တၢ်မၤလီ သရၣ်
 ရံဒၣ် မီး ပုၤတၢ် လံာ်တၢ်မၤလီ သရၣ်
 ကွဲးနုးဖၢၣ် ဖူ လံာ်စဲးအုၣ် သရၣ်
 မုး ကဲးဖၢၣ် လံာ်ကိၤလၢၤဝါ သရၣ်
 ဘဲ ဟိဘဲး လံာ်စဲးအုၣ် သရၣ်
 ဝဲလံာ် ဟဲနုး ပုၤတၢ် လံာ်တၢ်မၤလီ သရၣ်
 ဟ့ၣ်ဒံၣ် ဟိးဖထံၣ် လံာ်ကွၢ်မနံၣ် သရၣ်
 လီရၣ် အါဘၢၣ်စၢၢ် လံာ်ကိၤလၢၤဝါ သရၣ်
 မြူ ကို ပုၤတၢ် လံာ်တၢ်မၤလီ သရၣ်
 အုၣ်ဒံၣ် မီးဖဲ အံၣ်အဲးစံးလံာ် သရၣ်
 အုၣ်ဒၣ် ဟံက့ၢ် လံာ်တၢ်ဒူး သရၣ်
 စဲးသၣ် မြူ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုလီၤဆီ သရၣ်
 ခုဘၢၣ်လံာ် စးဖၢၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုလီၤဆီ သရၣ်
 မဲးဖူ လါဘဲလံာ် ပုၤတုၤတၢ်ဂီၤ သရၣ်
 စိညၣ် မိလံာ် တၢ်မၤပုၤကၤလံာ်မးအလီၢ် သရၣ်
 မရဲ မိဒု လံာ်တၢ်ဒူး သရၣ်
 ကိုဒၢၣ် မူလံာ် ပုၤတၢ်လံာ်တၢ်မၤလီ သရၣ်
 ဘဲး နံးဇး ပံကွၢ်သံကျၢၤကရၢ သရၣ်
 မိလံာ် ဖါရံၣ် လံာ်ကိၤလၢၤဝါ သရၣ်
 မး ဖိးစမၣ် စံၣ်ထံၣ်အံၣ် သရၣ်
 ကွၢ်စံးခါ ရဲးဒဲးခါ စံၣ်ထံၣ်အံၣ် သရၣ်
 စုရၣ် ရၢဘုး လံာ်ကိၤလၢၤဝါ သရၣ်
 ထဲရံၣ် ရဲလဲဒၢၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုလီၤဆီ, အံၣ်အဲးစံးလံာ် သရၣ်
 မါကၢၣ် စကိး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုလီၤဆီ သရၣ်
 စုရၣ် စၢ လံာ်စဲးအုၣ် သရၣ်
 မြူးစံး စတိလံာ် လံာ်ကိၤလၢၤဝါ သရၣ်
 ဝုး စတိး လံာ်စဲးအုၣ် သရၣ်

ကွမ စတုရန်း သံကျံကုန် သရုပ်
 မိလိန် တရုတ် တံသုန်ဝံသးဆာ သရုပ်
 ကွာရီ၊ စွဲနီ စံသံသံ သရုပ်
 အကွံ ထိမ်း အံအံစံသံ သရုပ်
 မရံယံ ထွဲဒို လံကီလံဝါ သရုပ်
 မ် ခြံစတံနံ အူ၊ ခါဘံယံ လံကီလံဝါ သရုပ်
 အံမံ ဘဲလံသီး တံအိုဉ်အိုဉ်အိုဉ်အိုဉ် နီဉ်ခိ တံကုန်ဘုဉ်ကုန်သု သရုပ်
 ဘဲနယံ ဝုးကွံမံ လံတံဒုး သရုပ်
 ချူထံ ဝါလံစံထွဲ နီဉ်ခိ တံကုန်ဘုဉ်ကုန်သု သရုပ်
 ရံးခိုဉ် ခါရံဉ် လံရံဒီး သရုပ်
 လိနံ မီးစံ ပု၊ မ၊ စ၊ လံရံဒီး သရုပ်
 ရီကွံ အါလံ စံးဖိကဟံပိညါ သရုပ်
 ထဲရံဉ် ချးကနံယံ စံးဖိကဟံပိညါ သရုပ်
 မး ခြံမစတံ စံးဖိကဟံပိညါ သရုပ်
 စဝဲစံ စတံလံ တံဖံးလံမီး လံလံ သရုပ်
 လုစံ အံ ပု၊ မ၊ စ၊ တံဖံးတံမ၊ တံအိုဉ်ကတီသး တံမ၊ သကီးတံ(CRP) သရုပ်
 ယံးစကံယံ မူ ပု၊ မ၊ စ၊ အံအံစံသံ သရုပ်
 ကွံနံ ဘာလကွံ ပု၊ မ၊ စ၊ နံဉ်စံဉ်သံ သရုပ်
 အကွံလံ နံး ပု၊ မ၊ စ၊ နံဉ်စံဉ်သံ သရုပ်
 ဖဲကံ လံးစိကွံ ပု၊ မ၊ စ၊ နံဉ်စံဉ်သံ သရုပ်
 စံဉ် ဩဉ်စကံ ပု၊ မ၊ စ၊ တံကုန်ဘုဉ်ကုန်သုလံသီ သရုပ်
 ဖဲး ဟးခဲး ပု၊ မ၊ စ၊ တံကုန်ဘုဉ်ကုန်သုလံသီ သရုပ်
 ရီဒုဉ် ရဲနီ ပု၊ မ၊ စ၊ တံကုန်ဘုဉ်ကုန်သုလံသီ သရုပ်
 ခဲးသံဉ် ခဲ တံအိုဉ်တံအိုဉ် ပု၊ မ၊ တံဖိ
 ကွံးနံး လးစံ တံအိုဉ်တံအိုဉ် ပု၊ မ၊ တံဖိ
 ခိနံ ဝဲဘာဉ် တံအိုဉ်တံအိုဉ် ပု၊ မ၊ တံဖိ
 ဟံလံ ရံးဩးကး တံအိုဉ်တံအိုဉ် ပု၊ မ၊ တံဖိ
 နဲ၊ နု ဝုးဘာဉ်ရံ ပု၊ နံတအာ သရုပ်

ကို လံာ်နံာ်လံာ်လါ ၂၀၂၂-၂၀၂၃

လါအီကား ၁၃ တံာ်ဒုးသုာ်ညါဆိပုၤခွံတံာ်ဖိအတံာ်ဂုာ်တံာ်ကျါ ဒီး ကိုအိးထီာ်အမူး
 လါအီကား ၁၈ ကိုထးထီာ်ထီာ်
 လါစးပထုဘာ် ၂၆သီ (ဟါခီ ၅:၃၀-၈:၃၀) မိာ်ပာ်ကိသရ်တံာ်အိာ်ဖိာ်
 လါစးပထုဘာ် ၂၇ တံာ်ထီကိဝံၤအလီၤခံ တံာ်တိာ်ကျါ
 လါစးပထုဘာ် ၃၀ ကိုအတံာ်ရုလိာ်မုာ်လိာ်တနံာ်တဘျီ
 လါအိးကထိဘာ် ၁၀သီ အဃရကၤပုၤထူလံၤဖိအမုာ်နံၤ(ကိုတထီာ်ဘာ်)
 လါအိးကထိဘာ် ၂၁သီ တံာ်မၤလိဝံၤတကတီာ်
 လါနိာ်ဝုဘာ် ၁၁ သုးဖိလီၤလံၤမုာ်နံၤ(ကိုတထီာ်ဘာ်)
 လါနိာ်ဝုဘာ် ၂၃-၂၅ တံာ်စးဘျးစးဖိာ် ကိုပာ်ကသုာ်
 လါနိာ်ဝုဘာ် ၂၉သီ (ဟါခီ ၅:၃၀ တုၤ ၈:၃၀) မိာ်ပာ်, ကိသရ်တံာ်အိာ်ဖိာ်
 လါနိာ်ဝုဘာ် ၂၂သီ တံာ်မၤလိနံာ်ကတီာ် ဝံၤတကတီာ်
 လါဒံာ်စ့ဘာ် ၂၃-လါယနူၤအါရံာ်၃ ခရံာ်အိာ်ဖျါအနံၤသဘျ့
 လါယနူၤအါရံာ် ၁၆ မးတုာ်လူသုာ်မုာ်နံၤ(ကိုတထီာ်ဘာ်)
 လါယနူၤအါရံာ် ၂၃(ဟါခီ ၅:၃၀-၈:၄၅) . . . မိာ်ပာ်တဖာ်ဖဲဆဲးလီၤမံၤလါဖိအဂီၢ်ဒီး ဟဲကွာ်ကိတံာ်လါတံာ်ပုၤ
 လါဖုတြုၤအါရံာ် ၁၇သီ - လါယနူၤအါရံာ် ၂၂၀ ကိာ်ခိာ်အမုာ်နံၤ (ကိုတထီာ်ဘာ်)
 လါမးရှာ် ၃ တံာ်မၤလိသကတီာ်တကတီာ်ဝံၤ
 လါမးရှာ် ၁၀သီ ဒီး ၁၇သီ တံာ်ကိာ်ထီာ်သီကိုပျါကသုာ်(ကိုတထီာ်ဘာ်)
 လါမးရှာ် ၂၁(ဟါခီ ၅:၃၀-၈:၄၅နံာ်ရံာ်) မိာ်ပာ်, ကိသရ်တံာ်အိာ်ဖိာ်
 လါအုဖျါ ၇-၁၀ ခရံာ်ဂဲၤဆါထာ်သမူထီာ်ကုၤအနံၤသဘျ့
 လါမုၤ ၁၆ တံာ်ပုၤတံာ်ဟ့ာ်လါကပီၤတံာ်ရံာ်တံာ်ကျါ
 လါမုၤ ၁၇ တံာ်ကတီၤလီၤတံာ်ဆူ ပုၤလါအဖျါထီာ်ကိုတဖာ် အအိာ်
 လါမုၤ ၁၆ ဒီး ၁၈ နံာ်ကတံာ်တံာ်ဒီးစး
 လါမုၤ ၁၉ ပုၤကိာ်ဖဲဟဲကုၤအကိာ်တံာ်ပိးတံာ်လီၤ, တံာ်မၤလိခံကတီာ်တကတီာ်ဝံၤ
 လါမုၤ ၂၁ တံာ်ဖျါထီာ်ကိုအမူး

ACT အဃရကၤခိလုာ်ကိုတံာ်ဒီးစး

တံာ်ဒီးစးမုာ်နံၤ	မုာ်နံၤလါတံာ်ဆဲးလီၤမံၤလါာ်	(တံာ်လိာ်ဘာ်တံာ်ဟ့ာ်ကတီၤကုၤဘျးလဲအဃရကၤတံာ်)
လါစးပထုဘာ် ၁၀, ၂၀၂၂	လါအီကား ၅, ၂၀၂၂	လါအီကား ၁၉, ၂၀၂၂
လါအိးကထိဘာ် ၂၂, ၂၀၂၂	လါစးပထုဘာ် ၁၆, ၂၀၂၂	လါစးပထုဘာ် ၃၀, ၂၀၂၂
လါဒံာ်စ့ဘာ် ၁၀, ၂၀၂၂	လါနိာ်ဝုဘာ် ၄, ၂၀၂၂	လါနိာ်ဝုဘာ် ၁၁, ၂၀၂၂
လါဖုတြုၤအါရံာ် ၁၁, ၂၀၂၃	လါယနူၤအါရံာ် ၆, ၂၀၂၃	လါယနူၤအါရံာ် ၂၀, ၂၀၂၃
လါအုဖျါ ၁၅, ၂၀၂၃	လါမးရှာ် ၁၀, ၂၀၂၃	လါမါရှာ် ၂၄, ၂၀၂၃
လါယုၤ ၁၀, ၂၀၂၃	လါမုၤ ၅, ၂၀၂၃	လါမုၤ ၁၉, ၂၀၂၃

တၢ်တၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အဂၢၢ်အကျိၤ

ပှၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ် ဟူၣ်ရိၣ်တၢ်ထီၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအုၣ်ကီၤအသးလၢ အဝဲသ့ၣ်ခဲလၢၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပှၤထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဝဲအံၤအဂီၢ်, ပှၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ အ ကဘၣ်ယုးယိၣ်ပးကဲ ဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢလၢ ပှၤခဲလၢၢ်အဂီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်အတၢ်ပညိၣ် အဒိၣ်က တၢ်မ့ၢ်ဝဲ ကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲ တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်သ့ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဝဲအံၤ, ဒီးတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ် ပှၤကိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကိၣ်အပူၤ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပှၤတဝၢတခါ ဒီး ကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပှၤ တဝၢအတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤလၢ သးစုဘၣ်လၢ ပှၤကိၣ်ဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ပှၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်တူၢ်လိာ်စ့ၢ်ကိး အတၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဖိယိဖိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တၢ်မၤ(FERPA) တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ

ဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်မၤ(FERPA)ဟ့ၣ်ဝဲမိၢ်ပၢ်ဒီးပှၤကိၣ်ဖိလၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၁၈န့ၣ် ဒီးအါန့ၣ် ၁၈န့ၣ်တဖၣ်(ပှၤကိၣ်ဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ)အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပှၤပှၤလၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲပှၤကိၣ်ဖိအ တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါသ့ၣ်တဖၣ်လၢအပၢ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ကမၤန့ၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် အံၤ မ့ၢ်ဝဲ.....

၁. အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကသမံသမိးဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤ ပှၤကိၣ်ဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဖဲကိၣ်ဒီးန့ၣ်လံာ် ပတံထီၣ် လၢတၢ်ကတူၢ်လိာ်အီၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ ၄၅သီ အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၣ်ဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်ကြၢးကွဲးဆှၢထီၣ်လံာ်ဆူကိၣ်ခိၣ်အအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အီၤလၢအအိၣ်ဒီးသမံသမိး ကွၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါန့ၣ်လီၤ.ကိၣ်အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤဝံၤ ကဒုးသ့ၣ်ညါကဒါက့ၤ မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၣ်ဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်လၢတၢ်ကသမံသ မိးကွၢ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကပတံထီၣ်တၢ်ဘျီဘၣ်က့ၤပှၤကိၣ်ဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်လၢ မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၣ်ဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ်ဒ်လၢ မ့ၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢ အတလီၤတၢ်လီၤဆဲး,မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အကမၢ်,မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတရီၤတပါပှၤကိၣ်ဖိအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်အအိၣ်ဖျါလၢအဲးဖိအဲးအံၤရဲၣ်ဖိအံၤ အပူၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၣ်ဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးဝဲလၢကိၣ်ဘျီဘၣ်က့ၤတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကြၢးကွဲး လံာ်ဆူကိၣ်ခိၣ်အအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အီၤလီၢ်တၢ်လီၤဆဲး ဘၣ်ယးတၢ်ကွဲးနီၣ်ဖဲလဲၣ်တခါလၢအအိၣ်ဒီးဆိတလဲဝဲ, ဒီးဘၣ်မနုၤအ ယိတၢ်ကဘၣ်ဆိတလဲအီၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ကိၣ်မ့ၢ်ဆၢတၢ်ဝဲဒ်လၢအတဆိတလဲတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢမိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၣ်ဖိလၢ အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲပတံထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်,ကိၣ်ကဒုးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၣ်ဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆၢတၢ်ဝဲဒ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအကပတံထီၣ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆိတလဲမၤဘၣ်က့ၤပှၤကိၣ်ဖိအတၢ် ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်လီၤတၢ်အဂၢၢ်အဂၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကိၣ်လၢအကျိၤအကျဲ သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ်ပှၤကိၣ်ဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်အအိၣ် ဖဲတၢ်ဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်ဆူ ကိၣ်ဘျီတၢ်အိၣ်ဖိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၃. အိန်ဒီးတရီးတပ်ယာလ၊ ကဒီးနုလံတပ်အာဂ်လီဟုဂ်အနွဲး တချူးလ၊ ကွိဟ်ဖျါထီဂ်နီတဂလအဂ်အကျါ(PII)လ၊ပုၤ ကွိဖိအတၢ်ကုဂ်ဘဂ်ကုဂ်သုတၢ်ကွဲးနီကွဲးယါအပူၤ၊မုတမ့ၢ်လ၊ တၢ်မၤထီထီဂ်တၢ်နီဖျါ အဲးဖံအံအဂ်ရံဖံအုဂ် ဟုဂ်စိဟုဂ် ကမိၤဝဲတၢ်ဟ်ဖျါထီဂ်တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျါလ၊တလီၢ်အိန်ဒီးတပ်အာဂ်လီဟုဂ်အနွဲးဘဂ်နုၤလီၤ.

တၢ်လၢတၢ်ကွၢ်ကဟံးကွၢ်အီၤ သ့ၣ်ထဲတခါမ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အစူးလၢတၢ်ကဟံးဖျါထီၣ်အီၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်အစူးဘၣ်န့ၣ်,ကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ထဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အီၤဆူကွီအပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ်လၢအယူယီၣ်လီၤပလီၢ်လီၢ်အသးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအသးန့ၣ်လီၤ.ကွီအပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးတၢ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲကွီအပူၤမၤတၢ်ဖိဒ်အမ့ၢ်ကွီအပူၤပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်,ပၤဆှၢတၢ်မူဒါခိၣ်,ပူၤသိၣ်လိန့ၣ်ယုၤတၢ်,မ့တမ့ၢ် ပူၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ(လၢအဟံးယုၣ်ဒီး ကွီတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ပူၤမၤတၢ်ဖိ,ကွီပၤကီၢ်)မ့တမ့ၢ်ကွီကမံးတံၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကွီအပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးတၢ်န့ၣ်ဟံးယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးမုၢ်သးပူၤမၤကလီတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,ပူၤတဖၣ်လၢအအအိၣ်လၢကွီအပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖီလၢဒီးမၤန့ၣ်ခၢၣ်စးတၢ်လၢကွီအဂီၢ်ခီဖျိသ့မ့တမ့ၢ်ရဲၣ်သဲကတိၤဝဲနီၢ်တဂၤတၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ(PII)လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢအပူၤ,ဒ်အမ့ၢ် ပီၢ်ရီ,ပူၤသမံသမိးစရီပတီၢ်,ကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်,မ့တမ့ၢ် ပူၤကူၤစၢၤယၢဘျါတၢ်,မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ် ပူၤကွီဖိ လၢအမုၢ်သးမၤကလီတၢ်လၢ ကမၤတၢ်လၢ ကွီအပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကမံးတံၢ်အကျါ,ဒ်အမ့ၢ် ပူၤသိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်က့ၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ပူၤမၤစၢၤပူၤပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကမံးတံၢ်,မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ်,ပူၤကွီဖိ မ့တမ့ၢ် ပူၤမုၢ်သးမၤကလီတၢ်လၢ အမၤစၢၤကွီအဂၤအပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဒ်မူဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် အသးန့ၣ်လီၤ.ကွီအပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အိၣ်ဒီးဖိးသဲစးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဖဲအဝဲသ့ၣ်အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢကကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကွဲးနီၢ်ကွဲးယၢဒ်သိးအကမၤလၢပဲၤအမူအဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(တော်မူထား) မိတ်မတ်မတ်ပျက်ကွဲမိ မှန်ယူထိုင်ပဲ တော်ကူဘက်ကူသုအတော်ကွဲးနိုင်ကွဲးပါခီဖျီ ပျက်ကွဲမိကလဲဆဲးလီအမံ၊ ဆူကွဲအဂတဖျာဉ် မတ်မတ် လဲဆဲးလီတော်လံအမံန့၊ ကွဲထဲဖျါထိုင် တော်ကူဘက်ကူသု အတော်ကွဲးနိုင်ကွဲးပါ လာအတအိုင်ဒီး တော်အာဉ်လီဟ့ဉ်အခွဲးဆူ ကွဲအဂလ၊ ပျက်ကွဲမိကလဲဆဲးလီအမံ၊ မတ်မတ် ဆဲးလီတော်လံအမံ၊ အပျာဘဉ်မူဘဉ်ဒါအအိုင် သုပန့လီ၊ (တော်မူခီ) မတ်မတ်လ၊ တော်ကွဲးနိုင်ကွဲးပါ ဟ်ဖျါထိုင်ပဲဒဉ်လ၊ လာတော်နံဉ်တဘျီတဘီးဘဉ်သုဉ်ညါအပူ၊ တော်အာဉ်လီအိုင်ပဲဒဉ်လ၊ တော်ကဆု၊ထိုင် တော်ကွဲးနိုင်ကွဲးပါ ဖဲတော်ယူထိုင်အီအခါ မတ်မတ် မိတ်မတ် မတ်မတ် ကွဲမိလ၊အသးနံဉ်ပျဲထိုင်ဆံယီးနံဉ်ကွဲးဖဲလီတော်အမံ၊ လာလံဘီးဘဉ်ဟ်ဖျါထိုင်တော်အပူဘဉ်န့၊ အဲးဖဲအံအဉ်ရံဖံဉ်အုဉ် လီဘဉ်ကွဲ မတ်မတ် ကီရံလီကဝီကွဲလ၊ အကဒုးသုဉ်ညါမိတ်မတ် မတ်မတ် ပျက်ကွဲမိ လ၊အသးနံဉ်ပျဲထိုင် ၁၈ နံဉ် တဖဉ် ဖဲတော်မတ်ယူထိုင် ပျက်ကွဲမိအတော်ကွဲးနိုင်ကွဲးပါအဆ၊ကတီ၊ န့လီ၊

၄. အိပ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကဆိးထီၣ်တၢ်လီၤဘၢလီၤကွီၢ်ဆူ အမဲရကၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤအအိၣ် ဖဲဟူရိၣ်ကီၢ် ရၣ်လီၤကဝီၤကွီၢ်မ့ၢ်တမၤလၢပွဲၤတၢ်လၢ အဲးဖံအံၢ်အၣ်ရံၣ်အ့ၣ် လီၤဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.တၢ်လီၤတၢ်ကျဲအမံၤဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤကျဲလၢ တၢ်ပၤဆၢအဲးဖံအံၢ်အၣ်ရံၣ်အ့ၣ် မ့ၢ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

Family Policy Compliance Office
U.S. Department of Education
400 Maryland Avenue, SW
Washington, DC 20202

တၢ်သံကွၢ်တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ၅၀၄ မ့တမ့ၢ် အမဲရကၤဖိ ကုကွဲၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ကြၢးဘၣ်တၢ်ဆဲးကျိးအီၤ လီၤလီၤဆူ နဖိအကိပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တစ်ခွဲတစ်ယာလဲ တစ်တကွာတလီ ပုနီတဂါ

ဟူရိန် ကီရ်ရှင်လီကဝီကွီ တကွာတလီ အပုမတဖိ တ်သိတ်တံသီသနူ ဒီး အတံဖဲတံမ၊ မုတမု အတံကွာတကွာသု တ်ရဲတံကျဲတဖန် မုတမု တ်ဟူးတံဂဲတဖန် ခိဖျိ စၢသွဲၣ်, ဖဲးဘုၣ်အလွဲၣ်, တ်လၢ ပုနီအီသုၣ်တဖန်, တ်ဘုၣ်တံဘါ, သးအနံၣ်အလါ,တံဆိဟံၣ်ဆိယီ, မုၣ်ခါ, ကုကွဲၣ်, ထံကီလၢအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်, မုတမု တ်လီၤစၢလီၤသွဲၣ် နီတမံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်အဲၣ်ဒီး သံကွာအါထီၣ် တ်ဂုၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တ်ဂုၢ်ခိၣ်တီ ၆ Title VI မုတမု တ်ဂုၢ်ခိၣ်တီ ၉ Title IX,န့ၣ်, ဆဲးကျိးဘၣ်ကွီၤ လံ ခနးခွံၣ်နံၣ် မုတမု လုၣ်ဖဲ ဖဲး လၢအမုၢ်ဖိးမံမုၣ်ခိၣ်တဖန် ဖဲဟူရိန်ကီရ်ရှင်လီကဝီကွီ, ဟူရိန်, စံၣ် ၅၇၃၅၀ (၆၀၅-၃၅၃-၆၉၉၂) မုတမု ယုၢ်အဲး ကွဲၣ်သုဆဲးလၢဝဲၤကျိၤ, ဝဲၤဒီးလၢ ထံလီၤကီၢ်ပုၤတံခွဲတံယာ်အဂီၢ်,ပုၤပုၤတံဖိအတံဖဲတံမအက ဂုၢ်ဖဲU.S. Dept. of Education, Office of Civil Rights, Customer Service Team, 400 Maryland Ave. SW, Washington, DC 20202-1100 တက့ၢ်.လီၤတံစီနီၢ်ဂံၢ် (၈၀၀)-၄၂၁-၃၄၈၁,ဖဲးကွဲးဒီးဆုၢ်လံၢ် (၂၀၂-၂၄၅-၆၈၄၀, TDD (၈၇၇)၅၂၁-၂၁၇၂,လီၤပရၢနီၢ်ဂံၢ် OCR@ed.gov တက့ၢ်.

အကူၣ် ၅၀၄ ပုၤအမဲရကၢဖိ ကုကွဲၣ် တံဖဲတံမ

အဆၢ၅၀၄ တံမယုမၤဖိးတံအံၤ မၤစၢၤပဲ ပုၤကွီဖိလ အနီၣ်ခိၣ်ဂီၤ မုတမု အခိၣ်န့ၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတဖန် လၢညီနီၢ်ကဲ ထီၣ်တံကီတံခဲလၢ ပုၤကွီဖိကမၤလီၤန့ၣ် တ်ကွဲၣ်ဘၣ်ကွဲၣ်သုအဂီၢ် န့ၣ်သုဝဲ လီၤ. တ်အိၣ်သးသုၣ်တဖန်အံၤ ဒီးသန့ထီၣ်အသး လၢ နီၢ်တဂၤတံလီၤဘၣ် အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတံကမၤပဲၤ လီၤလံၢ်ကုလၢ ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တံမၤစၢၤအဂီၢ်, ဝံသးစူၤဆဲးကျိးဘၣ် ရှုလံၣ်နံၣ် ရှုလု, ဖိးမံမုၣ်ခိၣ် လၢအလီၤတံစီနီၢ်ဂံၢ်မုၢ်ဝဲ (၃၅၃-၆၉၉၇)မုတမု တံၤထီၣ်ကွီ (၃၅၃-၇၈၀၀)န့ၣ်တက့ၢ်.

ပုၤကုပုၤကွဲၣ် အတံခွဲတံယာ်

ပုၤကွီဖိလၢ အကဲပုၤကုပုၤကွဲၣ်ကိးဂၤဒဲး လၢအမၤလီၤတံလၢ ဟူရိန်ကီရ်ရှင်လီကဝီကွီတဖန် အိၣ်ဒီးတံဖိတံကမီၤလၢ အကဒီး န့ၣ်ဘၣ် တ်ကွဲၣ်ဘၣ်ကွဲၣ်သု အတံန့ၢ်ဘျုး လၢအကလီ, လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ တဖန်န့ၣ်လီၤ. လၢနကသုၣ်ညါအါထီၣ် တ်ဂုၢ်တံ ကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤ ဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤလၢတံကြးယုထၢအီၤ ဒီး တံဖဲတံမၤတဖန်အဂီၢ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိးဘၣ် တ်ကွဲၣ်ဘၣ်ကွဲၣ်သု လီၤဆိ ပုၤနံၣ်တံ, ရှုလံၣ်နံၣ် ရှုလု ဖဲ ၃၅၃-၆၉၉၇ တက့ၢ်.

ကွီအတံကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတံဟ်အီၤဘၣ်ဘၣ်ဘၢဘၢ အတံခွဲတံယာ်တဖန်

၁၉၇၄ ဟံၣ်ဖိယီဖိ တ်ကွဲၣ်ဘၣ်ကွဲၣ်သု တံခွဲတံယာ်တဖန် ဒီး တံဘၣ်တံဘၢ တံဖဲတံမၤ ဟ်ဂါဟ်ကျဲၤတုၢ်ဝဲ ပုၤကွီဖိအ တံကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ အတံဘၣ်တံဘၢတဖန် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်, ပုၤကွီထွဲတံ, မုတမု ပုၤကွီဖိလၢ အသးနံၣ်အိၣ် ၁၈နံၣ်ဆူအဖိခိၣ် တဖန် တြိဝဲ တံရၢလီၤ ပုၤကွီဖိအတံဂုၢ်တံကျိၤ ခိဖျိ ကွဲးဆုၢ်ထီၣ်လံၢ်ဆူ ကွီခိၣ်အအိၣ် သုဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဝံသးစူၤ ကွဲးရဲၣ်လီၤ နတံဘၣ်ယီၤဘၣ်ဘီတမံၤဂုၤတမံၤဂုၤ လၢပကွီကဘၣ်လူၤဟိမၤဝဲတဖန်ဆူ အဲးဖဲအံၤအံၤရဲဖံၣ်အုၣ် (FERPA) တံသိတ်တံသီတဖန် ဆူ..

Kraig Steinhoff, Superintendent, 150 5th St SW, Huron, SD 57350
Phone.. (605) 353-6990

လၢနကသုၣ်ညါအါထီၣ် တံဂုၢ်တံကျိၤအဂီၢ်, နကိး ၁-၈၀၀-၈၂၇-၅၃၂၇, မုတမု နဆဲးကျိး လီၤအိၣ်လီၤဆိး လၢလံၢ်တခါ အံၤ သုစုၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

Family Policy Compliance Office, US Dept. of Education, 400 Maryland Ave, SW, Washington, DC 20202-8520

www.ed.gov/policy/gen/guide/fpc/ferpa/index.htm1

ပုၤအနီၢ်တၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်

တၢ်ကတိၤ “ပုၤအနီၢ်တၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်” အခိပညီၣ်မ့ၢ်ပဲ ပုၤတၢ်ဂၤတၢ်ဂၤတၢ်ဂၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ကမၣ်အိၤ ခိဖျိအမၤတရီၤတပါ တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ပုၤတၢ်ဂၤအံၤ အိၣ်ဒီးမူဒါ မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤ, ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ..

က. အကဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ ဘၢကွီၢ်လၢ အတၢ်အိၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

ခ. အကဟံၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် တချုးဒီးလၢ တၢ်မၤ တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတၢ်လၢခံကတၢ်ဒီးဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွီၢ်ဖိလၢ အဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် တၢ်ဖိၣ်ယံးယၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ နးနးကျဲၤကျဲၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဟဲထီၣ်ကွီၢ်တသ့ဘၣ် လၢတၢ်ဆၢကတိၤဖးယံၣ်အတိၤပူၤ, တၢ်လၢကဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲဝဲ ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤအိၣ်မူဒါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွၢ်အိၣ်လၢ ကွီၣ်န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၣ်ဝဲ ကွီၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့အလံာ်ကွဲးဒီး လၢကွီၣ်အအိၣ် လၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အတၢ်န့ၣ် ကျဲၤအလၢအပူၤ လၢအမၤလီၤတၢ် ပုၤအနီၢ်တၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢတၢ် လၢတၢ်ဖိၣ်ယံးယၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လဲၣ်န့ၣ်, ပုၤကွီၢ်ဖိ အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အကပတံထီၣ် တၢ်ဆၢတၢ်အဝဲန့ၣ် ဆူတၢ်စိတၢ်က မိၤလၢထးတပတီၢ် ဒီး ကဘၣ်တဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်လၢအသးဆူၣ်မၤဝဲတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ဝဲၤအလီၢ်ခံ တၢ်ဖိၣ်ယံးယၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ ကဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲ တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါတပတီၢ် အတၢ်စံးဆၢတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢနကဒီးန့ၣ် တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်အကျိၤအကျဲၤ အလံာ်ကွဲးဒီးအဂီၢ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိး ကွီၣ်အဝဲၤဒေးတက့ၢ်.

တၢ်ဟဲတုၤဆူကွီၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ

ဝဲကွီၢ်ထီၣ်မုၢ်နံၤအဆၢကတိၤ တၢ်ဆၢမုၢ်လၢလၢ ပုၤကွီၢ်ဖိကိးဂၤဒီးကဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ကွီၢ် ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ် ဒိၣ်နီၢ်မးလၢ တၢ်ကမၤန့ၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဂ့ၢ်အဂီၢ် ဒီး တၢ်ကမ့ၢ်ဆူညါ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ်တဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤနၢၤလၢအပတီၢ်ထီၣ်န့ၣ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ပုၤကွီၢ်ဖိအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တနံၤဒီးတနံၤ လၢတီၤပူၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ကွီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၤထီၣ် ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဂ့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအဘျးဝဲလိာ်အသး န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၢဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်,ပသ့ၣ်ညါလၢ မုၢ်နံၤကအိၣ်ဝဲသပုၤကတၢ်လၢ ပုၤကွီၢ်ဖိဟဲထီၣ်ကွီၢ်တချုးတကဲဘၣ်န့ၣ် ကအိၣ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၢ်ဖိတဖၣ် ကြးမၤဝဲၤက့ၤအမူအဒါ လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တဖၣ် တသ့ဝဲအသ့လၢအဆိ ဒ်သီးအသ့တအိၣ်လီၤတၢ်လၢ ပုၤလီၤခံတဂ့ၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ် မူဒါလၢလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒ်သီးတၢ်ကသ့မၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤ ပုၤကွီၢ်ဖိလၢအညီၣ်န့ၣ် ယုၣ်ကွီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဝဲပုၤကွီၢ်ဖိတဂၤ တဟဲထီၣ်ကွီၢ်လွံၢ်ဘျီ ဝဲၤအလီၢ်ခံလဲၣ်န့ၣ်, ကွီၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် ကဆဲးကျိးဝဲ ပုၤကွီၢ်ဖိအမိၢ်အပၢ် လၢကတၢ်ပိာ်တဲသကိးဝဲ ပုၤကွီၢ်ဖိအတၢ်ထီၣ်ကွီၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲပုၤကွီၢ်ဖိတဂၤ တဟဲထီၣ်ကွီၢ်ယုၣ်ဘျီ ဝဲၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် ကဆဲးကျိးဝဲမိၢ်ပၢ် လၢတၢ်ကတၢ်ပိာ်တဲသကိးဝဲ ပုၤကွီၢ်ဖိအတၢ်တဟဲထီၣ်ကွီၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤ ဒီး ကဘၣ်ဘျီတၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤ ဒ်လဲၣ်ကသ့အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲပုၤကွီၢ်ဖိတဂၤ တဟဲထီၣ်ကွီၢ်ယံးဘျီ ဝဲၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, တၢ်ကမၤဝဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တခါ, ဝဲန့ၣ်ကအိၣ်ယုာ်ဒီး ပုၤကွီၢ်ဖိ,ဒီးအမိၢ်အပၢ်, ဒီးကွီၣ်သရၣ်,ဒီးပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် လၢကတၢ်ပိာ်တဲသကိး ပုၤကွီၢ်ဖိအတၢ်ဖဲးလိမၤဒီး အဂ့ၢ်အကျိၤဆူညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ် ကဟံၣ်ယုာ်ဒီး...
 - ပုၤကွီၢ်ဖိ ကဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်မၤလိအလီၢ် ဒ်တၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ထီၣ်ကွီၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၤ အိၣ်ဝဲအသီး,
 - ပုၤကွီၢ်ဖိ ကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်အိၣ်လၢအတီၤပူၤ ဒီး ဟံၣ်အိၣ်လၢတၢ်မၤပုၤထီၣ်က့ၤလံာ်မးပတီၢ်အလီၢ်, ဒီး
 - ပုၤကွီၢ်ဖိ ကဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွၢ်အိၣ်လၢအတီၤပူၤ ဒီး ဟံၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ကဖၢလၢသးအလီၢ်(PRIDE)န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ ပုၤကွိၤဖိတထီၣ်ကွိၤ ဦး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢလံာ်တဘျီဒီးတဘျီ ကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ထံသမံသမိးအိၤ ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဆၢတၢ် တၢ်လီၤလၢအဂ့ၢ်ကတၢၢ် လၢပုၤကွိၤဖိကအိၣ်ဒီး တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် လၢလံာ်တဘျီဘၣ်တဘျီအဖိခိၣ် အခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤကွိၤဖိလၢ အအိၣ်လၢ နီၢ်တဂၤတၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် ၅၀၄ တၢ်မၤယူၤမၤဖိးလိာ်တၢ်တၢ်တၢ်ကျိၤ အပူၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်တၢ်ပိာ်တဲသကိး တၢ်တဖၣ်ထီၣ်ကွိၤဒီးတၢ်တဖၣ်ထီၣ်ကွိၤစၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် ယုာ်ဒီးပုၤကွိၤဖိအကဂ့ၢ် တချုးလၢ တၢ်ဆုၢ်ထီၣ်တၢ်ယုာ်ကွိၤ အဂ့ၢ်အကျိၤဆူ ကီၢ်စဲၣ်ပီၤရီၤအအိၣ် ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပသ့ၣ်ညါလၢ တၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တမံၤလၢ အတြိဝဲပုၤကွိၤဖိ ဟဲထီၣ်ကွိၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်လံာ်န့ၣ်, ပတဟ့ၣ်လၢပုၤကွိၤဖိအစူးလၢ အကစံာ်ကွိၤခဲအံၤခဲအံၤ လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွိၤဖိလၢ အဟဲကွိၤစၢ်န့ၣ် ၅၈ကး ဆူအဖိခိၣ်တဖၣ် တၢ်ကဟံၣ်ပနီၣ်အိၤလၢ အဟဲထီၣ်ကွိၤစၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ကျဲလၢတၢ်ကတၢၢ်ပိာ်တဲသကိး ပုၤကွိၤဖိ အတၢ်ဟဲထီၣ်ကွိၤစၢ် အကျဲန့ၣ်လီၤ.

- ဖဲပုၤကွိၤဖိ ဟဲထီၣ်ကွိၤစၢ် ပုၤထီၣ်ယိးဘျီန့ၣ် ကွိၤအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ကထံၣ်လိာ်အသးဒီး ပုၤကွိၤဖိ လၢကတၢၢ်ပိာ်တဲသကိး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟဲထီၣ်ကွိၤစၢ် ဒီးကျဲလၢကဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ကွိၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲပုၤကွိၤဖိဟဲထီၣ်ကွိၤစၢ် ပုၤထီၣ်ဆံခံဘျီန့ၣ် ကွိၤအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ကကိးဆဲးကျိး ကွိၤမိၢ်ပာ် လၢကတၢၢ်ပိာ်တဲသကိး တၢ်ဟဲထီၣ်ကွိၤတုၤ ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ် ဒီး တၢ်လၢအကပိာ်ထွဲထီၣ် တၢ်ဟဲထီၣ်ကွိၤစၢ် အခံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲပုၤကွိၤဖိဟဲထီၣ်ကွိၤစၢ် ပုၤထီၣ်ဆံယုာ်ဘျီန့ၣ် ပုၤကွိၤဖိဒီးအမိၢ်အပာ် ကထံၣ်လိာ်အသးဒီး ကွိၤအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ လၢကဆၢတၢ် တၢ်လၢအကဟဲပိာ်ထီၣ်အခံသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကမၤစၢ်ပုၤကွိၤဖိ ဒ်သိးအကဟဲထီၣ်ကွိၤဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ် ကသ့အ ကိၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ

လံာ်ပရၢဆူ မိၢ်ပာ်ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် အအိၣ်: တၢ်ဆဲးကျိးဒီးကွိၤ ဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒီး ပုၤကွိၤဖိတဟဲထီၣ်ကွိၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. နဖိမ့ၢ်တဟဲထီၣ်ကွိၤန့ၣ် ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိးကွိၤလၢအချုး တသ့ဖဲအသ့ န့ၣ်တက့ၢ်. ကွိၤအနဲၣ်ရဲၣ် အိၣ်လၢဝဲၤဒီးအပူၤစးထီၣ် ဂီၤခီ ၇:၀၀ တုၤဟါ ၄:၃၀နီၣ်ရံၣ် ဖဲကွိၤထီၣ်မုၢ်နီၣ်အဆၢကတီၢ် လၢကစံးဆၢနလိာ်စိ ဘၣ်ယး နဖိတဟဲထီၣ်ကွိၤ အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ကိးလိာ်စိနီၣ်ဂံၢ် ၃၅၃-၇၈၀၀ ဒီးတဲဘၣ်ကွိၤလၢ နဖိအဂ့ၢ်အကျိၤတက့ၢ်. နကိးပုၤလၢလိာ်စိ မ့ၢ်တသ့ မ့ၢ်တချုးဘၣ်ဖုး ကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါခါ ဒီး ဆုၢ်ဘၣ်ဆူကွိၤတက့ၢ်. ပုၤကွိၤဖိလၢ အတဟဲထီၣ်ကွိၤတဖၣ် အမိၢ်အပာ် ကဘၣ်ဆဲးကျိးကွိၤအစၢ်ကတၢၢ် လၢလီၤခံတသီ ဟါ၂:၀၀နီၣ်ရံၣ် မ့တမ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်ကဟံၣ်ပနီၣ်အိၤဒ် အမ့ၢ်ပုၤလၢအယုာ်ကွိၤ န့ၣ်လီၤ.

- * နဖိမ့ၢ်တဟဲထီၣ်ကွိၤန့ၣ် နကဘၣ်ဆဲးကျိး နဖိအကွိၤအဝဲၤဒီး န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွိၤဖိတဖၣ် ကြးဆဲးကျိးအသရၣ် ဒီး မၤဝံၤဆိအလံာ်အလံာ် တချုးလၢ အဟဲထီၣ်ကွိၤတချုးအဆၢကတီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- * ပုၤကွိၤဖိဟဲထီၣ်ကွိၤတချုး ခီဖျိ ကဘၣ်လဲၤထီၣ်လိာ်အကသံၣ်သရၣ်.. မိၢ်ပာ်ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၤလၢ တသ့ဖဲအသ့ ကမၤဝဲတၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်ဒီး ကသံၣ်သရၣ် ဖဲအဖိအတီၤတအိၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပာ်ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် ကြးဆဲးကျိးဆိကွိၤဝဲၤဒီး တချုးအဖိဟးထီၣ်ဒီးဆူ ကွိၤကရၢ်အချုးအဆၢကတီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလီၤမံၤ ဖဲတၢ်ဟးထီၣ်ကွိၤချုး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟဲက့ၤန့ၣ်အခါ... ပုၤကွိၤဖိတဖၣ် စးထီၣ်အဟဲတုၤလၢကွိၤဂီၤခီန့ၣ် အလီၢ်အိၣ်လၢအဝဲ သ့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢကွိၤကရၢ်အပူၤ တုၤလၢမုၢ်ထူၣ်ခါတၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ် (လီၤဆိဒၣ်တၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကဟးထီၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ချုးတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ). ကွိၤမိၢ်ပာ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် ကြးယုာ်န့ၣ်အဖိအစူး တချုး အဖိဟးထီၣ်ဆူ ကွိၤအချုး ဖဲကွိၤထီၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွိၤဖိတဖၣ် တချုး အဟးထီၣ်ဆူကွိၤကရၢ်အချုး ဒီးဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ်လဲၤကွဲးလီၤအမံၤ လၢကွိၤဝဲၤဒီးအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွိၤဖိတဂၤလၢလံာ်လၢ အတလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အိၤဒ် ပုၤလၢအတဟဲထီၣ်ကွိၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွိၤဖိလၢ အက့ၤအိၣ်မုၢ်လၢအဟံၣ် ဖဲမုၢ်ထူၣ်ခါအဆၢကတီၢ် ဒီး တဟဲက့ၤထီၣ်ကွိၤကဒါက့ၤလၢကွိၤတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဆဲးကျိးကွိၤအဝဲၤဒီး တနံၤယီၤအဝဲန့ၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်တဆဲးကျိးဝဲန့ၣ်, တၢ်ကမၤနီၣ်အိၤဒ်အယုာ်ကွိၤ န့ၣ်လီၤ.

- ပုဂံကွဲမိ မှတ်တမ်းလီအမံ၊ တချိုးအဟးထိုင်ဆူကွဲအချာ ဘဉ်န့ဉ်၊ တံကဟ်ပနီဉ်အီၤဒ် အမုၢ်ပုၤလၢအယုၢ်ကွဲ ခိးအမိၢ် အပၢ် ယုန့ဉ်ကွၢ်အီၤအခွဲး လၢခံတသုလၢဘဉ် န့ဉ်လီၤ.
- ပုဂံကွဲမိလၢ အဟးထိုင်တံချာဝံ၊ ဟဲကွၢ်နီၤကဒါကွၢ်ဆူကွဲ မ့တမ့ၢ် ဟဲထိုင်ကွဲစဲၤခံန့ဉ် ဂီၤဂးၤၤခံန့ဉ် အလီၢ်ခံတဖၣ် မ့ၢ် တကွဲးလီၤအမံလၢ ကွဲအဝဲၤဒးပူၤဘဉ်န့ဉ် ကယဲၢ်မ့ၢ်အတံတဟဲထိုင်ကွဲတဖၣ် အမိၢ်အပၢ်ကတိၤပူၤဖျး ခိး ယုန့ဉ်အီၤအခွဲးတသုဘဉ် န့ဉ်လီၤ.

တံတဲဖျါထိုင် တံတဟဲထိုင်ကွဲ ခိး တံဟံးန့ဉ်မူဒါလၢ တံမၤဝံကွၢ်လံာ် ခီဖျိ တံတဟဲထိုင်ကွဲတဖၣ်

ကွဲအတံဟူးတံဂဲၤတဖၣ်...ပုဂံကွဲမိလၢ အမၤခၢၣ်စးန့ဉ်တံလၢ ကွဲအလီၢ် ဖဲကွဲအတံဟူးတံဂဲၤ မုၢ်နံၤအဆၢကတိၤတဖၣ်န့ဉ် , ဘဉ်တံဟ်ပနီဉ်အီၤဒ် အမုၢ်ပုၤလၢအဟဲထိုင်ကွဲ န့ဉ်လီၤ.

တံမၤဝံကဒါကွၢ်တံဖံးတံမၤ... ပုဂံကွဲမိလၢ အတဟဲထိုင်ကွဲတဖၣ် ကဘဉ်မၤဝံကွၢ် အလံာ် မ့တမ့ၢ် အလံာ်အိဉ်လီၤတံာ်တုၢ် ဝဲတနီၤ လၢအကွဲသရၣ်မၤအမၤဝံကွၢ်ဝဲသ့တဖၣ် န့ဉ်လီၤ. ပုဂံကွဲမိလၢ အတဟဲထိုင်ကွဲခံန့ဉ် မ့တမ့ၢ် အါန့ဉ်ခံန့ဉ် ခီဖျိ လဲၤလၢ ကွဲအကီၢ်စဲၣ်တံၤပြု မ့တမ့ၢ် တံရဲၣ်တံကွဲၤအဂၤတဖၣ်န့ဉ်, တံကဟ့ၣ်အီၤတံဆၢကတိၤ ဒ်အကြၢးဝဲဘဉ်ဝဲလၢ အကမၤဝံကွၢ် အလံာ်သ့တဖၣ်အဂီၢ် န့ဉ်လီၤ.

ကွဲပူၤ တံစံဉ်ညီၣ် : ပုဂံကွဲမိအဝဲအံၤ ဘဉ်တံဟ်ပနီဉ်အီၤဒ် အတဟဲန့ဉ်လီၤလၢတံကပူၤ, ခိး တံတဟဲန့ဉ်လီၤဆူတံပူၤအံၤဘဉ် တံဂံၢ်အီၤ ဒ်အမုၢ် တံလၢအထီဒါတံသိဉ်တံသီ န့ဉ်လီၤ. တံအံၤဟံးယုာ်ဒီး လံာ်တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ လၢပုဂံကွဲမိ တလဲၤ ထိုင်မၤလိဝဲဒၣ် သ့တဖၣ်ဘဉ် န့ဉ်လီၤ.

တံမၤဝံကဒါကွၢ် တံဖံးတံမၤ... ပုဂံကွဲမိ ကဘဉ်တံဟ့ၣ်လီၤအီၤ လံာ်လၢကဘဉ်မၤဝဲ ခိးဒ်သိးအကဒီးန့ဉ်ဝဲ အမးအဂီၢ် က ဘဉ်တံတိုင်ထိုင်ကဒါကွၢ်ဝဲဆူ အသရၣ်အအိဉ် ဖဲတံဆၢကတိၤဘဉ်အခါ န့ဉ်လီၤ.

ကွဲချာ တံစံဉ်ညီၣ် ...ပုဂံကွဲမိအဝဲအံၤ အဘဉ်တံဟ်ပနီဉ်အီၤဒ် အမုၢ်ပုၤလၢအတဟဲထိုင်ကွဲ, ခိးတံတဟဲထိုင်ကွဲအဝဲအံၤ မ့ၢ်တံ လၢထီဒါ တံတဟဲထိုင်ကွဲအတံသိဉ်တံသီ န့ဉ်လီၤ.

တံမၤဝံကဒါကွၢ် တံဖံးတံမၤ.. ပုဂံကွဲမိ ကဘဉ်တံဟ့ၣ်လီၤအီၤ လံာ်လၢကဘဉ်မၤဝဲ ခိးဒ်သိးအကဒီးန့ဉ်ဝဲ အမးအဂီၢ် ကဘဉ်တံတိုင်ထိုင်ကဒါကွၢ်ဝဲဆူ အသရၣ်အအိဉ် ဖဲတံဆၢကတိၤဘဉ်အခါ န့ဉ်လီၤ.

တံဟဲထိုင်ကွဲစဲၤခံ.. ပုဂံကွဲမိလၢ အဟဲထိုင်ကွဲစဲၤခံတဖၣ် ကဘဉ်လဲၤန့ဉ်လီၤကဒါကွၢ်ဆူအတံပူၤ ယုာ်ဒီးကွဲအပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါ တဂၤဂၤန့ဉ်လီၤ. တံဟဲထိုင်ကွဲစဲၤခံအံၤ မၤဟးဂီၤကွံာ် တံခွဲးတံယံာ်လၢ တံဟးထိုင်ဘဉ်ဆူတံချာ မ့တမ့ၢ် နးဟးထိုင်ကွံာ် ပုဂံကွဲမိလၢတံပူၤ သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ.

တံတဟဲထိုင်ကွဲ ခီဖျိ တံဆိးကုလၢဟံဉ်.. ပုဂံကွဲမိလၢ အဆိးကု လၢနီၢ်ခီ မ့တမ့ၢ် လၢသ့ဉ်လၢသး လၢအဟဲထိုင်ကွဲတကဲတဖၣ် ကဘဉ်တံဟ်အီၤလၢ **ပုၤဆိးကုလၢဟံဉ်** မ့တမ့ၢ် တံရဲၣ်တံကွဲၤဒ်သိးသိးတခါ လၢကမၤစၢၤပုဂံကွဲမိ ဒ်သိးကမၤန့ဉ်တံဒီးစဲး လံာ်မးအပတီၢ် ဖဲအမၤလိတံတခါ န့ဉ်လီၤ. ပုၤဆိးကုလၢဟံဉ် အသရၣ်တဖၣ် ကတၢၣ်ပိာ်သကိးတံဒီး တံၤသရၣ်ညီၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကဆၢတံာ်သကိးလံာ်မးဟံဉ်ဖီၣ် အပတီၢ်ဖဲလဲဉ်တတိၤလၢ ပုဂံကွဲမိတဂၤန့ဉ် ကြၢးမၤန့ဉ်ဝဲဒၣ် န့ဉ်လီၤ. တံမၤဘဉ်ကွၢ် တံလၢအဖီလံာ်တဖၣ်.....ပုဂံကွဲမိတဖၣ် ဟဲကွၢ်ထိုင်ကဒါကွၢ် လၢအတံၤဒးအပူၤ ဒ်အညီၣ်နီၤအပူၤကွံာ်အသိးသ့ မ့တမ့ၢ် ယုထၢလဲၤလၢ တံမၤန့ဉ်ကဒါကွၢ်လံာ်အမး အတံၤဒးပူၤစ့ၢ်ကိးသ့, ဘဉ်ဆဉ် ကွဲဖဲလဲဉ်တဖျါဂ့ၤဂ့ၤ ကြၢးမုၢ်တံလၢ အကြၢး ဝဲဘဉ်ဝဲဒီး ပုဂံကွဲမိအနီၢ်တဂၤ အတံလီၢ်ဘဉ် န့ဉ်လီၤ.

တံဟးထိုင်ကွဲ မ့တမ့ၢ် တံဆိတလဲ လဲၤအိဉ်ကွဲဆူ တံလီၢ်အဂၤ တတိၤ.. ပုဂံကွဲမိလၢ အဟးထိုင်ကွဲ မ့တမ့ၢ် အိဉ်ဆိတလဲကွဲဆူ တံလီၢ်အဂၤတဖၣ် ကြၢးနးသ့ဉ်ညါကွဲအဝဲၤဒး လၢအကတံာ်ကတိၤန့ဉ်န့ၤ လံာ်လဲၤလၢအလီၢ် လၢတံဟးထိုင်ကွဲ အဂီၢ် ခိး တံဂ့ၢ်တံကျိလၢ တံကြၢးမၤပုၤလီၤအီၤ လၢတံကဘဉ်စိာ်ခီအီၤသ့တဖၣ် အဂီၢ် န့ဉ်လီၤ.

ကိန်းနံဒေး တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်

တၢ်ဆၢကတီၢ်	အဆၢကတီၢ်	က နံၤ တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ	ခ နံၤ တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ	အဆၢကတီၢ်	တၢ်ဆၢကတီၢ်
၈:၀၅-၉:၃၀	၁	တၢ်သ့ၣ်ဝံၤသးဆၢအတီၤတဖၣ် ၁. ၇:၅၅-၈:၄၅ သံကျဲၤကတီၢ်, တၢ်သးဝံၣ်ရီ ၂. ၈:၄၅-၉:၃၀ ပံၤကွဲၤသံကျဲၤကတီၢ်, မူးသးဖုံ တၢ်သးဝံၣ်ရီ		၂	၈:၀၅-၉:၃၀
၉:၃၅-၁၁:၀၀	၃			၄	၉:၃၅-၁၁:၀၀
၁၁:၀၀-၁၁:၄၅	မုၢ်ထုၣ်ခါတၢ်အိၣ်တၢ် တဘျီ			မုၢ်ထုၣ်ခါတၢ်အိၣ်တၢ် တဘျီ	၁၁:၀၀-၁၁:၄၅
၁၁:၄၅--၁၁:၁၀	တီၤ ခံတီၤတတီၤ-၅			တီၤ တၢ်တတီၤ-၅	၁၁:၄၅--၁၁:၁၀
၁၁:၀၅-၁၂:၃၀	တီၤ တၢ်တတီၤ-၅			တီၤ ခံတီၤတတီၤ-၅	၁၁:၀၅-၁၂:၃၀
၁၂:၃၀-၁:၁၅	မုၢ်ထုၣ်ခါတၢ်အိၣ်ခံဘျီတဘျီ			မုၢ်ထုၣ်ခါတၢ်အိၣ်ခံဘျီတဘျီ	၁၂:၃၀-၁:၁၅
၁:၁၅-၂:၄၅	ပုၤကိၣ်ဖိ ဟံးန့ၣ်မူဒါ အဒၢး SRB			ပုၤကိၣ်ဖိ ဟံးန့ၣ်မူဒါ အဒၢး SRB	၁:၁၅-၂:၄၅
၁:၅၀-၃:၁၅	၇			၈	၂:၅၀-၃:၁၅

တၢ်ဖဲးလိမးဒီး

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်

မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အကဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ် ဖဲတၢ်မၤလိကတီၢ်တၢ် ဒီး ကတီၢ်ခံ ခံဘျီလၢၢ် လၢအကတၢ်ပိာ် တဲသကိး ပုၤကိၣ်ဖိ အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ ယုာ်ဒီး ကိၣ်သရၣ်,သရၣ်မုၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တၢ်ကတဲဘၣ်အီၤ တၢ်အိၣ်ဖိၣ် အဆၢကတီၢ် လၢတၢ်မၤအီၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၣ်လံာ်မး အကျိၤအကျဲ

လၢတၢ်မၤလိန့ၣ်အတီၤပူၤ ကိၣ်နီၤဖးလီၤဝဲ တၢ်မၤနီၣ်အပတီၢ် လွံၢ်ခါန့ၣ်လီၤ.. တခါဒီးတခါ အဒုစၢၤအိၣ်ဝဲ ခွံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးဝဲး တကတီၢ်ဝံၤတကတီၢ် လံာ်မးပာ်ဖျါလၢ အဒုးနဲၣ်ဝဲပုၤကိၣ်ဖိ မၤန့ၣ်အတီၤပတီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဒုးနဲၣ်အီၤဆူ မိၢ်ပၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးဝဲး တဘျီဘၣ်တဘျီ လံာ်အမးလၢပုၤကိၣ်ဖိမၤန့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်အီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီး တုၤမုၢ်တၢ်မၤလိန့ၣ်ကတၢ် တၢ်ဒီးဝဲးဘၣ် န့ၣ် လံာ်အမးခဲလၢၢ် လၢပုၤကိၣ်ဖိမၤန့ၣ်ဝဲ ဒီတနံၣ်တဖၣ် တၢ်ပာ်ဖိၣ်ယုာ်က့ၤအီၤလီၤ. ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်အခါ တၢ်ကမၤကဒီး ကိၣ်ဖိမိၢ်ပၢ်-ကိၣ်သရၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ် တဘျီန့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ဖိမိၢ်ပၢ်လၢ အအိၣ်ဒီး ကိၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ခုသ့ၣ် ခဲလၢၢ် တၢ်ဒီးဝဲးတဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ ကွၢ်ယုာ်အဖိအလံာ်မးလၢ ခိၣ်ဖျါထၢၣ်အပုၢ်ဘျးဝဲအပူၤ သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ဒီးဝဲးအစၢၤခဲလၢၢ် ကိၣ်သရၣ်ကတဲဖျါထီၣ် ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်ပာ်ဖျါအဝဲအံၤ ညီၣ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်အီၤဖဲ တၢ်ဒီးဝဲးခံဘျီတဘျီ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိ လၢ အတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးစ့ၤ ဒီး လီၤတဲာ်လၢတၢ်ဒီးဝဲးတဖၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်ပလီၤအီၤ ဒီး တၢ်ကတဲဘၣ်စ့ၢ်ကိး အမိၢ်အပၢ်ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ ကဆဲးကျိးဝဲဒၣ်သရၣ်တဖၣ် လၢကတၢ်ပိာ်တဲသကိး ဒီးမ့တမ့ၢ် မၤစၢၤအဖိ ဖဲအလီၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၣ်လံာ်မးပတီၢ်

A = 4.0

B = 3.0

C = 2.0

D = 1.0

F = 0.0

တၢ်ဒီးစးလံာ်မးပတီၢ် တၢ်ထီၣ်ယူ

တၢ်ဒီးစးလံာ်မးပတီၢ် တၢ်ထီၣ်ယူ (G.P.A.) ဘၣ်တၢ်ဂံၢ်ကွၢ်အိၤဒ် ကျိၤကျဲၤလၢလၢအသိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂံၢ်အါဝဲ လံာ်မးဒီးအဝဲ သ့ၣ်အပတီၢ်, ဝံၤ ဟံၣ်ဖျိၣ်အိၤ, ဒီး နီၤဖးအိၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အလံာ်မးဟံၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.(တၢ်မၤလိန့ၣ်အကတီၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လံာ်မးဟံၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်သ့အိၤဒ်အံၤလီၤ.)

အဒိ ,တၢ်တယၢ်လၢ ပှၤကွီုဖိတဖၣ်ကမၤန့ၣ်ဝဲ 1 A, 2 B's, ,ဒီး 3 C's

$(1 \times 4.0) + (2 \times 3.0) + (3 \times 2.0) = 4.0 + 6.0 + 6.0 = 16$ တၢ်ဒီးစးဒီးန့ၣ်လံာ်မးပတီၢ်

6 (လံာ်လၢမၤလိတဖၣ်) ဘၣ်တၢ်နီၤဖးအိၤဒီး လံာ်မးပတီၢ် 16 ဒီးဒီးန့ၣ်ဝဲ လံာ်မးပတီၢ်အတၢ်ထီၣ်ယူ မ့ၢ်ဝဲ = 2.7 န့ၣ်လီၤ.

တလၢတပျဲၤ တဝံၤ (၁) မးပတီၢ်

တၢ်မၤလိန့ၣ်ကတီၢ် အလံာ်လၢ အတလၢတပျဲၤတဖၣ် တၢ်ကမၤကဒီး ပှၤကွီုဖိမၤဝဲအသိတဘျီ ဖဲတၢ်မၤဝဲ လံာ်လၢအရ့ၢ်ဒိၣ်, လံာ် ဟံၣ်ဖျိ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးစးလၢ တၢ်တမၤဝံၤဒီးအိၤတဖၣ် အခါ န့ၣ်လီၤ. ကွီုသရၣ်တဖၣ် ကဟ့ၣ်ပှၤကွီုဖိ အတၢ်ဆၢကတီၢ်ခံန့ၣ် လၢ ကမၤဝံၤက့ၤ လံာ်လၢအတမၤဝံၤဘၣ်ဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပှၤကွီုဖိ မၤဝံၤက့ၤအလံာ်လၢ ၂န့ၣ်အတီၢ်ပှၤဝံၤအခါ ကွီုသရၣ် ကကွၢ် ကဟံၣ်ကွၢ် အတၢ်တဖျိတၢ်ဒီးစးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်အံၤဝံၤအလိၣ်ခံ လံာ်လၢ တၢ်တမၤဝံၤအိၤတဖၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်လီၤတဲာ် (F) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ကျဲၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ်လံာ် ဒီး ထုးလီၤစ့ၤကွၢ်လံာ်

လံာ် တၢ်မၤလိအတီၢ် လၢဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကွီု ကတဲာ်ကတီၢ်ဝဲကိးန့ၣ်ဒီးတဖၣ် ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ လံာ် တၢ်မၤလိအတီၢ်လၢ ပှၤ ကွီုဖိ ယုထၢတုၤဝဲလၢ အပူၤကွၢ်တန့ၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အစၢတခါအသိး, တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအကီ လၢတၢ် မၤလၢပျဲၤ ပှၤကွီုဖိအတၢ်ယုထီၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤကွီုဖိ မ့ၢ်ယုထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကဆိတလဲန့ၣ် အလံာ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤန့ၣ်, အဝဲ ကဘၣ်မၤပျဲၤလီၤ တၢ်ဆိတလဲ လံာ်တၢ်ရဲၣ်လီၤ အလံာ် လၢကွီုအပှၤယဲၤသန့ၤအဖီခိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလၢတဖၣ်အံၤ ညီၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်န့ၣ်ကျဲၤလၢ တၢ်ထုးစ့ၤလီၤကွၢ်လံာ် ဒီး တၢ်ဟံၣ် ဖျိၣ်အါထီၣ်လံာ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- **တချုး မၤလိလံာ် လွံၢ်ဘျီ ..** ပှၤကွီုဖိ ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အကထုးစ့ၤလီၤကွၢ် လံာ်လၢအယုထၢတုၤဝဲတဘျီ တချုးဒီးလၢ အ မၤ လိဝဲပျဲၤထီၣ် လွံၢ်ဘျီ သ့ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်တထၢန့ၣ်လံာ်လၢ ပှၤကွီုဖိထုးလီၤစ့ၤကွၢ်အိၤတဘျီန့ၣ် အဂ့ၢ်အကျိၤဆူ တၢ် ကွဲးနီၣ်လၢ အအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျဲၤအပူၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤကွီုဖိမ့ၢ်တယုထၢလံာ်ယုဘျီ လၢတၢ်မၤလိန့ၣ်ကတီၢ် တကတီၢ် ဘၣ် န့ၣ်,အဝဲ ကဘၣ်ယုထၢဟံၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ် လံာ်အဂၤတဘျီဘျီ န့ၣ်လီၤ.

- **မလိလံာ် လွံာ်ဘျီ ဝံအလီာ်ခံ** .. ပုၤကွံဖိ ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အကထုးစ့ၤလီၤကွံာ် လံာ်လၢအယုထီၣ်တဘျီ ဝဲအမၤလိတုာ်ဝဲ လွံာ်ဘျီဝံအလီာ်ခံ သုဝဲန့ၣ်လီၤ,ဘၣ်ဆၣ် အဝဲယုထီၣ်က့ၤ လံာ်အဂၤလၢအလီာ် တသုလၢဝဲဒၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ, ဒီးအဝဲကဒီး န့ၣ်ဝဲ တၢ်ထုးလီၤစ့ၤကွံာ်တၢ်ဖျီထီၣ်(withdraw passing(WP)) ဝဲအလံာ်အဝဲန့ၣ် မ့ၢ်ဖျီ ဒီး တၢ်မၤလိမ့ၢ်အိၣ်ဝဲအါန့ၣ် ယုခါ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အလံာ်အန့ၣ် မ့ၢ်တဖျီဘၣ်န့ၣ်, ကဒီးန့ၣ်ဝဲ တၢ်ထုးလီၤစ့ၤကွံာ်တၢ် တၢ်လီၤတဲာ်(withdraw failing(WF)) န့ၣ်လီၤ. ဖျီမ့ၢ်ဂ့ၤ, လီၤတဲာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤကွံဖိ လၢအယုထီၣ်မလိလံာ် စ့ၤန့ၣ် ယုဘျီတဖၣ်, ကဒီးန့ၣ်ဝဲ တၢ်ထုးစ့ၤလီၤကွံာ်တၢ် တၢ်လီၤတဲာ် –withdraw failing(WF) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထုးစ့ၤလီၤကွံာ်တၢ် တၢ်လီၤတဲာ် အမးပတီၢ်အဝဲအံၤ, လၢပုၤကွံဖိအလံာ် မးပတီၢ် တၢ်ထီၣ်ယုအပူၤ, ကဘၣ်တၢ်ဂံၢ်အိၣ်အမ့ၢ်တၢ်လီၤတဲာ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွံဖိလၢ အလံာ်တပျီထီၣ်ဒ်တၢ်ပာ်ပ နီၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ပာ်အိၣ်လၢ တၢ်မၤလိဘျီဒ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ဖျီ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ်

သရၣ်တဖၣ် ကမၤသကိးတၢ်ဒီးကွံာ်ခိၣ် လၢကဆၢတဲာ်ဝဲ မ့ၢ်တၢ်ကြးတကြး လၢတၢ်ကယုထီၣ် မလိလံာ်လၢ ဖျီ-လီၤတဲာ် အပ တီၢ်ခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤကွံဖိတဖၣ် ယုထီၣ်မလိလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤသ့ဝဲ ဒ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ လၢလံာ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

၁. ပုၤကွံဖိ ယုထီၣ် ဖျီ-လီၤတဲာ် အပတီၢ် လံာ်တၢ်မၤလိတဘျီ ဝဲအယုထီၣ် လံာ်အဂၤယုဘျီ ဝဲတၢ်မၤလိန့ၣ်ကတီၢ် တက တီၢ်တခါသ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.
၂. တၢ်ပိာ်တဲာ်သကိးတၢ်ဒီး ကွံာ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် ဒ်သိးနကသ့ၣ်ညါ ဖျီ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ်အဝဲအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယီၤ လၢတၢ်ဖျီထီၣ်ကွံာ်အိၣ်ဒီးတၢ်လၢကပီၤ မ့တမ့ၢ် ခိလုၣ်စ့ဆိၣ်ထွဲ အဂီၢ်တမံၤမံၤခါ န့ၣ်တက့ၢ်. ဖျီ-လီၤတဲာ် အလံာ်မးပတီၢ် အဝဲအံၤ တမၤလၢပုၤဝဲ ခိလုၣ်စ့ဆိၣ်ထွဲ အတၢ်လီၤတဖၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
၃. ပုၤကွံဖိ ကဘၣ်ထီၣ်လိာ်အသးဒီး ပုၤန့ၣ်တၢ် လၢတၢ်ကမၤပုၤလီၤ တၢ်ယုထီၣ်အလံာ်ကဘျီ ဒ် အကြးဝဲဘၣ်ဝဲအသိး န့ၣ် လီၤ.
၄. ထဲဒၣ်ကွံာ်ခိၣ်တဂၤခါ ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ပုၤကွံဖိ ကမၤလိဝဲ လံာ်အဂၤဒ်အညီၣ်နီၤတဖၣ် ဝဲ ပုၤကွံဖိ ဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အိၣ်လၢ ဖျီ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ် ဝံအလီာ်ခံ န့ၣ်လီၤ. ကွံာ်ခိၣ်ကပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး ဒ်သိးတၢ်သုတနီၤပာ်ကမၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢတၢ်ဒီးန့ၣ် တၢ်လၢကပီၤ မ့တမ့ၢ် ကူၣ်သ့စ့ဆိၣ်ထွဲ ဒ်တၢ်ပာ်ဖျီထီၣ်အိၣ်လၢ နီၢ်ဂံၢ် ၂ အပူၤတဂ့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ
၅. လံာ်မးပတီၢ်ဖျီလၢ တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်လၢ ဖျီ-လီၤတဲာ် အလံာ်ပူၤတဖၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ တၢ်ဖျီထီၣ်ကွံာ်အဂီၢ် ,ဘၣ်ဆၣ် တၢ်တဂံၢ်ယုာ်အမးလၢ လံာ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အကျါဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
၆. ဖျီ-လီၤတဲာ်လံာ်မးပတီၢ် ကဖျါဝဲလၢ ပုၤကွံဖိ အတၢ်ခွဲးနီၣ်လၢအအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျါအပူၤ ယုာ်ဒီး အလံာ်အဂၤအမး တ ဖၣ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.
၇. ဝဲ ပုၤကွံဖိ အလံာ် ဖျီ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ် လီၤတဲာ် မ့တမ့ၢ် အလံာ်အဂၤ တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ မ့ၢ်တဖျီ,လီၤတဲာ်န့ၣ် အ ဝဲကဒီးန့ၣ်ဝဲ “လီၤတဲာ်” “F” န့ၣ်လီၤ.
၈. ပုၤကွံဖိတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ လၢအကအိၣ်ခိးယံာ်ထီၣ်ဝဲ တသ့ဝဲအသ့ တချုးလၢ အပတံထီၣ် လၢကမၤလိ ဝဲ ဖျီ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ် ဝဲ အကွံာ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲတၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ အကမၤလိဝဲ လံာ်မးပတီၢ် ဒ်တၢ်မၤညီၣ်နီၤအိၣ်တဖၣ် တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ ဝဲအသ့ န့ၣ်လီၤ.
၉. ပုၤကွံဖိတဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ ကယုထီၣ် မလိဝဲ ဖျီ-လီၤတဲာ် လံာ်မးပတီၢ် လၢအကဟးဆုး တၢ်ဒီးန့ၣ် လံာ် မးပတီၢ် “ခ”“B” လၢ အလံာ်မးပတီၢ်ဖျါအပူၤအဂီၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်မးပတီၢ် “ခ”“B” အံၤဂ့ၤဒ်န့ၣ်ဒီး လံာ်မး ပတီၢ်“ဖျီပတီၢ်” တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိကဒါက့ၤ လံာ်အသိတဘျီ

ပုၤကိၤဖိမိ မ့ၢ်မၤလိကဒါက့ၤ လံာ်လၢအမၤလိတၢ်ဝဲန့ၣ်, အလံာ်မးခံၤလၢၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအီၤ န့ၣ်လီၤ, ဘၣ်ဆၣ်ဒီး နဲၣ်လဲၣ်ဂ့ၤ, အလံာ်မးလၢအအါကတၢ်တခါန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢ အလံာ်မးပာ်ဖျိတၢ်ထီၣ်ယူ-ကွံာ်ဖဲၣ်အုၣ်-အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၣ်ကဒါက့ၤလံာ်မး တီၤဒေး

ပုၤကိၤဖိမိတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကမၤအဟးထီၣ်လၢ တၢ်မၤလိဘျီဒိၣ်-A 121-အလီၢ် မ့တမ့ၢ် ကိတၢ်အိၣ်လီၢ် လၢအကဒီးန့ၣ် တၢ်နီၣ်ကျဲၤ ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်ကဒါက့ၤလံာ်မး တီၤဒေးပူၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤန့ၣ် ပုၤကိၤဖိမိအလီၢ်ဖဲ တၢ်မၤန့ၣ်ကဒါက့ၤလံာ်မး တီၤဒေးအပူၤ ဖဲ ပုၤနီၣ်တၢ်, ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်, ဒီး ကိၣ်ခိၣ် မ့ၢ်ထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤကိၤဖိမိဘၣ်တၢ်မၤစၢၤ သပုၤကတၢ် အခါ န့ၣ်လီၤ.

ဖျိထီၣ်ဒီး တၢ်လၢကပီၤ

ပုၤကိၤဖိမိလၢအဖျိထီၣ်ကိၤ ဒီး အလံာ်မးအပတီၢ်တၢ်ထီၣ်ယူန့ၣ်ဝဲ ၃.၉၀၀ ဆူအဖိခိၣ်တဖၣ်, ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဒ် ပုၤလၢအဖျိထီၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသၣ်ကပီၤအထီၣ်ကတၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအလံာ်မးပတီၢ်တၢ်ထီၣ်ယူန့ၣ်ဝဲ ၃.၅၅၀ တုၤ ၃.၈၉၉ တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဒ် ပုၤလၢအဖျိထီၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသၣ်ကပီၤအထီၣ်, ဒီးပုၤလၢ အဒီးန့ၣ်လံာ်မးအပတီၢ် အတၢ်ထီၣ်ယူန့ၣ်ဝဲ ၃.၅၀၀ တုၤ ၃.၇၄၉တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဒ် ပုၤလၢအဖျိထီၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသၣ်ကပီၤ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၤဖိမိတဖၣ် နဲၣ်သိးကဖျိထီၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသၣ်ကပီၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် အစ့ၤကတၢ် ကဘၣ်မၤဝံၤ တၢ်မၤလိန့ၣ်အကတီၢ် ခံကတီၢ်တကတီၢ် လၢလၢပဲၤပဲၤလၢတီၤထီၣ်ကိၤ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဖျိထီၣ်ကိၤ အိၣ်ဒီးတၢ်လၢကပီၤအဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်မၤလိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အကျိၤအကျဲၤလၢၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွဲးထံဆိကမိၣ်အီၤ လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုတိယ ဒီး တၢ်နီၣ်သိလုၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ် တၢ်တၢ်ဂံၢ်ယုၣ်အီၤဘၣ်. တၢ်ဒီးဖဲလံာ်မးအပတီၢ် အတၢ်ထီၣ်ယူတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဂံၢ်ယုၣ်အီၤဖဲ တၢ်မၤလိန့ၣ်အကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၤဖိမိလၢ အကြးဒီးန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသၣ်ကပီၤအထီၣ်ကတၢ်, တၢ်ဒီးန့ၣ်မံၤလၢသၣ်ကပီၤအထီၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးန့ၣ် မံၤလၢသၣ်ကပီၤ ဖဲ တၢ်မၤလိန့ၣ်အကတီၢ် ယိးဘျီတဘျီဝံၤအလီၢ်ခံတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဖဲ တၢ်ဖျိထီၣ်ကိၤအမူး အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢကပီၤ အပတီၢ်

ပုၤကိၤဖိမိလၢ အဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤလၢ ကြးဒီးန့ၣ် တၢ်လၢကပီၤ အပတီၢ်တဖၣ် အစ့ၤကတၢ် အလံာ်မးပတီၢ်အတၢ်ထီၣ်ယူကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ ၃.၅၀၀ န့ၣ်လီၤ.

ဘူၣ်ဂ့ၤတီၢ်ဂ့ၤ အပတီၢ်

ပုၤကိၤဖိမိလၢ အဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤလၢ ကြးဒီးန့ၣ် ဘူၣ်ဂ့ၤတီၢ်ဂ့ၤအပတီၢ်တဖၣ် အစ့ၤကတၢ် အလံာ်မးပတီၢ်အတၢ်ထီၣ်ယူကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ ၃.၀၀၀ တုၤ ၃.၄၉၉ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လံာ်ပရၢ အပတီၢ်

တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လံာ်ပရၢ အပတီၢ် ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အီၤသ့ နဲၣ်ကျဲၤလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

- ဆံတတီၤကိၤဖိမိတဖၣ် ကဘၣ်မၤဝံၤ တၢ်မၤလိန့ၣ်ကတီၢ် ယိးကတီၢ်တကတီၢ် ဒီး အလံာ်မးပာ်ဖျိတၢ်ထီၣ်ယူ ကဘၣ်န့ၣ်ဝဲ ၃.၅၅၀ န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဆံခံတီၤကိၤဖိမိတဖၣ် ကဘၣ်မၤဝံၤ တၢ်မၤလိန့ၣ်ကတီၢ် န့ၣ်ကတီၢ်တကတီၢ် ဒီး အလံာ်မးပာ်ဖျိတၢ်ထီၣ်ယူ ကဘၣ်န့ၣ်ဝဲ ၃.၅၅၀ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကမၤန့ၣ် ခီလုၣ်ကွီၤအလံာ်မး ဖဲမၤလိတၢ်လၢ တၢ်ထီၣ်ကွီၤအဆၢကတီၢ်

န့ၣ်လၢဟံးန့ၣ် တၢ်မၤန့ၣ် ခီလုၣ်ကွီၤ လံာ်မးပာ်ဖျိၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် လၢကွီၤအပှၤဟ့ၣ်ကွီၤတၢ်အအိၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- ပှၤဆံတတီၤ ဒီး ဆံခံတီၤကွီၤဖိ လၢအမၤလိတၢ်ဖဲ ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၤတဖၣ် ဆဲးလီၤအမံၤလၢ ကမၤန့ၣ် ဖျၢၣ်စိမိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤဆီၣ်ကွီၤ အလံာ်မးပာ်ဖျိၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲပှၤကွီၤဖိ မ့ၢ်မၤန့ၣ် ခီလုၣ်ကွီၤအလံာ်မးပာ်ဖျိၣ် ၃.၄. မ့တမ့ၢ် ၅ , တၢ်ထီၣ်ကွီၤအလံာ်မး ဒွဲး အ ခါ တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤ အလံာ်မးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အ ဝဲအံၤန့ၣ် လဲၤသံကွၢ်လၢ ကွီၤအပှၤဟ့ၣ်ကွီၤတၢ် အဝဲၤဒၤတက့ၢ်.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ လၢတၢ်ယုထၢအီၤသ့

ပှၤကွီၤဖိလၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဂဲၤပျုၣ်ဂဲၤဆူး နးနးကျဲၤကျဲၤ လၢလံာ်တဘျီဘျီအဖီခိၣ် မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်ဆုၢ် ထီၣ်အမံၤဆူ ကွီၤခိၣ်အအိၣ် ဒ်သီးအကဒီးန့ၣ် တၢ်မၤစၢၤအါထီၣ် လၢတၢ်ချၢအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ပှၤကွီၤဖိအတၢ် လီၤအဖီခိၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဟံးအီၤလၢ တၢ်မၤပဲၤထီၣ်က့ၤလံာ်မးပတီၢ်အလီၤ, ကဘၣ်ထီၣ်ဒီးကွီၤ ဖဲဟါခီကွီၤပျၢ်အဆၢကတီၢ် , ကဘၣ်တၢ်ထူးထီၣ်ကွီၤအီၤလၢ အတီၤညီၣ်န့ၣ်အပူၤ ဒ်သီးကလဲၤမၤလိတၢ်လၢ ကွီၤသရၣ်တဂၤဒီးအီၤတဂၤအလီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံး အီၤလၢ တၢ်ဟံးကမၤလၢသး (PRIDE)အလီၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးစဲး

ကီၢ်စဲၣ်ဒီးလီၤကဝီၤ အတၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးတဘျီဒါ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ဒီတနံၣ်ညါအတီၢ်ပူၤ ဒ်သီးတၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ် နဖီအ တၢ်မၤန့ၣ်အပတီၢ် ဒီး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အပတီၢ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပာ်ယုာ်ဘၣ် ဆၣ် အဂၤအိၣ်ဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ.

- MAP/NWEA– တၢ်မၤလီၤတၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်(၉တီၤ တုၤ ၁၁တီၤ) –သ့ၣ်လုၣ်လီၤဆၢကတီၢ်, တၢ်ဂီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်, တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီဆၢကတီၢ်.
- Access – အဲးစဲး တၢ်ဒီးစဲး
- WIDA Model- ဝးဒၣ် မိဒိၣ် တၢ်ဒီးစဲး
- State Assessment for ELA &Math – grade 11 –ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစဲးလၢ အံၤအဲလအ့ၣ် ဒီးလံာ်တၢ်ဒီး လၢပှၤ ၁၁ကွီၤဖိအဂီၢ်

တၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးအစၢ ကဘၣ်တၢ်တဲဘၣ်န့ၣ် ဖဲမိၢ်ပာ်ကွီၤသရၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. နဘၣ်တၢ်ကွဲမုၢ်န့ၣ်လၢ န ကဟဲတၢ်ပိာ်တဲသကိး တၢ်ဒီးစဲးအစၢအဝဲအံၤ ဒီးနဖီအကွီၤသရၣ် မ့တမ့ၢ်ကွီၤခိၣ် တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

လံာ်မးပာ်ဖျိၣ်

လံာ်မးပာ်ဖျိၣ်, လၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဖဲ တၢ်မၤလိကတီၢ် ကိးကတီၢ်ဒီးတဖၣ်, ပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲ ပှၤကွီၤဖိ အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် အ လံာ်မးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးကဖျိထီၣ်ကွီအဂီၢ်တၢ်လၢအလီၤဝဲတဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစး မၤစၢၤပှၤကွီၣ်မိ လၢကဖျိထီၣ် ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ် ဒီး အိၣ်ကတၢၢ်ကတီၤအသးလၢ မုၢ်မဆါတနံၤညါအံၤ ပှၤတတၢ်လီၤ ကသ့အဂီၢ်, လံာ်မးလၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ လၢလံာ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်လီၤဘၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအလီၤတဖၣ်

ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်ဒီး ကီၢ်စဲၣ်အပှၤပတၢ် လိာ်ဘၣ်လံာ်အအမးပတီၢ် လၢပှၤဖျိထီၣ်ကွီၣ်တဖၣ် အအိၣ်

လံာ်ကိၤလၢ*	4.5
စဲအ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် (ကဘၣ်ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်မူပိညါအလံာ် ၁မး)	3
တၢ်ဒူး (ဘၣ်ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး အဲလကွၢ်တြၢ ၁မး)	3
ကီၢ်ပဒိၣ်	0.5
အမဲရကၤတၢ်စံာ်စိၤတဲစိၤ	1
လံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ	0.5
ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်စံာ်စိၤ	0.5
ပှၤတတၢ် လံာ်တၢ်မၤလိ တၢ်ယုထၢတၢ်မၤလိသ့	0.5
နီၢ်တဂၤ တၢ်ဖိၣ်ကျိၣ်စ့ မ့တမ့ၢ် မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်	0.5
ဒွဲလၢကူၣ်သ့ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်	1
နီၢ်ခိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့	0.5
တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့	0.5
လံာ်တဘျုးဘၣ် လၢတၢ်ယုထၢအီၤသ့	1
(ဟီၣ်ခိၣ်ချ့တၢ်ကတီၤသ့တဖၣ်, သးသမူအတၢ်မၤ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် တၢ်လဲၤခိဖျိ	
လံာ်လၢတၢ်ယုထၢ မၤလိအီၤသ့တဖၣ်	7
အမးခဲလၢာ်ဟံၣ်ဖျိ*	24

*လီၤကဝီၤအတၢ်လိာ်ဘၣ်လံာ်အမးန့ၣ်အါန့ၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်လိာ်တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဂံၢ်ထီၣ်ထံးတၢ်လီၤဘၣ် လၢတၢ်ကဖျိထီၣ်ဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်အဂီၢ်, ပှၤကွီၣ်မိ မၤန့ၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢအပတီၢ်ထီၣ် လၢအလီၤ လိာ်အသးဒီး ပှၤကွီၣ်မိအနီၢ်တဂၤ တၢ်မၤလိ တၢ်တိာ်ကျဲၤ သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. ပှၤကွီၣ်မိ မၤန့ၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ တခါဆူအဖီ ခိၣ် သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဘၣ်အါထီၣ်တၢ် လၢတၢ်ကမၤန့ၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤတၢ်အဂီၢ်တဖၣ် မုၢ်ဒ်လၢအသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ	သးသမူတၢ်မၤ လၢအပတီၢ်ထီၣ် တၢ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ	တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ လၢအထီၣ် တၢ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ
လံာ်တၢ်ဒူးအမး ကဘၣ်ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး .. Geometry - ကွီၣ်မိတြၢ Algebra II - အဲလကွၢ်တြၢ ၂	လံာ်လၢအအိၣ် ကျဲၣ်ကျိၣ်ယုၣ် ၂မး ဒ်အမ့ၢ်.. စံာ်ထီၣ်အံၤ အလံာ်မး လၢအတခါယီၤဒီး သးသမူတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် တၢ်လဲၤခိဖျိ ဒီး တၢ်မၤန့ၣ် စဲးဖီ ကဟၣ်-တၢ်သ့ၣ်ညါဟံၣ်ပနီၣ် လံာ်အုၣ်ကီၤ	တၢ်ဒူး ၄မး လၢအဟံၣ်ယုၣ်ဒီး.. အဲလကွၢ်တြၢ ၁, ကွီၣ်မိ တြၢ, အဲလကွၢ်တြၢ ၂ ဒီး တၢ်ဒူးပတီၢ်ထီၣ် လံာ်စဲအုၣ် ၄မး လၢအဟံၣ်ယုၣ်ဒီး .. တၢ်မူပိညါ, တၢ်သး သမူတအိၣ် စဲအုၣ်ပိညါ, ကိသဝံပညိညါ, မ့တမ့ၢ် က သံၣ်ကသီ, ဒီး လံာ်စဲအုၣ် လၢတၢ်ယုထၢအီၤသ့ တဘျုး ဂၤ တဘျုးဂၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လံာ်လၢအအိၣ်ကျဲၣ်ကျိၣ်ယုၣ် ၂မး ဒ်အမ့ၢ်...ဟီၣ်ခိၣ် ကျိၣ် သ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် စံာ်ထီၣ်အံၤ အလံာ်တဖၣ်

ပုၤကွိၣ်ဖိ ဖဲဟူရိၣ်တၢ်ထီၣ်တဖၣ် တၢ်လိၢ်ဘၣ်လၢ အစ့ၤကတၢၢ် ကဘၣ်ယုၤထၢလံာ်ယုၤဘၣ် ဖဲတၢ်မၤလိတကတီၢ်အပူၤ လၢအန့ၣ် ဘၣ်ဖျိကွိၣ်လံာ်အုၣ်သးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၤဖးလီၤ တၢ်ပတီၢ်

ခွဲတီၤ .. ပုၤတနံၣ်ကွိၣ်ဖိခဲလၢာ်
တဆံတီၤ .. ပုၤခံနံၣ်ကွိၣ်ဖိခဲလၢာ်
ဆံတတီၤ .. ပုၤသၢနံၣ်ကွိၣ်ဖိခဲလၢာ်
ဆံခံတီၤ .. ပုၤလွံၢ်နံၣ်ကွိၣ်ဖိခဲလၢာ်

- * တၢ်ခွဲၤဂ့ၤယၢာ်ဘၣ် ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အိၤခိဖျိ တၢ်ဖျိထီၣ်လံာ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်လၢတၢ်ဖျိထီၣ်ကွိၣ်ကျဲအဖိခိၣ်, တမ့ၢ်လၢတၢ်ပတီၢ်အ ယိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- * ဆံခံတီၤကွိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤဝံၤအလံာ် တၢ်မၤလိခဲလၢာ် ဒီး အလံာ်မးပာ်ဖိၣ်ကဘၣ်အိၣ် ၂၄မး တချုး အပာ်ဖိၣ် မၤသကိး တၢ် လၢ တၢ်ဖျိထီၣ်ကွိၣ်အမူးပူၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- * ပုၤကွိၣ်ဖိလၢ အထီၣ်ဝဲတီၤထီၣ်ကွိၣ် အါန့ၣ်လွံၢ်နံၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဝဲလၢ ကဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢ တီၤလၢ အတမ့ၢ်ဒ်အညီၣ်န့ၣ်တဖၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ခီလုၣ်ကွိၣ် မ့တမ့ၢ် ဖျၢၣ်ဖိမိၤကွိၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့

တၢ်လိၢ်လၢ ကဖျိထီၣ် ဆံခံတီၤအဂီၢ်တဖၣ် လီၤဆိလိာ်အသးဒီး တၢ်လိၢ်လၢ တၢ်ကနုၣ်လီၤခီလုၣ်ကွိၣ်အဂီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွိၣ်ဖိ လၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်တိာ်ကျဲၤလၢ အကထီၣ်ခီလုၣ်ကွိၣ်တဖၣ် ကြးအိၣ်ဒီး တၢ်တိာ်ကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီး မၤလီၤတၢ်ဒ်သိး တီၤထီၣ် ကွိၣ် ကကတဲာ်ကတီၢ်န့ၣ်အိၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအလိၢ်တဖၣ် လၢတၢ်နုၣ်လီၤခီလုၣ်ကွိၣ် လၢအဘၣ်သးဝဲတဖျါၣ် ကသ့အဂီၢ် န့ၣ် လီၤ.

တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တဖၣ်

ကွိၣ်ကသံၣ်သရၣ်မုာ်ဖိ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ

လၢကွိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီး ကသံၣ်သရၣ်မုာ်ဖိ အဝဲၤဒးတဖျါၣ် လၢပုၤကွိၣ်ဖိလၢ အဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် ဆိးက့ထီၣ် ဖဲကွိၣ်ထီၣ်အဆၢက တီၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွိၣ်ဖိလၢအဆိးက့ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ် ကြးလဲၤဆူ ကွိၣ်အဝဲၤဒးအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်ဒ်အမ့ၢ် အ ဘိၣ်ဖြိၣ်ဖု ဒီး ထဲလနီတဖၣ် အိၣ်ဝဲလၢပုၤကွိၣ်ဖိအဂီၢ် ဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်အဝဲသ့ၣ်သ့ ဘၣ်ဆၣ် မိၢ်ပာ် ကဘၣ်ကွဲးဝဲလီၤဆိအမံၤလၢ တၢ် ဟ့ၣ်ခွဲးလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ကသံၣ် အလံာ်ပူၤ တချုးလၢ တၢ်ဒုးအိၣ် ပုၤကွိၣ်ဖိအကသံၣ် ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ကသံၣ် လၢကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တဖၣ် ဖဲကွိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ကသံၣ်သရၣ် ဒီး ကွိၣ်ဖိမိၢ်ပာ်ခံကလၢာ် က ဘၣ်ကွဲးဝဲလီၤအမံၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ကသံၣ် အလံာ်ပူၤ တချုးလၢ တၢ်ဒုးအိၣ် ပုၤကွိၣ်ဖိအကသံၣ် ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပာ် ဒီး ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူၤဒါလၢ အကဘၣ်ဟဲဆုၢ်ကသံၣ်ဆူကွိၣ် န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်ခဲလၢာ် ကဘၣ်အိၣ်လၢ ကသံၣ်အဒါနီၢ်ကီၢ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်လၢ ကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး က သံၣ်လံာ်နဲၣ်ကျဲၤ လၢအအိၣ်လၢ ကသံၣ်အဒါလီၤ န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်တဖၣ် တၢ်ကဟ်အိၣ်လၢ ဘၣ်ဒိၣ်သိးတၢ်ယၢာ်သးအပူၤ ဒီး ထဲ ဒၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အဘၣ်တၢ်သိၣ်လိတုာ်အိၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲသ့ ဒ်ကလံာ်ထံးဒ်ခိထၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိ အိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်လၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ပုၤကွိၣ်ဖိ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ်အိၣ်လၢ ကွိၣ်ကသံၣ်သရၣ်မုာ်ဖိ အဝဲၤဒးပူၤ န့ၣ်လီၤ.

လံာ်အပူၤလၢတၢ်ကဘၣ်လိးက့ၤတဖၣ်... ပုၤကွိမိလၢ အသုလံာ်ဂ့ၤဂ့ၤ ဒီး တမၤဟးဂီၤဝဲ နီတဲးတဖၣ်န့ၣ် တဘၣ်လိးက့ၤ လံာ်အဘူးအလဲဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကွိမိလၢ အမၤလိမၤကွိအလံာ်မိၢ်ပုၤ, မၤဟးဂ့ၤဂီၤဝဲတဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤ လံာ်အပူၤ ဒ်တၢ်ပာ်ပနီၢ် လၢလံာ်အသိး န့ၣ်လီၤ.

- ၁) လံာ်အပူၤ လၢတၢ်ကမၤပဲၤက့ၤလံာ်အသိး... လၢအလိမၤ လၢတၢ်ပူၤတၢ်အိၤ တအါန့ၢ် တနံၣ်တဖၣ်.
- ၂) လံာ်အပူၤ လၢတၢ်ကမၤပဲၤက့ၤလံာ်အသိး ... လၢအဟးဂီၤ လၢတၢ်ပူၤတၢ်အိၤ တအါန့ၢ် တနံၣ်တဖၣ်.
- ၃) တၢ်လၢာ်ဘျၣ်လၢာ်စ့ၤ ၅၀% လၢတၢ်ကမၤပဲၤက့ၤ လံာ်လၢအဟးဂီၤ မ့တမ့ၢ် လိမၤ လၢတၢ်ပူၤတၢ်အိၤ အါန့ၢ်တနံၣ်ဝံၤအ လိာ်ခံတဖၣ်
- ၄) ၁၅ဒီလၢာ် လၢလံာ်လၢ အဟးဂီၤအါတဖၣ်.
- ၅) ၁၀ဒီလၢာ် လၢလံာ်လၢ အဟးဂီၤစ့ၤတဖၣ်.

တၢ်ပတုၣ်ကွိဒီးကွိထီၣ်စဲၤခံ.. တၢ်အိၣ်သး မ့ၢ်ဟဲကဲထီၣ်လၢ ကွိကဘၣ်ထီၣ်စဲၤခံ မ့တမ့ၢ် ကွိတထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်, လိာ်ကဝီၤက လံၤဒၤသန့ (တၢ်ရၤလိာ်ကလံၤဒၤသန့) ဒီး ကွဲၤဟူထံၣ်ဖျါ (KSFY,KELO,FOX,KDLT)အသန့ ကရၤလိာ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ် ကစီၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် တၢ်ကဟံၤလိာ်စ့ၢ်ကိးအိၤလၢ ကွိအပုၤယဲၤသုန့အဖီခိၣ်, ဒီး လိပရၢ ပုၤကွိမိကိးဂၤဒဲး လၢတၢ်ကစီၣ် ဒီး တၢ်ကဆုၤလိာ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ကစီၣ်ဆူ လိာ်စ့ၢ်ကိးဂၢ် လၢအအိၣ်လၢ ပုၤကွိမိ အတၢ်ကွဲးနီၣ်အ ပူၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ကွိမ့ၢ်ထီၣ်စဲၤခံ ခိဖျိ မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတဂ့ၤယိန့ၣ်, ပုၤကွိမိတဖၣ် တၢ်ကဆုၤန့ၢ်အိၤ တိၤဒၤဒီးကွိထီၣ်အ ဆၢကတီၢ် လိာ်ဆီ ဖဲမ့ၢ်န့ၢ်အဝဲန့ၣ် ခိဖျိ အလိပရၢ -email- အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်ယံာ်ထီၣ်တၢ်.. တဘျီဘျီ တၢ်ဂ့ၢ်ပိာ်ထွဲအခံ လိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤကွိမိ ကဘၣ်လဲၤထီၣ် တၢ်ဟဲတုၤဆိကွိ, မ့ၢ်ထုၣ်ခါ တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်, မ့တမ့ၢ် ကွိပျါဝံၤအလိာ်ခံ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအိၣ်ယံာ်ထီၣ်တၢ်အံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်တၢ် သ့ၣ်ဆၢဖး ကတီၢ်အိၤလၢ ကွိသရၣ် လၢတၢ်ကမၤအိၤလၢတိၤပူၤ ယုာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ကွိအပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် လၢတၢ်ကမၤအိၤ လၢ တၢ်လိာ်လၢတၢ်ပာ်ပနီၢ်အိၤအလိာ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖျိထီၣ်ဆိကွိ... ဆံခံတိၤကွိမိလၢ အတိၤကျဲၤဝဲလၢ အကဖျိထီၣ်ကွိဖဲ တၢ်မၤလိနံၣ်ကတီၢ်တၢ်တကတီၢ် ဒီး ဆံတတိၤကွိမိ လၢ အတိၤကျဲၤဝဲလၢ အကဖျိထီၣ်ကွိဖဲ နံၣ်ကတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီး ကွိခိၣ် ဖဲကွိထီၣ်အခိၣ်ထံးကတၢ်တနွံ လၢအကမၤပဲၤလိာ် တၢ်ဖျိထီၣ်ဆိကွိအလံာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကွိခိၣ်ဟ့ၣ်ပုၤကွိမိအခွဲးလၢ အကပတံထီၣ် တၢ်ဖျိထီၣ်ဆိကွိအ လံာ် လၢလိာ်ခံ ဖဲတၢ်မၤလိနံၣ်အကတီၢ် လၢတၢ်ကမၤကိညၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်လိာ်တဖၣ်... တၢ်နံၣ်ကျဲ ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လိာ်အိၤလၢ ကွိအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ လၢတၢ်လိာ်လၢနကဘၣ်လဲၤ လၢတၢ်ပူၤ တၢ်ဖျးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်အူအိၣ်တၢ်... တၢ်ပနီၢ်လၢမ့ၢ်အူအိၣ်တၢ် ကသီၣ်ထီၣ်ဝဲဖးဒိၣ် ဖဲမ့ၢ်အူစးထီၣ်အိၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ဘၣ် လၢ နကဟးထီၣ်ကွိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤ ချ့ချ့ ဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျး တသ့ဖဲအသ့ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကနၢၤတၢ်-GIFT-... ဖဲတၢ်မၤလိနံၣ်အကတီၢ် တကတီၢ်ဒီးတကတီၢ် ဝံၤအလိာ်ခံန့ၣ်, ကွိသရၣ်တဖၣ် ကကတဲာ်ကတီၢ် န့ၣ် ပုၤကွိမိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒ်သီးအဝဲသ့ၣ် ကမၤဝံၤက့ၤ အလံာ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လၢအတမၤဝံၤဘၣ်ဝဲဖဲ တၢ်မၤလိနံၣ်အက တီၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဝဲအံၤ တဘၣ်တလၢကွိၣ်တၢ်ပာ်ပနီၢ် ဒ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်အိၤလၢ တၢ်မၤလိမိၢ်ပုၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိုဘျိုင်းဒိုင်ပူ လံာ်ပျဲကုတဖှ်... ဖဲပုကွဲဖိအိဉ်လာ ကိုဘျိုင်းဒိုင်အပူအခါ, အဝဲသုဉ် ကဘဉ်လံာ်ယုာ်ဒီးအခိဉ်ဂီၤ(ID) ဒီး ကဘဉ်အိဉ်ဒီးလံာ်ပျဲကု(e-pass) လာပုပာ်ဆုာ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ် ကိုသရၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤစၢၤသရၣ် ဟ့ၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီလၢ **ပုၤကွဲဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်** လၢအကနုာ်လီၤဆူ ကိုဘျိုင်းဒိုင်ပူ ဖဲတၢ်ပူၤတၢ်မၤလိအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ခိဉ်ဂီၤတဖှ် ... ပုၤကွဲဖိ,ပုၤမၤတၢ်ဖိ,ဒီးပုၤလၢ အဟဲဆူကွဲခဲလၢာ် ကဘဉ်လံာ်ဒီး အခိဉ်ဂီၤတဖှ် လၢတၢ်ထံဉ်အီၤဖါရဲၣ်, ဖဲအသးနီၤပုၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ ပဆၢမုၢ်လၢ ဒီးဆၢထံဉ်အီၤလၢ တၢ်မၤလိတၢ်ဒီးပုၤကိးတၢ်ဒဲး, ကိုအကျဲမုၢ်ဒိုင်ပူ, ကိုတၢ်အိဉ်လီၤအပူ မ့ၢ်ဒီးသီး တၢ်ကသမံသမိး မ့ၢ်မတၤလၢအခိဉ်ဂီၤတဖှ် ဒီး တၢ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးအကျဲတဘျီန့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိလၢ အဟးလၢကိုအကျဲမုၢ်ဒိုင်အပူ ဒီး တလံာ်ဒီးအခိဉ်ဂီၤတဖှ် ဘဉ်သုဉ်သုဉ် တၢ်ကဟ်ပနီဉ်အီၤဒ် ပုၤလဲၤန့ၣ်တၢ်ပူၤစၢၤဒီး ကဘဉ်ဟ့ၣ်စ့အိဉ်လီၤ. \$၅ လၢတၢ်ကမၤန့ၣ်က့ၤအီၤအသီတဘျီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အ့ထၢဉ်နဲးလၢတၢ်သုအီၤသ့... ပုၤကွဲဖိလၢ အသုဟူရိဉ်ကိာ်စဲၣ်ကို အပုာ်ဘျးစဲတဖှ် ကြးလူၤပိာ်မၤထွဲ ကိုကမံးတံဉ်,ကိာ်စဲၣ် အပုၤမၤတၢ်ဖိ, ဒီး ဖိသဉ်အ့ထၢဉ်နဲး တၢ်ဒီးသဒၢ တၢ်ဖိးတၢ်မၤ အတၢ်သိဉ်တၢ်သီတၢ်ဘျီတဖှ်-CIPA- န့ၣ်လီၤ. CIPA အဝဲအံၤ အိဉ်အိဉ်စ့ၢ်ကိးလၢ ကိုအပုာ်ယဲၤသန့အပူ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိတဖှ် ကဒီးန့ၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်သိဉ်တၢ်သီအလံာ်ကွဲးဒိတဖှ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲမိာ်ပာ်တဖှ် ဟ့ၣ်အစ့ဒီး ဆဲးလီၤအမံၤလၢ အဖိတဖှ်ကသုခိဉ်ဖျဲးထၢဉ်ဝံၤအလီၣ်ခံန့ၣ်, ကိုဖိတဖှ် အိဉ်ဒီးတၢ်စ့း တၢ်ယာ်လၢ ကသုခိဉ်ဖျဲးထၢဉ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိလၢ အမၤတရီတပါ ခိဉ်ဖျဲးထၢဉ် အတၢ်သိဉ်တၢ်ဘျီတဖှ် တန့ၣ်ဘဉ်လၢ တၢ်သုခိဉ်ဖျဲးထၢဉ်လၢခံလၢဘဉ် န့ၣ်လီၤ.

စိၤထးဆိထူဉ်တဖှ်(lockers)... စိၤထးဆိထူဉ်တဖှ် မ့ၢ်ဟူရိဉ်ကိာ်ရုဉ်ကို အတၢ်ပိးတၢ်လီ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိကိးဂၤဒဲး ယုထၢ အစိၤထးဆိထူဉ်တဖျါ လၢအအိဉ်ဒီး အနီၢ်ဂံၢ်ဒဉ်ဝဲ ဒ်သီး အကဟ်အဆူကၤကလၢမ့ၢ်ဂ့ၤ, လံာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ဒီးကိုအတၢ်ပိးတၢ်လီ အဂၤတဖှ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အဂီၢ် သုဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအတၢ်ဖိတၢ်လံာ် ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် လီၤမၤတဖှ် ကိုတဟံးန့ၣ်မူဒါ ဘဉ် န့ၣ်လီၤ. ကိုအပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါ သမံသမိးကွၢ် စိၤထးဆိထူဉ်တဖှ် တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ သုဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုသမံသမိးတၢ် လၢအဟ်ယုာ်ဒီးထံဉ် လၢအဟးယုတၢ်မူတၢ်ဘျးတဖှ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးအတၢ်ရဲၣ်တကျဲၤတခါ လၢပုၤကွဲဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီဉ်လၢမိာ်ပာ်တဖှ်... မိာ်ပာ်တဖှ် အိဉ်ဒီးတၢ်သးသဘျီလၢ ကဆုာ်လီပရၢဆူ အဖိတဖှ်အအိဉ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိတဖှ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤအစ့းလၢ အကဆဲးကွၢ်အလီပရၢ ဖဲကိုထီဉ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်လီၤမ့ၢ်အိဉ်ထီဉ်ဘဉ်ဖုး ဝံသးစူၤ ကိးလိတဲစိဆူ ကိုအဝဲဒီး ဒီးကွဲဝဲဒီးကကိးလိတဲစိဆူပုၤကွဲဖိအတီၤပူၤ ဒီး တဲဘဉ်ပုၤကွဲဖိလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖှ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိဉ်စု ဒီး တၢ်လၢအအိဉ်ဒီး အလုၢ်အပူၤတဖှ်... ဝံသးစူၤတဘဉ်ဟဲစိာ် ကျိဉ်စုအါအါဂီၢ်ဂီၢ် ဆူကိုတဂ့ၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢ အအိဉ်ဒီးအလုၢ်အပူၤတဖှ် ကြးအိဉ်ဒဉ်လၢအနီၢ်ကစၢ် တၢ်ပာ်တၢ်ဆုာ်အဖိလံာ်ထီဉ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိလၢ တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်အစ့ မ့ၢ်ဂ့ၤ အတၢ်ဖိတၢ်လံာ် တခါခါမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် ကိုတဟံးန့ၣ်မူဒါဘဉ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်သိလုဉ်လီၤ စုအိဉ်လိးတဖှ် ... တၢ်လီၤလၢ ပုၤကွဲဖိကဟ်သိလုဉ်အလီၢ်န့ၣ် အိဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ. ပုၤကွဲဖိလၢ အဟ်သိလုဉ် လၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိအလီၢ် မ့တမ့ၢ် ဟ်သိလုဉ် တဘဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢ အလုၢ်သုဉ်ခါပတၢ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၢ် အခိဉ်ထံးတဘျီ .. ပုၤကွဲဖိကဒီးန့ၣ် လံာ်ပျဲကု လၢအဝဲဘဉ်အီၤ တၢ်မၤကမၢ် တၢ်ဟ်သိလုဉ်လီၤ အတၢ်သိဉ် တၢ်သီ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၢ်ခံဘျီတဘျီ.. ပုၤကွဲဖိကဘဉ် ကွဲးစဲလီၤအမံၤလၢ, အမ့ၢ်မၤကမၢ်ကဒီးဝဲ သၢဘျီတဘျီန့ၣ်, သိလုဉ်ကဘဉ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွဲာ်အတၢ်, ဒီး စုအိဉ်လိး ဒီး တၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ၢ်လၢာ် ပုၤကွဲဖိ ကဘဉ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ န့ၣ်လီၤ. ဘဉ်သုဉ်သုဉ် လၢတၢ်ကတံာ်ကွဲာ်ပုၤကွဲဖိအသိလုဉ် (ညီန့ၣ်လၢာ် ၉၀ဒီလၢာ်) အခါစးအဂီၢ် တၢ်ဟ့ၣ် ပုၤကွဲဖိအတၢ်ယုထၢလၢ အကဟ့ၣ် စုအိဉ်လိး ၂၅ဒီလၢာ် န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တယာ်ဒီးတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ... လံာ်တယာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါတမံၤမံၤ လၢတၢ်ကကျးလီၤအီၤလၢ ဟူရိၣ်တီၤ ထီၣ်အကျဲၤမ့ၢ်ဒိၣ် အကပၤ လၢပုၤအါဂၤကဖးဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢ ကိၣ်အပုၤပၤတၢ်ဆုၢ်တၢ် ကဘၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ် လိာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၣ်ဖိအလီၤမ့ၢ်အူၤဖိကဟၣ်တဖၣ် ... တၢ်သုၤလီၤမ့ၢ်အူၤပိးလီၤ လၢတီၤပူၤန့ၣ် ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ကိၣ်သရၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိမ့ၢ်တလူၤထွဲကိၣ်သရၣ် အတၢ်န့ၣ်ကျဲၤဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်ဒ်အမ့ၢ် ပုၤလၢအတဒိကနၣ်ပုၤခိၣ်ပုၤန့ၣ် ဒီး ကဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်အရူၤ ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလီၤသးဒုဒိ မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လၢ ပုၤ ကိၣ်ဖိသုၤ လီၤမ့ၢ်အူၤဖိကဟၣ် လၢအလီၤအိၣ်ပုၤဂၤ, မၤအုန့ၣ်ပုၤကိၣ်ဖိအဂၤ, မ့တမ့ၢ် မၤကမၣ်ကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ် လိာ်ဝဲ အဝဲန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ်ဆူၣ်အီၤလၢ ကိၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်... ကိၣ်ခိၣ် သမံသမိး ယိထံကွၢ် လီၤမ့ၢ်အူၤဖိကဟၣ် တခါဂ့ၢ်တခါဂ့ၢ် လၢအအိၣ်လၢကိၣ်ကရၢၢ်ပူၤ, ယုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သးဒုဒိတဖၣ် တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် ဖဲအသး သုဝဲ န့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်သရၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ်... ကိၣ်သရၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ် တၢ်ကြးပးကဲအီၤ ဒ်ညီၣ်န့ၣ် တီၤသရၣ်တဖၣ်အသိး န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိတဂၤဂ့ၢ် တဂၤဂ့ၢ်လၢ အတဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ပးကဲဆူကိၣ်သရၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ် ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်စံာ်ညီၣ်အီၤ တဘျီယိန့ၣ် လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒီး လၢအအိၣ်လၢ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကိၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ယုးယိာ်ပးကဲ ဒီးတၢ် သုၣ်စူးဆဲးလၢ လၢကိၣ်သရၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ်အမဲၣ်ညါ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟဲဟးဆူကိၣ်တဖၣ်... ပုၤလၢအဟဲဟးအိၣ်သကိးကိၣ်ခဲလၢာ် ဖဲအဟဲန့ၣ်လီၤဆူတၢ်သုၣ်ထီၣ်ပူၤ ကဘၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူကိၣ်ဝဲၤ ဒးပူၤ တဘျီယိ န့ၣ်လီၤ. ဖဲကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်, မ့တမ့ၢ်လၢ ကိၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်, ပုၤလၢအဟဲဟးဆူကိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် က ဘၣ်အိၣ်ခိးဒၣ်တၢ်လၢ ကိၣ်အဝဲၤဒးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လီၤဆီတဖၣ်

တၢ်န့ၣ်လီၤသီတၢ် အပတီၢ်

ပုၤခွဲတီၤကိၣ်ဖိ လၢအန့ၣ်လီၤဆူ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အနီၢ်ကစၢ်အသး လၢအမ့ၢ် ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ်တဂၤ ဒီးမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်သုတၢ်ဘၣ်တဂၤ သုဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟဲထီၣ်ကိၣ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်က တီၢ် ဒီးတၢ်ဖျါထီၣ်လံာ်ကိးဘၣ်ဒီး ဒ်ကိၣ်သရၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်အသိး မ့ၢ်တၢ်လၢအဆုၢ်ပုၤကိၣ်ဖိ ဒ်သိးအကအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ က ဟးထီၣ်ဘၣ်လၢကိၣ်ကရၢၢ်အချၢ ဒ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ဒ်လၢအသိးအံၤ န့ၣ်လီၤ. **ဝံသးစူၤမၤနီၣ်:** ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် တဘၣ်သုၤအ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဝဲအံၤ တချုးဒီးလၢအမၤန့ၣ် ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိအမိၢ်အပၢ် ကဘၣ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤ လၢပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်ဝဲအံၤအဂီၢ် ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်လၢ အဖိမ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢတၢ်န့ၣ်န့ၣ်အီၤသ့ ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်လၢပုၤခွဲတီၤကိၣ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးအလံာ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤစရိ ဒီး ကဘၣ်တၢ်တိခိၣ်ရိၣ်ခဲအီၤလၢ ဒိတန့ၣ်ညါအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤခွဲတီၤကိၣ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ် အဲၣ်ဒီးကွၢ်အိၣ်မ့ၢ်ထူၣ်ခါ တၢ်အိၣ်လၢအဟံၣ်န့ၣ်, အမိၢ်အပၢ်ဒၣ်ဝဲ ကဘၣ်ဟဲဝဲဘၣ်ကိၣ်အဝဲၤဒး ဒီးဟဲကိးကွၢ်အဖိလၢအနီၢ် ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီၤဖဲမ့ၢ်ထူၣ်ခါအဆၢကတီၢ်

ပှၤတဆံတီၤ,ဆံတတီၤ,မ့တမ့ၢ် ဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤအခွဲးလၢ ကဟးထီၣ်ဘၣ်လၢကွီကရၢၢ်အချၢ ဖဲမ့ၢ်ထူၣ်ခါ တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်ဖဲ,

- အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးစးလံာ်မးအပတီၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဝဲ ယု (SIX credits)
- အဝဲသ့ၣ် ခဲအံၤ မ့ၢ်ဖျိထီၣ်လံာ် ယုဘ့ၣ်(Six Classes) ဒီး
- အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် အလုလၢသကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၤ လၢကွီဒီးလၢပှၤတတၢ်အပူၤအခါ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ ဘၣ်ယးကွီကရၢၢ်အပူၤ

ပှၤဆံတတီၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤအခွဲးလၢ ကအိၣ်ဘၣ်လၢ “ကွီကရၢၢ်အပူၤ” လၢတၢ်လီၤလၢတၢ်ဟံးပနီၢ်န့ၣ်အိၤ ဖဲတၢ် မၤလိဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤအဆၢကတီၢ် ဖဲ

- အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးစးလံာ်မးအတီၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဝဲ တဆံခံ(12 credits)
- အဝဲသ့ၣ် ခဲအံၤမ့ၢ်ဖျိထီၣ်လံာ် ယု ဘ့ၣ် (6 Classes)
- အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် အလုလၢသကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၤ လၢကွီဒီးလၢပှၤတတၢ်အပူၤ အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိးထီၢ်ကွီကရၢၢ်ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်

ပှၤဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤအခွဲးလၢ ကဟးထီၣ်ဘၣ်လၢကွီကရၢၢ်အချၢ မ့တမ့ၢ် အိၣ်လၢကွီတၢ်အိၣ်အလီၢ် ဖဲတၢ် မၤလိဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤ အဆၢကတီၢ် ဖဲ

- အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးစးအလံာ်မးပတီၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဝဲ တဆံယံး (18 credit)
- အဝဲသ့ၣ် ခဲအံၤမ့ၢ်ဖျိထီၣ် လံာ် ယု ဘ့ၣ် (6 Classes)
- အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် အလုလၢသကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၤ လၢကွီဒီးလၢပှၤတတၢ်အပူၤ အခါန့ၣ်လီၤ.
- ပှၤဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ကတဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟးထီၣ်ကသုၣ်လၢတၢ်ချၢ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ ဖဲအ စးထၢၣ်ဘဲလဲး တၢ်ဒီးစးအမး မ့ၢ်တဂ့ၤဝဲဒ်တၢ်ဟံးပနီၢ်အခါ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤတဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢ အကလဲၤထီၣ် ကွီအဘျီၣ်ဒိၣ် ဒီး ဘျီၣ်ဒိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဘၣ်လီၢ်ဖိးဒုတၢ်

တၢ်ဟံးဂၢၢ်ပာ်ကျၢၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အပတီၢ် ကိးပတီၢ်ဒီး ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဖျိထီၣ်အတီၤကိးတီၤဒီး န့ၣ်လီၤ. ပှၤတဆံ တတီၤ ဒီး ဆံခံတီၤကွီဖိလၢ အလီၤတဲာ်လၢအတီၤ မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤအနီၢ်ကစၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤတဖၣ် ကဘၣ် တၢ်ဟံးအီၤလၢ ပှၤမၤလိတၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤ ဖဲ A212 အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤကွီဖိလၢ အဒီးန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကဟးထီၣ်လၢ ကွီကရၢၢ်အချၢတဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ နီတၢ်ဟံး လီၤအီၤ လၢလၢာ်အသိး န့ၣ်လီၤ.

- ၁) တၢ်တဟဲထီၣ်ကွီ အါတလၢာ်ကွံာ်အခါး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟဲထီၣ်ကွီစဲၤခံ လၢခံဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ လီၤမၢ်ကွံာ် သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.
- ၂) ပှၤကွီဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအမၤဟးဂီၤကွီအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် မၤကမၢ်တၢ်ဒီး တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွီတဖၣ် အ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီတခါအံၤ ကလီၤမၢ်န့ၣ်ကွံာ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.
- ၃) ပှၤကွီဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၣ်တၢ်အီၤလၢပၤကီၢ် ဖဲအဟးထီၣ်လၢကွီကရၢၢ်အချၢန့ၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမၢ်န့ၣ်ကွံာ်အီၤ န့ၣ်လီၤ
- ၄) ပှၤကွီဖိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအမၤကမၢ်ကွီအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ခီဖျိ အီသး,အီညါသူး,ဒီး မ့တမ့ၢ် သူတၢ်မူၤတၢ်ဘျး အတၢ် ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမၢ်န့ၣ်ကွံာ်အီၤ ဒီး အဝဲကဘၣ်ကွံာ်ဆၢမဲာ် တၢ်ဂ့ၢ်လၢအပိာ်ထီၣ်အခံတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

- ၅) ပုၤကွီဖိတဂၤဂၤတဂၤဂၤ လၢအဒီးန့ၣ်န့ၣ်တတ် တၢ်ဒီးစဲလံာ်မး တလၢတပုၤဒ်တၢ်ဟ်ပနီၢ် မ့တမ့ၢ်လၢ ၁အလံာ်မးပာ်ဖျါအပူၤဒုးန့ၣ်ဝဲလၢ အလီၤတၢ်န့ၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမၢ်န့ၣ်ကွံာ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လီၤဆီအဝဲအံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်ကဒါက့ၤပုၤကွီဖိတၢ်ဒီးစဲဝဲအကတီၢ် မ့တမ့ၢ် န့ၣ်တတ်တၢ်ဒီးစဲး တၢ်အိၣ်ဘုးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၆) ပုၤကွီဖိတဂၤဂၤတဂၤဂၤလၢ ဖဲန့ၣ်စးထီၣ်အခါ မ့ၢ်တဒီးန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အံၤဘၣ်ဆၣ် ဖဲတၢ်မၤလိန့ၣ်အကတီၢ် ဝံၤအလီၢ်ခံအခါ တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်လၢ အလူၤအတီၤန့ၣ် ဒီး မၤန့ၣ်တၢ်ဒီးစဲးလံာ်မးပတီၢ်လၢအဂ့ၤအခါ, ဖဲကွီအပုၤပၤတၢ်ဆၢတၢ် ကွၢ်ထံသမံသမိးက့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်ဝံၤခဲလၢာ်န့ၣ် ပုၤကွီဖိတဂၤအံၤ ကဒီးန့ၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ.
- ၇) ပုၤကွီဖိတဂၤဂၤတဂၤဂၤလၢ အလံာ်မးပာ်ဖျါအပူၤ တအိၣ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ပျဲၤန့ၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမၢ်ကွံာ်န့ၣ်အီၤ တုၤလၢ “ယ” လံာ်တဖၣ်ဖျါလံာ် န့ၣ်လီၤ.
- ၈) လၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤမံၤအဖီခိၣ် ပုၤကွီဖိတဖၣ် မ့ၢ်ဘၣ်ဟးထီၣ်လၢတၢ်ချၢန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်လဲၤကွဲးလီၤအမံၤ လၢကွီဝဲၤဒးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ၉) တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ တမ့ၢ်ဝဲ ကွီပျၢ်လၢပုၤကွီဖိအဂီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တီၤထီၣ်ကွီဖိတဖၣ် ဖဲကွီထီၣ်အဆၢကတီၢ် မ့ၢ်တအိၣ်လၢတီၤပူၤဘၣ်ဆၣ် အနီၢ်ကစၢ် ကဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢ အအိၣ်လၢတၢ်မၤလိပူၤ န့ၣ်လီၤ. ဆံခံတီၤ ကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤလိတၢ်ဖဲ တၢ်အိးထီၣ်ကွီကရၢၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ. ဆံတတီၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤလိတၢ်ဖဲ ကွီတၢ်အိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခွံတီၤဒီးတဆံတီၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤလိတၢ်ဖဲ တၢ်မၤလိဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးဒီး စးခိတီၢ် (play card)မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖျါၣ်သလၢၣ်-hacky sack-န့ၣ်, တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀) သိလ့ၣ်တဖၣ် :

- ပုၤကွီဖိတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲးလၢ အကနီၢ် အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ အသိလ့ၣ်ဖဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လီၤဆီအဝဲအံၤ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲ လီၢ်ကဝီၤ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကွီဖိတဖၣ် တဘၣ်ဟ်အသိလ့ၣ်လၢ ကွီအပုၤမၤတၢ်ဖိ ဟ်အသိလ့ၣ်အလီၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မ့တမ့ၢ် ဖဲဒၣ် မ့ၢ်ထူၣ်တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်, ပုၤလၢအတမ့ၢ် ဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဒီးယုာ်သိလ့ၣ်ဒီး ဆံခံတီၤကွီဖိတဖၣ် ဖဲကွီထီၣ်အဆၢကတီၢ် တသ့ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကွီဖိလၢ အဟးထီၣ်ဆူကွီအချၢ ယုာ်ဒီး ပုၤကွီဖိအဂၤ လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးလီၤဆီတဖၣ် အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ကလီၤမၢ်န့ၣ်ကွံာ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.

၁၁) တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢကွီအတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲး ဒီး ကွီအမူးပူၤခဲလၢာ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢလၢ အကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အသး လၢပုၤတဝၢအမဲၣ်ညါ လၢအဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ.

၁၂) မိာ်တဖၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤ လၢလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအပူၤ တချုး တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီအဝဲအံၤ ဒီးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ဟဲကွဲးစဲလီၤအမံၤလၢ တီၤထီၣ်ကွီအဝဲၤဒးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လီၤဆီအဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အီၤ ခီဖျိ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၤဆှၢတၢ် ဒီး တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်တၢ် အပတီၢ်

တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ နီၢ်ကစၢ်တၢ်သိၣ်လီၤက့ၤသး ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး လုလၢသကဲၣ်ပဝး လၢအဂ့ၤ ဒီး တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ် လၢအဂ့ၤ လၢပုၤတဝၢအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ဟူရဲၣ်တၢ်ထီၣ်ကွီၣ် ဖဲးတၢ်မၤတၢ် ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်အဖီခိၣ် လၢအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် မ့ၢ်ဝဲ နီၢ်ကစၢ်တၢ်သိၣ် လီၤက့ၤသး, တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢအဂ့ၤ, ဒီး အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဒီး လုလၢသကဲၣ်ပဝးလၢအဂ့ၤန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤကွီၣ်ဖိ ဒီးအမိၢ်အပၢ်,ပုၤကွၢ်ထွဲအီၤ အမူအဒါ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၣ်ဖိ အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ အဝဲ ကဘၣ်သ့ၣ်ညါ ဒီး ပးကဲ ကွီၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ဘျၢတဖၣ် ဒီး ကဘၣ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်န့ၣ်တၢ်လၢ ပုၤဂ့ၢ်ပုၤဂၤ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.ပုၤပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်, ကွီၣ်သရဲၣ်တဖၣ်, ကွီၣ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်တဖၣ်, ဒီးကွီၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအဂၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤအီၤလၢ ကမၤလီၤတံာ်ဝဲ ဒ်သိးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲအီၤ လၢတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်ဖဲးလိမၤဒီးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ကွီၣ်ဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢထံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် ကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ယုးယိာ်ပးကဲလၢ အနီၢ်ကစၢ်, ပုၤဂၤ, ကမျၢၢ်ဒီး နီၢ်ကစၢ် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၣ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အဆၢမုၢ်လၢ,ဆၢထံၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကွီၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် ကဘၣ်လဲၤအသး လၢအဂ့ၢ်အကျိၤ ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး န့ၣ်လီၤ. လုလၢသကဲၣ်ပဝးလၢ အမၤဟးဂီၤကွံာ် ပုၤကွီၣ်ဖိအသးခိၣ်ရှၢၣ် လၢကမၤလိတၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ပတဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး ကဘၣ်အိၣ်လၢ ကီၢ်ရဲၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၣ် အတၢ်ပၤတၢ်ဆှၢအဖီလၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ် အိၣ်လၢကွီၣ်ကရၢၢ်ပူၤ အဆၢကတီၢ်, ဖဲကွီၣ်တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢ တၢ်စိတၢ်ကမိၤအဆၢကတီၢ်,ဖဲမုၢ်နံၤလၢ အဟဲထီၣ်ကွီၣ်အဆၢကတီၢ်, ဖဲအဒီးကွီၣ်အသိလုၣ်ဘၢးစံအဆၢကတီၢ်, ဒီးဖဲကွီၣ်အိၣ်ဒီး အတၢ်ဟးကသုၣ်ကသီ ဟးလိာ်ကွဲးစၢၤပုၤကွီၣ်ဖိ အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၤဆှၢဘၣ်သး တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပုၤကွီၣ်ဖိ, တၢ်ဟီၣ်ထီၣ်ကွံာ်ပုၤကွီၣ်ဖိ,တၢ်တူၢ်လိာ်က့ၤပုၤကွီၣ်ဖိ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်မ့တမ့ၢ်ဖုၣ်. ကွီၣ်အပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢ ကသိၣ်ယိာ်ပုၤကွီၣ်ဖိ ခိဖျိ တၢ်ဟံၣ်ကပၤကွံာ်တၢ်, တၢ်တြီယၢ်တၢ်မိကိာ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံာ်တၢ် န့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်အန့ၢ်, တၢ်အိၣ်သးမုၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တြၢၢ်ကလၢဒီး တၢ်အိၣ်သးခဲအံၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီလၢ ပုၤကွီၣ်ဖိအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွီၣ်ဖိအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်မၤအကျိၤအကျဲ ကမုၢ်ဒ်လုၣ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤအဂီၢ်, တၢ်အမၤတခါဘၣ်တခါ လၢတၢ်ယုၢ်န့ၣ်အီၤန့ၣ် အိၣ်ဒီးအခိပညိၣ်ဒ်လုၣ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

- **ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံာ်..** တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံာ်တၢ်သတူၢ်ကလၢ ဖဲပုၤကွီၣ်ဖိ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလီၤပျံၤလီၤဖုး လၢအဘၣ်ကူဘၣ်ကဲတၢ်သ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သးဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တြၢၢ်ကလၢလၢ ပုၤကွီၣ်ဖိအံၤ ကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီလၢ အနီၢ်ကစၢ် ဒီး ပုၤဂၤအဂီၢ် အခါ န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်စံၣ်ညိၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖုၣ်ကိာ်..** အသိတဆံ ဆူအဖီခိၣ် ဖဲကွီၣ်ထီၣ်မုၢ်နံၤ အဆၢကတီၢ်
- **တၢ်စံၣ်ညိၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်..** အသိတဆံ ဆူအဖီခိၣ် ဘၣ်ဆၣ်တအါန့ၢ်အသိ ၉၀ ဖဲကွီၣ်ထီၣ်မုၢ်နံၤအဆၢကတီၢ်
- **တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွံာ်...** တၢ်နီၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်ပုၤကွီၣ်ဖိ လၢအစ့ၤကတၢ် ဒ်အဘၣ်လိာ်ဖိဒုဒီး ခဲအံၤကွီၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် ဒီးကယဲာ်မုၢ် အတၢ်ဒီးဝဲးလံာ်မးဟံၣ်ဖျိခဲလၢာ် တၢ်ကထူးသံကွံာ်အတၢ် န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တၢ်ဖျါလၢလၢအအံၤ ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်အဒိ လၢအတြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် တၢ်မၤတရီၤတပါကွီၣ် အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ အခံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် အတၢ်မၤ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤတရီၤတပါ ကွီၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဝဲအံၤ တမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် မ့တမ့ၢ် တလီၢ်လၢ တၢ်ကဘၣ်မၤအီၤ တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ် ဒ်သိးတၢ်အၢအၢသီသီတခါအံၤ ကဂ့ၤထီၣ်ကယိကယိ အကျိၤကျဲ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး, တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သး လၢအတြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢ ပုၤမၤကမုၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး ပုၤပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် အတၢ်ဟံးန့ၣ်ဂ့ၢ်ဝီ အၢစၢၤအိၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်ပၤဆၢ ပှၤကွၢ်ဖိ

လၢအဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်

တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ

လံာ်တၢ်ဖျါ

ပှၤကွၢ်ဖိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

(တၢ်တပတီၢ်....တၢ်ထၢမံၤသၣ်စၢ်)					
တပတီၢ်ကွၢ် တတၢ်ဘၣ်တတၢ်	မ့ၢ်တပတီၢ်ကွၢ် ၄၁၅ တၢ်ကဆဲးကျိးအမိၢ်အပၢ်.	မ့ၢ်တပတီၢ်ကွၢ် ၆၁၅ တၢ်ကဆဲးကျိးအမိၢ်အပၢ်	မ့ၢ်တပတီၢ်ကွၢ် ၈၁၅ အိၣ်ဖိၣ်သကိးလၢကသုဆၢတၢ်ပှၤကွၢ်အတၢ် ဖဲးလိမၤဒီးအဂ့ၢ်ဆူညါတဖၣ်.		
တယုအဒွဲး ဝဲအတပတီၢ်ကွၢ်အခါ (လံာ်ကိးတၢ်ဒီး)	မ့ၢ်တပတီၢ်ကွၢ် ၁၀၁၅ တၢ်ကဆဲးကျိးအမိၢ်အပၢ်,ထံၣ်လိာ်သးဒီး ပှၤကွၢ်ဖိ	မ့ၢ်တပတီၢ်ကွၢ် ၂၀၁၅ တၢ်ကဆဲးကျိးအမိၢ်အပၢ်,ထံၣ်လိာ်သးဒီးပှၤကွၢ်ဖိ, ဘၣ်တၢ်ကမၣ်ဘၣ်ဆၣ်အိၣ်လၢကွၢ်ပူၤအတၢ်ဆၢ တၢ်	မ့ၢ်တပတီၢ်ကွၢ် ၃၀၁၅ အိၣ်ဖိၣ်သကိးလၢကသုဒီးအိၣ်ထီၣ်ပှၤကွၢ်ဖိအ တၢ်ထီၣ်ကွၢ်အဆၢကတၢ်တၢ်တၢ်ကျိး	မ့ၢ်တပတီၢ်ကွၢ် ၄၀၁၅ ဆူထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိးဆူကွၢ်အ ပၤကီၢ်အဆိၣ်	မ့ၢ်တပတီၢ်ကွၢ် ၅၀၁၅ ဘၣ်သုၣ်သုၣ်အဝဲကဒီးန့ၣ် တၢ်ယုၢ်ကွၢ်အစုအိၣ်လိး
ဟဲထီၣ်ကွၢ်စၢ်(လံာ်ကိးတၢ်ဒီး)	စၢ် ၈၁၅ ထံၣ်လိာ်ကတၢ်သကိးတၢ်ဒီးပှၤကွၢ်ဖိ	စၢ် ၁၂၁၅ ဆဲးကျိးအမိၢ်အပၢ်,ထံၣ်လိာ်ကတၢ်သကိးတၢ်ဒီး ပှၤကွၢ်ဖိ,သုၣ်ဆၢဖးကတၢ်ဆၢလၢကဆိၣ်လိာ်တၢ် လၢကွၢ်	စၢ် ၁၆၁၅ အိၣ်ဖိၣ်သကိးလၢကသုဒီးအိၣ်ထီၣ်ပှၤကွၢ်ဖိအ တၢ်ထီၣ်ကွၢ်အဆၢကတၢ်တၢ်တၢ်ကျိး		

(ခံပတီၢ်တပတီၢ်....လုလၢသကံာ်ပဝး)	တၢ်တဟ့ၣ်ဒုးဒီးအိၣ် သိလုၣ်ဘားစံ ခံန့ၣ်	တၢ်တဒုးဒီးလၢအိၣ် သိလုၣ်ဘားစံ လၢဒိတနံၣ်ညါအတၢ်ပှၤ			
တၢ်ကတၢ်လၢအလိာ်သးဘၣ်အၢ,တၢ်ကတၢ်ဒုၣ်န့ၣ် စံးအၢ,တၢ်ကတၢ်ကလၢအတၢ်ကြးတဘၣ်.	ကတၢ်သိၣ်ကုၤသိကုၤအိၣ်	ဆဲးကျိးအမိၢ်အပၢ်,ကကတၢ်သိၣ်ကုၤသိကုၤအိၣ်	အိၣ်လၢကွၢ်ပူၤခိဖျိတၢ်ကမၣ်-တနံၤ	တဘၣ်ဟဲကွၢ်ခိဖျိတၢ်ကမၣ်-ခံသိ	တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ခိဖျိတၢ်ကမၣ်-ယံၤသိ
ပှၤကွၢ်ဖိကဘၣ်တၢ်ဆၢအိၣ်ဆူကွၢ်အဝဲဒီးခိဖျိအိၣ် ဒီးလုလၢသကံာ်ပဝးလၢအတၢ်ပှၤ,မၤကိမၤခဲတၢ် လၢတၢ်ပှၤ,ခိဆၢပှၤခိၣ်ပှၤန့ၢ်,တဒိကနံၣ်ပှၤခိၣ် ပှၤန့ၢ်,မၤဟးဂီၢ်ကွၢ်အတၢ်ပိးတၢ်လိ	ဆဲးကျိးမိၢ်ပၢ် အိၣ်လၢကွၢ်ပူၤခိဖျိတၢ်ကမၣ် ,တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ခိဖျိတၢ်ကမၣ် ၁-၄၁၅	ဆဲးကျိးမိၢ်ပၢ် အိၣ်လၢကွၢ်ပူၤခိဖျိတၢ်ကမၣ် တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ခိဖျိတၢ်ကမၣ် ၃-၅သိ	ထံၣ်လိာ်သးဒီး မိၢ်ပၢ် တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ် ၃-၅သိ	ထံၣ်လိာ်သးဒီးမိၢ်ပၢ် တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁၀သိ	ထံၣ်လိာ်သးဒီးမိၢ်ပၢ် တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ဆၢကတၢ် ယံၤ
ပှၤကွၢ်ဖိအဝဲန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆၢအိၣ်ဆူကွၢ်အဝဲဒီးခိ ဖျိမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်,မၤဆူန့ၣ်ပှၤသးထီၣ်,အုၣ်လိာ်သး, အိၣ်တၢ်ထုတၢ်	ဆဲးကျိးမိၢ်ပၢ် တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ခိဖျိတၢ်ကမၣ် ၃-၅သိ	ဆဲးကျိးမိၢ်ပၢ် တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်ခိဖျိတၢ်ကမၣ် ၅-၁၀သိ	တန့ၣ်ဟဲထီၣ်ဘၣ်လၢကွၢ်လၢတၢ်ဆၢကတၢ် ဖးယံၤမုတမ့ၢ်တၢ်ကနီၤဟးထီၣ်ကွၢ်အိၣ်လၢကွၢ်		

(သၢပတီၢ်တပတီၢ်..တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအတၢ်ဖိးသဲး)					
မၤတပျုၣ်တပျုၣ်တၢ်,အိၣ်သး,သုတၢ်မူတၢ်ဘျး, (တၢ်ဝဲတၢ်န့ၢ်အစိကမိၢ်လုၢ်ဘၢအိၣ်)မၤကမၣ်မုၢ်အူအ န့ၢ်ရံၣ်,တမုၢ်တၢ်,ယုအုၣ်ယးစိးတၢ်,အိၣ်ဟ့ၣ်တၢ် လၢကွၢ်	ဆဲးကျိး မိၢ်ပၢ်,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁-၅သိ, ဒီး,မုတမ့ၢ် ပှၤဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်	ဆဲးကျိး မိၢ်ပၢ်, ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၅-၁၀သိ ဒီး, မုတမ့ၢ် ပှၤဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်	ဆဲးကျိးမိၢ်ပၢ်, ပၤကီၢ် တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ်လၢတၢ်ဆၢကတၢ်ဖးယံၤ ဒီး,မုတမ့ၢ် ပှၤဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်		
ညါသုး,သဘျုၣ်သးသၣ်,မိၣ်ကျိ (သု မုတမ့ၢ် တၢ်ပိးတၢ်လိ)	ဆဲးကျိး မိၢ်ပၢ်,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၃-၅သိ ဒီး,မုတမ့ၢ် ပှၤဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်	ဆဲးကျိး မိၢ်ပၢ်,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၆-၁၀သိ ဒီး, မုတမ့ၢ် ပှၤဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်	ဆဲးကျိး မိၢ်ပၢ်,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁၀သိ ဒီး မုတမ့ၢ် ပှၤဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်	ဆဲးကျိး မိၢ်ပၢ်,ပၤကီၢ် တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁၀သိ	ထံၣ်လိာ်သးဒီးမိၢ်ပၢ် တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ဆၢကတၢ် ယံၤ
ဆၢ,ပှၤမုတမ့ၢ်သု ကသံၣ်မူဘျးလၢကွၢ်	ကိးထံၣ်အမိၢ်အပၢ်,တဘၣ်ဟဲထီၣ်ကွၢ် ၅-၁၀သိ,သမံသမိးအတၢ်သုတၢ်မူတၢ်ဘျး အဂ့ၢ်အကျိးမုတမ့ၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်တၢ်သကိးတၢ် ဒီးအိၣ်	ကိးထံၣ်လိာ်အမိၢ်အပၢ်,တန့ၣ်ဟဲထီၣ်ဘၣ် လၢကွၢ်ဖးယံၤမုတမ့ၢ်တၢ်ကနီၤဟးထီၣ်ကွၢ်အိၣ် လၢကွၢ်,ဒုးသုၣ်ညါကွၢ်အပၤကီၢ်			
စုကဝဲ-တဆိၣ်ဒီး တၢ်ပံာ်လိာ်သး	ဆဲးကျိးမိၢ်ပၢ်, ဖိးသဲးတၢ်ဆူထီၣ်မံၤ	တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၅သိ,ဖိးသဲးတၢ်ဆူထီၣ်မံၤ	တၢ်တမၤအဟဲထီၣ်ကွၢ် ၁၀သိ,ဖိးသဲးတၢ်ဆူထီၣ်မံၤ	တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ဆၢကတၢ်ဖးယံၤ	
တၢ်စုကဝဲတဖၣ်	ကိးထံၣ်လိာ်မိၢ်ပၢ်, တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ဆၢကတၢ်ဖးယံၤ ဝဲ တၢ်ကကွၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ယး တၢ်နီၣ်ထီၣ်ကွၢ်အိၣ်လၢကွၢ်, တၢ်ကဒုး သုၣ်ညါအပၤကီၢ်				

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အခိပညီတဖၣ်

- **သံးဇိၤကံၤဇိၤ**, ပၤဝဲ,ဆါဝဲ,ဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲ,သ့ဝဲ,မ့တမ့ၢ် မူၤသံးဖဲကိၣ်ကရၢၢ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲကိၣ်အိၣ်ဒီး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အဆၢကတီၢ်
- **တၢ်မၤတပျုၣ်တဖျါတၢ်**, တၢ်မၤတပျုၣ်တဖျါတၢ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤတရီၤတပါ အတၢ်မၤလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ် နီၣ်ခိတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်လီၤသးလၢ အဲၣ်ဒီးဒူးတူၢ်ဘၣ်ပုၤဂၤလၢ တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်လီၤသးလၢ အဲၣ်ဒီးဒူးတူၢ်ဘၣ်ပုၤဂၤလၢ နီၣ်ခိတၢ်မိၢ်ပုၤ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ
- **တၢ်ကူတၢ်သိး**, တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒီး အမူအဒါလၢ ဖဲအဟဲဆူကိၣ်အခါ ကဘၣ်ကူကၤတၢ်ကဆဲကဆိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ် ကဘၣ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျး ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ, အိၣ်ဒီးတၢ်ဘိက့ၤအီၤဂ့ၤဂ့ၤ, တဘၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်မၤတံၢ်တံၢ်တၢ်လၢ တၢ်မၤလိအပူၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သံက့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ်န့ၣ်,ဝံသးစူၤ ဟဲထံၣ်လိၣ်ဘၣ်ကိၣ် လၢနနီၢ်ကစၢ် တက့ၢ်. တၢ်လၢပရဲၣ်လီၤအီၤ လၢလံာ်တဖၣ်အံၤ တဟံၣ်လၢလၢပုၤဝဲၤဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ် **မ့ၢ်တၢ်အခိတခါလၢ ပုၤကိၣ်ဖိတကြးကူသိးတၢ်ဒ်အံၤဘၣ်** န့ၣ်လီၤ.
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢအမၤစူၤလီၤ နီၢ်ကစၢ်တၢ်လၢကပီၤ,လၢအအၢ,လၢအလီၤသးဘၣ်အၢ,ထူးလီၤအီၤထီတလၢ,ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢအဘူတလၢ,မ့တမ့ၢ် တၢ်ရၤလီၤ,တၢ်မၤအါထီၣ်သံးဇိၤကံၤဇိၤ,ညါသူးဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်သူတၢ်မူၤတၢ်ဘိးတဖၣ်.
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အမၤဒံဝဲဒံဝီပုၤဂၤ အတၢ်ဆိကမိၣ်လၢကိၣ် မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ယၢၤတၢ်မၤလိ.
 - တၢ်ကူလီၤလုၢ်ဖျိၣ်ခံတုၤယီၤဒု အဖံးဘၣ်ဟဲဖျါထီၣ်.
 - တၢ်ကူကၤလၢ ပုၤကျိဖျိအီၤ မ့တမ့ၢ် မၤဖျိအီၤ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ပဲၤဒီးအပူၤဖျိသ့ၣ်တဖၣ်.
 - ဆုကၤဖိ မ့တမ့ၢ် ဖျိၣ်ခံဖိလၢ တၢ်ကူအီၤဒီးသိး တၢ်ကူတၢ်သိး လၢတၢ်ဖိခိၣ်တဖၣ်.
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢအဖုၣ်တလၢ တုၤနယီၤဒု မ့တမ့ၢ် နဟၢၤမၤဖျါထီၣ်.
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အအိၣ်ဒီးအပူၤဖျိဒ်ပုၤယဲၤ,ဖျိၣ်ခံဖိဆုကၤဖိလၢ တၢ်ဖိလုၢ်ဟဲဖျါထီၣ်
 - တၢ်ကူတၢ်ကၤလၢ အဘူတလၢတုၤဖံးဘၣ်ဟဲဖျါထီၣ်. ဆုကၤတူၢ်စုတဖၣ် အကိၣ်ဘိကဘၣ်အိၣ်, အစုဒုၣ်ကဘၣ်အိၣ်, မၤဘၢဆုကၤဖိဒီးဆုကၤဖိအပျီၤ.
 - တဘၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်ကုၢ်, ခိၣ်ဖျိၣ်လၢကိၣ်ပူၤစးထီၣ် ဂီၤ၇:၀၀တုၤမုၢ်ဟါကိၣ်ပျၢ်တစုဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်မၤနၢၤမၤယၣ်တၢ်...** တၢ်မၤနၢၤမၤယၣ်ပုၤဂၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအထီၣ်ဒါ ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ်,ကီၢ်စဲၣ်,ဒီး လီၢ်ကဝီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိသနူအယံ, တၢ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်ဒ်အံၤန့ၣ် ဟူရိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကိၣ် ကဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီတဘျီယံ န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိသနူအ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်(ABB)ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဘၣ်ယး ပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒီး တၢ်ကဟုကယၢ်က့ၤတၢ် ဒ်သိးတၢ်မၤနၢၤမၤယၣ် ဒီး တၢ်မၤအုန့ၣ်ပုၤဂၤ အသုတကဲထီၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သိသနူတခါအံၤ တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢ ကိၣ်အပုၤယဲၤသနူအပူၤ စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.
- **လုလၢလၢအတဂ့ၤ ဖဲဒီးကိၣ်အသိလုၢ်ဘးစံအခါ..** လုလၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါခါ လၢအမၤတံၢ်တံၢ် ပုၤနီၣ်သိလုၢ်ဘးစံအသး ဒ်သိးအကက့ၢ်ထွဲအသိလုၢ် လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျးအဂီၢ်
- **တၢ်မၤဟးဂီၤကိၣ်အတၢ်ပိးတၢ်လီၤ..** ကျိဟးဂီၤတၢ်,မၤဟးဂီၤတၢ်အက့ၢ်အဂီၤ,မ့တမ့ၢ် မၤဆူးမၤဆါတၢ် လၢကျဲတဘိဘိ မၤဟးဂီၤကိၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ,ကယံၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အဘၣ်ယးဒီးကိၣ်တမံၤလၢလၢ.
- **တၢ်ခိဆၢပုၤခိၣ်ပုၤန့ၢ်,တအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိကန့ၢ်,** ဂ့ၢ်လိာ်လၢ ကလူၤပိာ်မၤထွဲကိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ ဒီး တအိၣ်မူဖိးလိာ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိ မ့တမ့ၢ် အိၣ်မူတဖိးဒီးသဲစး တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိအကျဲ.
- **တဘၣ်လိာ်ဖိးဒုဒီး တၢ်အိၣ်သး...** လၢအမၤအသး လီၤသးထီၣ်,လၢအထီၣ်ဂဲၤထီၣ် တၢ်သးတကဆိ,တၢ်ဆိၣ်တၢ်ထု,မၤသိၣ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်,ဒီး မၤသိၣ်တၢ်တုၤပုၤမံၤပၢ်ထီၣ်,တၢ်သူၣ်ဒိၣ်သးဖျိး,မ့တမ့ၢ် တၢ်သူၣ်ဒိၣ်သးဖျိးပုၤဂၤ.
- **လုလၢလၢ အမၤကီၤမၤခဲ မၤတံၢ်တံၢ်တၢ်,** လုလၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အမၤတံၢ်တံၢ်ကိၣ်သရၣ် ဒ်သိး ကသိၣ်လိတၢ် ဒီး ကိၣ်ဖိဒ်သိးကမၤလိတၢ်.

- **တၢ်မူၤတၢ်ဘျး,သူတၢ်တမံၤမံၤ လၢကပၤယၢ်မိၢ်ပှၢ်..**ပၤဝဲ,ဆါဝဲ,ဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲ,သူဝဲ,သူတၢ်မူၤတၢ်ဘျးတၢ်လၢကွၢ်အခါ,အိၣ်သးဒီးမူၤလၢကွၢ်မ့တမ့ၢ်ဖဲကွၢ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအခါ.
- **မၤကဘျးကဘျၢ်တၢ် ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဒီး တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတၢ်..** ကွဲးစဲ ခူသ့ၣ်ပှၤမံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်လိာ်သမၤတၢ်, ဖဲအဘၣ်တၢ်ယုထီၣ်အိၣ်လၢ ပှၤမၤတၢ်ဖိအခါ, ဒ်သိးအကဟ့ၣ်လီၤ အနီၣ်ကစၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒီး အမ့ၢ်အတီတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအကမၣ်တဖၣ်
- **တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့လိာ်..** တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့လိာ်သး မ့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒ်ဆါလိာ်သး ကဒဲကဒဲ လၢခံခိလိာ်အဘၣ်စၢၤ ဒီး တၢ်အံၤ ဟဲကဲထီၣ်အသးခိဖျိ တၢ်စံးတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပှၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤမ့ၢ်ဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ.
- **မၤကမၣ်မ့ၢ်အူအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်..** မၤကမၣ်မ့ၢ်အူအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် မ့တမ့ၢ် သးလၢအဲၣ်ဒီးမၤဟးဂီၤတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤတံာ်တၢ်မ့ၢ်အူအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အကျိၤအကျဲ.
- **တၢ်တၢ်ကျိၢ်တၢ်စု..** တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး တကလုာ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ပနီၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်စု ဖဲအယၢ်အခါ.
- **တၢ်မၤတံာ်တၢ်ပှၤအသး..** တၢ်န့ၣ်လီၤ မၤသကိးတၢ်, မ့တမ့ၢ် ကူၣ်အပှၤဂၤ ဒ်သိးပှၤဂၤ ကမၤသကိးတၢ်, တၢ်မၤတံာ်တၢ်ပှၤအသး အတၢ်ဖိးတၢ်မၤ လၢကမၤဆူးမၤဆါပှၤဂၤ,မၤစုၤလီၤ ပှၤဂၤအသူးသ့ၣ်လၢကပီၤ, မ့တမ့ၢ် ကဲထီၣ်တၢ်လီၤမဲၣ်ဆူး လၢပှၤနီၣ်တဂၤအဂီၢ်.
- **မ့ၢ်ခါတၢ်မၤအုန့ မၤပယု..** မံယုာ်န့ၣ်ဆူပှၤဂၤ,ယုမံယုာ်ဒီးပှၤဂၤ ခိဖျိ တၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် သူနီၣ်ခိကွၢ်ဂီၤ.ဒ်သိး ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤအဂီၢ် ဆဲးကျိးဘၣ် တီၤထီၣ်ကွၢ်အဝဲၤဒး မ့တမ့ၢ် ကီၢ်စဲၣ်ကွၢ်အဝဲၤဒးတက့ၢ်.
- **နံၤဘၣ်ဖၣ်လဲတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်,** ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကွၢ် တအဲၣ်ဒီးတၢ်နံၤဘၣ်ဖၣ်လဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် လၢကွၢ်ပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကွၢ်ကရၢၢ်ပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤဘၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအတဖိသဲးစးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ကွၢ် ကမၤသကိးတၢ်ဒီး မိၢ်ပှၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဟဲဆူထီၣ် ဖိးသဲးစး တၢ်ဟံးဂံၢ်ဝီ လၢတၢ်ထီၣ်ဒါ ပှၤလၢ အနံၤဘၣ်ဖၣ်လဲတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤပျံၤမၤဖုးတၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. **တၢ်နီၣ်...** တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတရီတပါ ကွၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢပှၤကွၢ်ဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် ဟံးယုာ်ဒီး ပှၤခွံတီၤကွၢ်ဖိ လၢအသးဆူၣ် မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်သူဝဲးဖိကဟၣ် လၢအတကြၢးတဘၣ်...** ပှၤကွၢ်ဖိလၢ အသူကွၢ် အအုၣ်လဲးထြီန့းပီးလီ မ့တမ့ၢ် အနီၣ်အအုၣ်လဲး ထြီန့းပီးလီ ဖဲကွၢ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် လၢအကွၢ် ပှၤယဲၤသန့ လၢအတကြၢးတဘၣ်တဖၣ်, မၤအုန့ပှၤကွၢ်ဖိအဂၤ, မ့တမ့ၢ် မၤတရီတပါ ကွၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်သူလၢအိၣ်လၢ ကွၢ်အဝဲးဖိကဟၣ် မ့တမ့ၢ် အနီၣ်ကစၢ်အဝဲးဖိကဟၣ် လၢဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်မၤတံာ်တၢ်တၢ်,တၢ်တြီမၤတံာ်တၢ်တၢ်..** တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤလၢလၢ လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်တြီမၤတံာ်တၢ် လၢပှၤမၤတၢ်ဖိအဂီၢ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ် ကမၤအမူအဒါလၢအလီၤဘၣ်အိၣ် ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်အသိး.
- **တၢ်ဘျၢ်,ပှၤဟ့ၣ်တဖိ..** ဟံးန့ၣ်ကွၢ် ပှၤဂၤအတၢ်လၢ အတဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ.
- **ညါသူး,မိၢ်...** ဘၣ်တၢ်ပၤဘၣ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် သူညါသူး တကလုာ်ဂ့ၤတကလုာ်ဂ့ၤ လၢကွၢ်ကရၢၢ်အပူၤ ဖဲကွၢ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်,ဖဲကွၢ်အိၣ်ဒီး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဆၢကတီၢ်,မ့တမ့ၢ် လၢကွၢ်ကရၢၢ်အပူၤ ဖဲကွၢ်ထီၣ်မ့ၢ်နံၤအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.
 - မိၢ်ပှၢ်ဒီးပၤကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအိၣ် ဖဲဖိသၣ်တဂၤအံၤ မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် အခါ န့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအလုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အိၣ်ဒ် တၢ်ဂ့ၢ်ဖျါလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ် အလံာ်တၢ်ဖျါအပူၤ အသိး န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်ကတိၤဆါပှၤဂၤ...** တၢ်ကတိၤလၢ အတအိၣ်ဒီး တၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကတိၤမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်.
- **တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအတၢ်မၤ...** တၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး,တၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်ဒါ,တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးတၢ်,တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, တၢ်မၤဖုးမၤပျိၢ်တၢ်,မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်တြီမၤတံာ်တၢ် လၢကွၢ်အတၢ်ပညိၣ်ဆူညါအဂီၢ်.
- **တၢ်စုကဝဲၤပီးလီ...** စုကဝဲၤ အခိပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကျိအကလုာ်ကလုာ်,ယဲၣ်ဒီအကလုာ်ကလုာ်,စုကဝဲၤပီးလီတဖၣ်,တၢ်ပိးတၢ်လီတဖၣ်,မ့တမ့ၢ် တၢ်အသံးအကံာ် လၢအအိၣ်ဒီးအသးသမူဂ့ၤ တအိၣ်ဒီးအသးသမူဂ့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဂံၢ်ယုာ်အိၣ်လၢ တၢ်လၢအမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်သ့, မၤဆါမိၢ်ပှၢ်က့ၢ်ဂီၤ,မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံသ့တဖၣ်.

ပၤကီၢ် ဟဲဟးဆူကီၢ်, လၢကီၢ်သ့ဝဲ

ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်ဆိကမိၣ် ဒီးန့ၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်က့ၤ ပုၤကီၢ်ဖိအံၤ မ့ၢ်ကီၢ်အမူအဒါ န့ၣ်လီၤ.လၢ တၢ်ဒ်အံၤအယိ, ပကထုးဂံၢ်ထုးဘါသကိး လၢပကဘျါရဲဒၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢကီၢ် လၢအယုယိၣ် လီၤပလိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့ ဒီး ကျိၤကျဲၤလၢ အဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ကီၢ်ရၢၣ်ဒီးကီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. နီၣ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, ဖဲတၢ်မၤတရီၢ် တပါ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် ထံကီၢ်ခိၣ်န့ၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီကဲထီၣ်အခါ, မ့တမ့ၢ် ဖဲပုၤကီၢ်ဖိ မ့မ့ၢ် မိၢ်ပၢ်ပုၤကီၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် တအဲၣ်ဒီး မၤသကိးတၢ် လၢတၢ်လုၤပိၢ်မၤထွဲကီၢ်ရၢၣ် ဒီး ကီၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့အခါ, မ့တမ့ၢ် ဖဲပုၤကီၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ် လံၤ အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ တခါခါ, ပကကိးဝဲဒၣ်ပၤကီၢ် ဒီး ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဒ်သီးကဟဲဖိၣ် ယၢ်ကယၢ်အီၤ ဒီး တၢ်ကလိၣ်ဘၢလိၣ်ကီၢ်အီၤဆူညါ န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ပၤကီၢ်ဝဲၤကျိၤ သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ် အပၤကီၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကီၢ်ဖိ တၢ်ဖဲတၢ်မၤ ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

တၢ်ဒီးန့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒီး တၢ်ဟံးဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးတဖၣ်အပူၤ

တၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တဘျုးမံၤ လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤ လၢပုၤကီၢ်ဖိလၢ အကဟံးဖိၣ် မၤသကိးတၢ်လၢ ကီၢ်အတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတနီၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးလိၣ်အီၤလၢ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ် အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဒီး အဂၤတနီၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးလိၣ်အီၤလၢ ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လိၣ်ကဝီၤကီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၤတခါအံၤ နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးထံၣ်အီၤ လၢ လၢပုၤပုၤန့ၣ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိးဘၣ် တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအိၣ် မ့တမ့ၢ် တီၤထီၣ်ကွဲးအဝဲၤဒါး တက့ၢ်.

တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လီၤလီၤဆိဆိတခါ ဘၣ်တၢ်ဟံးပနီၣ်တုၢ်လံၤအီၤလၢ ထံကီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤ ကီၢ်ဖိတဂၤလၢလၢ လၢ အမၤကမၣ် သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်တဘျီ ခိဖျိ တၢ်သူတၢ်မူတၢ်ဘျိး ဖဲတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ,ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်အီၤ, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ပူၤ, တၢ်ကဘၣ်ဘျိးဘၣ်မၤဂ့ၤက့ၤအီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကလိၣ်ဘၢလိၣ် ကီၢ်အီၤ ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအကျိၤအကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ထုးယံၣ်ထီၣ် ကီၢ်ဘျိၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ် ကစံၣ်ညိၣ်ဆၢတၢ်အီၤဒ် အလုၤအၤလၢသီအိၣ်ဝဲအသိး, ဒ်တၢ်လၢအသ့ဝဲတဖၣ်,မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်လၢအရၤလီၤကသံၣ်မူၤဘျိး လၢ တၢ်တြိဘဲ မ့တမ့ၢ် ညါသူးဖိညါဖိ,(ဒ်တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်တုၢ်အီၤလၢ ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ၂၂-၄၂အပူၤ-SDCL 22-42)မ့တမ့ၢ် အိၣ်န့ၣ်,ဆဲးန့ၣ် ဒီးကသါန့ၣ် ကသံၣ်မူၤဘျိး ဆူအနီၢ်ခိအပူၤ,မ့တမ့ၢ် လၢကျဲအဂၤတဘီ ပၤန့ၣ်ဝဲကသံၣ်မူၤဘျိး တ ခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ လၢတၢ်တြိအီၤ ဆူအနီၢ်ခိအပူၤ ဒ်ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ၂၂-၄၂-၁၅-SDCL 22-42-15-အိၣ်ဝဲအ သိး, ဟံးဖိၣ်မၤသကိးယုၢ်တၢ်ဒီး ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထီၣ် တီၤထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်ကရၢကရီ တသ့ဝဲလၢ တနံၣ်အတီၢ်ပူၤ ဒ် ကီၢ်လံၣ်န့ၣ်လံၣ်လၢ အိၣ်ဝဲဒၣ်အသိး စးထီၣ်ဖဲ အဘၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်အီၤ, လီၤဘၣ်လၢယိၣ်ပူၤ, လိၣ်ဘၢလိၣ်ကီၢ်အဆၢကတီၢ်,မ့ တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ထုးယံၣ်ထီၣ် ကီၢ်ဘျိၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ် အဆၢကတီၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကီၢ်ဖိတဂၤအံၤ မ့ၢ်အိၣ်မူလုၤပိၢ်မၤထွဲက့ၤ ကီၢ်အ တၢ်သိၣ်တၢ်သီဂ့ၤဂ့ၤ, မၤပုၤမူဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤ, ဒီး လဲၤတဲသကိးက့ၤတၢ်ဒီး ကီၢ်အပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် ဒီး ဘျိးဘၣ်က့ၤတၢ်ကီ တၢ်ခဲ ဝဲလၢန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်တမၤအဂဲၤလိၣ်ကွဲး လၢလၢ တနံၣ်အတီၢ်ပူၤ တခါန့ၣ်, တၢ်ကမၤစ့ၤလီၤန့ၣ်အီၤ အသီ ဖဲဝဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်မၤကမၣ်ကဒီး သဲစးခံဘျိတဘျီ ခိဖျိ တၢ်သူတၢ်မူတၢ်ဘျိး လၢတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအပူၤန့ၣ်, ပုၤကီၢ်ဖိတဂၤန့ၣ် လုၤတက့ၤ မၤ သကိးက့ၤတၢ်ဒီး ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထီၣ် တီၤထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်ကရၢကရီ လၢတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲးအပူၤ တသ့လၢနီတဘျီ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွိမိ လၢအမၤလိတၢ်လၢအဟံၣ် အတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်

ပုၤကွိမိလၢ အတၢ်လဲၤမၤလိတၢ်လၢကွိ ဘၣ်ဆၣ် မၤလိတၢ်လၢဟံၣ်တဖၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကမၤသကိးဘၣ်တၢ်လၢ ကိၢ်ရၢၣ်လိၢ်ကဝိၤကွိ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်အပူၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤလၢပွဲၤ,ကိၢ်စဲၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ,ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထၣ်တၢ်ထီၣ်ကွိ တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတၢ်ကရၢကရိ, ဒီး ကိၢ်ရၢၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိသန့အတၢ်လိၢ်ဘၣ်, ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂၤလိၢ်ကွဲးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိ လၢအ ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အိၤလၢ ကွိမိမိၢ်ပၢ် အလံာ်စိၣ်စုအပူၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအပူၤန့ၣ်တၢ်အခိၣ်, တၢ်ကရၢကရိအပူၤပၤဆၢတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ ကွိမိမၤလိတၢ်လၢဟံၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. (ကွိကမံးတံာ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိ IGD).

တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်

တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ် ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤကွိမိလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်မၤနၢၤတဖၣ် အါတက့ၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢ အမၤသကိးတၢ်လၢ ကွိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအပူၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤအိၣ်တဘျုးမံၤ လၢဟူရိၣ်တၢ်တီၤကွိမိတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.ပုၤကွိမိ တဖၣ် ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဝဲသ့ၣ်လၢ ကယုထံၣ်န့ၣ်ဝဲ မ့ၢ်တၢ်ဂၤလိၢ်ကွဲးလဲၣ်တခါလၢ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲအခိၣ်ကတၢ် နိသိး အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤ ကသ့အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဒွဲလၢကူၣ်သ့ တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်

- တၢ်ဒုတၢ်အူတၢ်သူဝံၣ်သးဆၢ... သံကျဲကူၣ်လၢ အဆၢထၢၣ် မ့တမ့ၢ် ဟးယုယု,သံကျဲကူၣ်မူးသးဖုံ,ကွဲးသံကျဲကူၣ်,ဖဲးသံ ကျဲကူၣ်,တၢ်ဂၤလိၢ်ကွဲး အိၣ်ဒီး တၢ်ကံယၢ်အလွဲၢ်တဖၣ်, တၢ်သးဝံၣ်ရိမူးသးဖုံ,တၢ်သးဝံၣ် ရိ ကျဲကူၣ်ယုၣ်, တၢ်သးဝံၣ်ရိလၢ ပုၤကူကၢတၢ်ဒိသိးသိး,တၢ်သးဝံၣ်လၢ ပုၤသးဝံၣ်ဝဲတ ဘျုးဂၤ ဘၣ်ဆၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သံကျဲပိးလီၤဘၣ်.
- တၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိာ်.. ပုၤမၤထီၣ်သီတၢ် တၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိာ်,တၢ်သိၣ်တၢ်သိသန့ အတၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိာ်ဖးထီၣ်,လုခၢၣ် ဒိ ကလး တၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိာ်,တၢ်ကတိၤ ထးသွဲ.
- တၢ်ဂၤဒိပူ.. တၢ်ဂၤပြၢ တၢ်ဂၤဒိပူ.
- တၢ်ဖဲးကျဲထုးထီၣ်ရၢလီၤ.. လံာ်န့ၣ်လံာ်လၢ ဒီး ကွိအတၢ်ကစိၣ်.

တၢ်လိၢ်ကွဲး တၢ်ယုၢ်တၢ်စံၣ်

	ပိာ်ခွဲၤဖိတဖၣ်	ပိာ်မုာ်ဖိတဖၣ်
သ့ၣ်လုၣ်လီၤဆၢကတီၢ်	တၢ်ယုၢ်ဖးထီ အမဲရကၤဖျၢၣ်ထူ ဖျၢၣ်ဒိ ဖျၢၣ်ထူ	တၢ်ယုၢ်ဖးထီ ဖျၢၣ်ပိာ် ဖျၢၣ်ပၤ တၢ်ပြၢတၢ်ကးကလံာ်ဒီးကိးပသူဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ကိးပသူဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်ဒီးမိၢ်ပုၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ ဖျၢၣ်ထူ
တၢ်ဂီၢ်ခါ,	ဖျၢၣ်သ့ တၢ်ကနီၤလိာ်သး	ဖျၢၣ်သ့ တၢ်ဂၤဂ့ၢ်ကွဲးဂီၤ ကိးပသူဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်ဒီးမိၢ်ပုၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤ တၢ်ဂၤကလံာ်
တၢ်ကိၢ်ထီၣ်သီကတီၢ်	တၢ်ယုၢ်ပြၢ ဖျၢၣ်ပၤ	တၢ်ယုၢ်ပြၢ ဖျၢၣ်ဒိ

ကရုတဖန် ဦး တ်ကရုကရိတဖန်

တံဂဲဒီပူအကုဂ်... နှ်အိးထီၣ်အသးလၢ ပုၤကိးဂးဒဲးအဂီၢ် ဦး တံဂဲလိၢ်ကွဲတခါအံၤ ပုၤကွဲဖိဟဲမၤသကိးတံၢ် အါနှံၣ်တံဂဲလိၢ်ကွဲအဂီၢ် နှ်လီၤ.ပုၤဂဲလိၢ်ကွဲကုဂ်ဖိတဖန် ကဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢ တံဂဲလိၢ်ကွဲလိၢ် အလိၢ်ခံ ဦး ကဘၣ်ကူကၤထီၣ် တံကူတံကၤ လၢတံၢ်ဒုးန့ၣ်တံၢ်ဒိတံၢ်တဲာ်အဂီၢ် ဦး ကဘၣ်မၤယံမၤလၢထီၣ်အသး နှ်လီၤ. ကျိၣ်စုလၢ အဝဲသ့ၣ်မၤနှံၣ်ဝဲ လၢတံဂဲလိၢ်ကွဲတခါအံၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ကသုဝဲလၢ နံၣ်ကတၢၢ် ဖဲတံၢ်မၤတံၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ ပုၤကွဲဖိအမူးအခါ ကအိၣ်ဒီးတံၢ်အိၣ်တံၢ်အိ အဂီၢ်နှံၣ်လီၤ.သရၣ်မုၢ် ဖၢရံၣ် မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်ကုဂ်တံၢ် ဘၣ်သးတံၢ်ဖဲတံၢ်မၤတခါအံၤ နှ်လီၤ.

ဆူညါမုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ် ခိၣ်နီၤလၢ အမဲရကၤအဂီၢ်(FBLA)....နှံၣ်မ့ၢ်ဝဲတံၢ်ကရုကရိတခါလၢ အအိးထီၣ်အသးလၢ ပုၤကွဲဖိလၢအဆဲးလီၤအမံၤတဖန်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်တံၢ်ဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်အတၢ်ဖဲတံၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် မၤလိတံၢ်လၢခိၣ်ဖျါထီၣ်အတီၤပူၤတဖန်အဂီၢ် နှ်လီၤ.တံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤ အကုဂ်တခါအံၤ အိၣ်ဒီးကျိၤကျဲအါမးလၢ ကမၤနှံၣ်စုလၢပုၤတဝါအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,ဒီးလၢပုၤတဝါတံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ လၢဒိတနံၣ်ညါအတီၤပူၤ နှ်လီၤ.ပုၤကွဲဖိ တံၢ်ကရုကရိတခါအံၤ ဟူးဂဲၤတံၢ်လၢလိၢ်ကဝီၤပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကိၢ်ဖဲၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,အမဲရကၤထံကိၢ်ဒိတဘျီညါမ့ၢ်ဂ့ၤ အတၢ်ပြၢအပူၤ ဒီး အတံၢ်အိၣ်ဖိၣ်ရိဖိၣ်အပူၤ နှ်လီၤ.သရၣ် ခါဒၣ် မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်ကုဂ်တံၢ် လၢတံၢ်ဖဲတံၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှ်လီၤ.

ဆူညါပုၤထူစံၣ်ဖိ လၢအမဲရကၤအဂီၢ်(FFA). နှ်အိးထီၣ်အသးလၢ ပုၤကွဲဖိလၢအဆဲးလီၤအမံၤ လၢတံၢ်သ့ၣ်တံၢ်ဖျးတံၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ တံၢ်မၤလိအပူၤတဖန်အဂီၢ် နှ်လီၤ. တနံၣ်တဘျီ ကုၣ်ဖိတဖန် စးထီၣ်ဟူးဂဲၤအတံၢ်မၤ ခိဖျါ ကွၢ်ထွဲဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိဖဲတံၢ်မၤကိၢ်ဖဲၣ်တံၢ်ဆါတံၢ်ပူၤအမူး(State Fair)အခါနှံၣ်လီၤ.ကျိၣ်စုလၢအမၤနှံၣ်ဝဲ အအါကတၢၢ်လၢ အတံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤအပူၤမ့ၢ်ဝဲတံၢ်ဆါ တံၢ်သၣ်တံၢ်ဖျါဖဲခရံၣ်အိၣ်ဖျါအလါ နှ်လီၤ.ဖဲကိၢ်ဖဲၣ်အိၣ်ဒီး အတၢ်ပြၢအခါ အဝဲသ့ၣ်မၤသကိးတံၢ်လၢ တံၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲတံၢ်ဒီး တံၢ်ဆါတံၢ်တံၢ်တဖန် နှ်လီၤ. ဖဲနံၣ်ကတၢၢ် တံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤဝဲၤအလိၢ်ခံ အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး တံၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ အမူးသးဖုံ ဒီး ဖဲနှံၣ်အခါ အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး တံၢ်အိၣ်တံၢ်အိနှံၣ်လီၤ.သရၣ် ဖိးစမၢ် မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်ကုၣ်ဟ့ၣ်ဖးတံၢ် လၢတံၢ်ဖဲတံၢ်မၤတခါအံၤအပူၤနှံၣ်လီၤ.

ကွၢ်မနံၣ်ဖိအကုဂ်.. နှ်အိးထီၣ်အသးလၢ ပုၤကွဲဖိကိးဂၤ လၢအဆဲးလီၤအမံၤတဖန် အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအယုထၢမၤလိ ကွၢ်မနံၣ်အကျိၣ်တဖန်အဂီၢ် နှ်လီၤ.ပုၤကုၣ်ဖိတဖန် အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး ကျိၤကျဲတဘျီဘိလၢ တံၢ်ကမၤနှံၣ်စုအဂီၢ် လၢတနံၣ်အတီၢ်ပူၤနှံၣ်လီၤ.ပုၤကုၣ်ဖိတဖန် မၤလၢကပီၤစ့ၢ်ကိး ပုၤကွၢ်မနံၣ်ဖိအနံၤသဘျီ တဘျီခါ နှ်လီၤ. သရၣ်မုၢ် ဟိးဖိးထံၣ် မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်ကုၣ်တံၢ်လၢ တံၢ်ဖဲတံၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှ်လီၤ.

အ့ၣ်-အကုဂ်(H-club)..နှံၣ်အိးထီၣ်အသးလၢ ပုၤလၢအဂဲၤလိၢ်ကွဲ ဒီးနှံၣ်ဘၣ်တံၢ်မၤနၢၤအလံၢ်တဖန် ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး ပုၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတံၢ်ဖိအခိၣ်,ပုၤပၤဆုၢ်တံၢ်တဖန် နှ်လီၤ.အ့ၣ်-အကုဂ် ညီနီၤဆါဝဲဆုၢ်ကၤတဖန် ဖဲကိၢ်ဖဲၣ်မၤပုၤတဖုဒီးတဖုအိၣ်ဒီးအတၢ်ပြၢလိၢ်သးအခါ နှ်လီၤ. ဒီး,ဒ်တံၢ်လိၢ်အသိး,ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကုၣ်တဖုအံၤ ကြးယုစ့ၢ်ကိးစုလၢ တံၢ်မၤစၢၤကွဲအတံၢ်တံၢ်ကျဲအဂီၢ် နှ်လီၤ. တံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤတခါအံၤ ဘၣ်တံၢ်မၤအီၤလၢဒိတနံၣ်ညါအတီၤပူၤ ဘၣ်ဆၣ် ညီနီၤ တံၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဖဲတံၢ်မၤတံၢ်ဂဲၤလိၢ်ကွဲအဆၢကတီၢ် နှ်လီၤ.သရၣ်ရီထီၣ် မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်ကုၣ်တံၢ်လၢ တံၢ်ဖဲတံၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှ်လီၤ.

ဟံၣ်ယီ တံၢ်မၤမုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ် ဘၣ်ထွဲဒီး တံၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိးသမူ(HERO)...နှံၣ်အိးထီၣ်အသးလၢ ပုၤဆံတတီၤကွဲဖိတဖန် ဒီးပုၤဆံတတီၤကွဲဖိတဖန်လၢ အဆဲးလီၤအမံၤလၢ တံၢ်ယုထံၣ်နှံၣ် တံၢ်အိၣ်တံၢ်အိအတံၢ်မၤလိအတီၤတဖန်အဂီၢ် နှ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး တံၢ်ဟူးတံၢ်ဂဲၤအါမး လၢကမၤနှံၣ်ကျိၣ်စု ဒ်အမ့ၢ် ဖဲတံၢ်မၤဟီၤလံၢဝဲနံၣ်သဘျီအခါ ဒီး တံၢ်ဆါတံၢ်ပူၤကိၣ်ခိးခံၣ် ဖဲခရံၣ်အိၣ်ဖျါလါအခါ နှ်လီၤ.တံၢ်ယုထံၣ်နှံၣ်တံၢ်အိၣ်တံၢ်အိ အတံၢ်မၤလိအတီၤ အိးထီၣ်စ့ၢ်ကိး တံၢ်အိၣ်ကျးတဖျါ လၢတံၢ်သုအီၤလၢ တံၢ်ယုအါထီၣ်ဟံၣ်ရိၣ်(HERO)ကျိၣ်စု နှ်လီၤ.တံၢ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တံၢ်ခွဲးတံၢ်ယာ်တခါလၢ ပုၤကွဲဖိ ကကွဲးလိအသး ဒ်သိး အကအိၣ်ဒီး တံၢ်အိၣ်ကျး အတံၢ်သ့တံၢ်ဘၣ်အဂီၢ် နှ်လီၤ. သရၣ် မုၢ်အဲး မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်ကုၣ်တံၢ်လၢ တံၢ်ဖဲတံၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှ်လီၤ.

ဟိပ်ခိပ်ဘီမိုအကဂူ... နှ်အိးထိပ်အသးလၢ ပှၤကွိမိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် နှ်လီၤ. တၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်လံအီၤ ဒ်သိး အကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအါမံၤအါကလုာ် အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်,အတၢ်မၤဖဲသးခွဲးယၢ်,ဒီးတၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်အါၣ်လီၤအီၤလီၤ ဖဲတၢ်မၤဒိပ်ထီၣ် တၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်လၢ ပှၤကွိမိအကျါ ဒီး ဟူရိၣ်ပှၤတဝါအကျါ နှ်လီၤ.ကွိမိတဖၣ်,မိၢ်ပၢ်တဖၣ်,သရၣ်,မုာ်တဖၣ်,ဒီးပှၤတဝါတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤ အတၢ်လဲၤခိဖျိဆူ ဟိပ်ခိပ်ဒီးဘၣ်ညါ နှ်လီၤ.တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် ဟ်ယုာ်ဒီး တၢ်တဲလီၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအါမံၤအါကလုာ်, ဟိပ်ခိပ်ဘီမို တၢ်ဂီၤမူမုာ်န့ၢ်,တၢ်မၤလၢကပီၤ ဟိပ်ခိပ်ဘီမို အနံၤသဘျၢတဖၣ်,ကလုာ်န့ၣ် တၢ်ဂဲၤကလံာ်အကဂူ,ကလုာ်န့ၣ် အနီၣ်ကစၢ်တၢ်အိၣ်အမူး,ဒီးအိၣ်ဒဲးအဂၤအါမး နှ်လီၤ.ဟိပ်ခိပ်ဘီမို အကဂူမုာ်ကျဲးဒီးတဘိလၢ တၢ်ကထံၣ်လိာ်ဘၣ်သးဒီး ပှၤလၢအအိၣ်လၢဟိပ်ခိပ်ချၢတဖၣ်,သ့ၣ်ညါပှၤဂၤ အတၢ်အိၣ်မူအကျဲး,ဒီးပှၤဂၤအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလုာ်ထူသန့ အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် နှ်လီၤ.

နီၣ်ဝံာ်ခံအကဂူ.... နှ်မုာ်ဝဲကဂူတခါလၢ အရူလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီး ခံၣ်ဝါနံၣ်(Kiwanis)တၢ်ကရၢကရီ နှ်လီၤ. နီၣ်ဝံာ်ခံအကဂူတခါအံၤနှံၣ် အိးထိပ်အသးလၢ ပှၤကွိမိကိးဂၤဒဲး လၢအသးစဲဘၣ်သး တၢ်မၤစၢၤပှၤတဝါအတၢ်ဖဲတၢ်မၤ အတၢ်တိာ်ကျဲးတဖၣ်အဂီၢ် နှ်လီၤ.သရၣ် ဟဲနရံး မုာ်ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် လၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှ်လီၤ.

ထံကီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤတၢ်ကရၢကရီ.. ဒ်အဒိးသန့ထီၣ်အသးလၢ ထံကီၢ်အတၢ်နဲၣ်ကျဲးအပူၤ အသိးနှံၣ်,ပှၤတဆံတတီၤဒီး ပှၤတဆံခံတီၤကွိမိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤလၢ ထံကီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ တၢ်ကရၢကရီအပူၤ နှ်လီၤ.ပှၤကွိမိလၢအကန့ၣ်လီၤဆူ တၢ်ကရၢကရီအဝဲအံၤအပူၤန့ၣ် အလံာ်မးပာ်ဖျိာ်အပတီၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲ ၃.၅နှံၣ်လီၤ.တၢ်ယုထၢတဖၣ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ပှၤကွိမိတဖၣ် အကူၣ်သ့စ့ဆိၣ်ထွဲ,လုာ်သကဲာ်ပဝး,တၢ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲ,ဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဖိခိၣ် နှ်လီၤ.ပှၤတဆံတတီၤကွိမိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုထၢပာ်ပနီၣ်အီၤဖဲ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ် ဒီး ပှၤတဆံခံတီၤကွိမိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုထၢပာ်ပနီၣ်အီၤဖဲ သ့ၣ်လုာ်လီၤအဆၢကတီၢ် နှ်လီၤ.ပှၤကွိမိတဖၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်တဘျုးမံၤ တဘျုးကလုာ် လၢပှၤတဝါအတၢ်တိာ်ကျဲးအပူၤ လၢဒိတနံၣ်ညါအပူၤ နှ်လီၤ.သရၣ်မုာ် ဘဲဒၢၣ်ဘၢး မုာ်ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်လၢ တၢ်ဖဲတၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှ်လီၤ.

တၢ်သုဖဲသးညီကဂူ... နှ်အိးထိပ်အသးလၢ ပှၤကွိမိလၢ အဆဲးလီၤအမံၤလၢ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်အပူၤ ကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်နှံၣ်လီၤ. ကဂူတဖၣ်အံၤ အတၢ်ပညိာ်ကွၢ်စိမုာ်ဝဲ ကမၤဆူၣ်ထီၣ်အသး ဒီး တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးတဖၣ်လၢ တၢ်မၤလိလၢတီၤဒၢးချၢတဖၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဖဲဟူရိၣ်တီၤထီၣ် ခိဖျိ တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ကွိအတၢ်ပနီၣ်,ကရၢကရီတိခိၣ်ရိၣ်မဲ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး လၢတၢ်ကတီၢ်အဂ့ၢ်တဖၣ် ဒီး ကရၢကရီတိခိၣ်ရိၣ်မဲစ့ကိး တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးတဖၣ် ဖဲတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအဆၢကတီၢ် နှ်လီၤ.ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, ကဂူတဖၣ်အံၤ ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအတၢ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ ကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်တီၤထီၣ် တၢ်ဂဲၤလိာ် ကွဲးတၢ်ကရၢကရီ(SDHAA)နှံၣ်လီၤ.သရၣ်မုာ် စဲတဲလံာ် မုာ်ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢ တၢ်ဖဲတၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှ်လီၤ.

လီၤခိဖျါတၢ်သံကွၢ်ပိာ်ပိုၢ်....နှ်အိးထိပ်အသးလၢ ပှၤကွိမိကိးဂၤဒဲးလၢ အဆဲးလီၤအမံၤလၢ ဟူရိၣ်တီၤထီၣ်အပူၤနှံၣ်လီၤ.ပှၤကွိမိတဖၣ် ဟ်ဖျိာ်ထီၣ်အသး ၃-၄ ဂၤတကဂူ ဒီး ပြၢလိာ်အသးလၢ အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်အါမံၤ ဒီး ဆဲးကျိးလိာ် စ့ကိးအသးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤ ယုာ်ဒီးကွိတဖၣ်လၢ အအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ ကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်အပူၤ နှ်လီၤ.သရၣ်မုာ် ဩဝါၣ် မုာ်ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢ တၢ်ဖဲတၢ်မၤတခါအံၤအပူၤ နှ်လီၤ.

စဲးနဲးအကဂူ... နှ်အိးထိပ်အသးလၢ ပှၤကွိမိတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအဆဲးလီၤအမံၤလၢ အကမၤလိစဲးနဲးကျိာ် သ့ၣ်တဖၣ်နှံၣ်လီၤ.ကိးနံၣ်ဒဲး ကဂူမိတဖၣ်အံၤ မၤစၢၤပှၤဖိၣ်ယဲဖိလၢ အအိၣ်လၢ မဲးကစံာ်ကိာ်အကီၢ်တဖၣ် နှ်လီၤ. ကဂူမိတဖၣ်အံၤ ညီန့ၢ် လဲၤထီၣ်ဝဲလုာ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအမူး ဖဲကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ် ဖျိာ်စိမိာ်ကွိမိ(SDSU)နှံၣ်လီၤ.ကဂူတဖၣ်အံၤ မၤလၢကပီၤဝဲလဲးတၢ် အမဲရကၤအနံၤသဘျၢအမူးတနီၤ စ့ကိးနှံၣ်လီၤ.

ပုဂံကိစ္စအကြောင်းကား... နှစ်ဘက်တော်ယူထားအိမ်လေး ပုဂံကိစ္စအကုန်အကျ ခံသိအကုန်နဲ့ပျံ့ထိုင်အတိုင်း ဒီး တန်ဖိုးလေးဆူ ပုဂံကိစ္စတဝါအကျ ချိန်ကိစ္စ နှစ်လေးလောက်ကတော့လည်း လိပ်ကုလားတော်ဖိတ်တော်ဖမ်းအင်္ဂါ၊ ချိန်စားလေး အဒီးယုထာအသားတဖန် အလိပ်အိတ်စိုက်ကိစ္စလေး ကဟဲဟဲဖိတ်ထိုင်အသား ဒီး အိတ်ဒီးအပူတတိယဒီးအိတ် အဂျပုဂံအတော်ကွေးလိပ်အိတ် ဒီး အုတ်အသား လေးအင်္ဂါ နှစ်လေးချိန်စားတဖန်အံ့ အိတ်ဒီးမူဒါလေး တံမံတံဆာတံတဖန် လေးတံလေး အကဟဲမံဘက်ဒီဘက်ထံး ဟူရိန် တံထိကိုတဖန်၊ ဖဲကိုအိတ်ဒီး အတံရုလိပ်မုတ်လိပ် အနွံအခါ အဝဲသုတ် ကဘက်တိခိန်ရိပ်မဲစိုက်ကိစ္စတံ၊ ဒီးဒုးအိတ်ထိုင်တံဟူး တံဂဲအိတ်မံ လေးပုဂံကိစ္စအင်္ဂါ နှစ်လေးသရုပ်မုတ် ၅၇၇ သရုပ်မုတ် ရာဘူး၊ သရုပ် ရဲးကံပ် ဒီး သရုပ် မုဒိန်စတဲး မုတ်ပုဂံတဖန် လေးအဟုတ်ကုတ်ဟုတ်ဖမ်းတံ လေးတံဖမ်းတံမံတခါအံ့အပူ နှစ်လေး။

တံမံနဲ့ တံဟူးတံဂဲအလံာ်မဲဉ်ဖျာဉ်

ဟူရိန်အလံာ်ကွေးဖုတ်အိတ်ဒီးတံဂဲ ကဲထိုင်ဝဲ ကိုအ ဖိးသဲစး တံဟုတ်လေးဟုတ်ကပီ အလံာ်မဲဉ်ဖျာဉ် ဒီး ဘက်တံဟုတ်လေး အိတ်ဆူ ပုဂံလေးအဘက်တံယုထာအိတ်တဖန် နှစ်လေး။ ပုဂံလေးအဒီးနဲ့ တံလေးကပီအဝဲအံ့ ကသီးဘက်ဝဲ ဖိးသဲစး ဆုကံ ကွေးမဲး အလွဲဂံာ်ဘီ ဒီးသူ လေးအအိတ်ဒီးလံာ်မဲဉ်ဖျာဉ်တဖန်အံ့ နှစ်လေး။ မုတ်မုတ်လေး လံာ်မဲဉ်ဖျာဉ်အဝဲအံ့ ဘက်တံကျးလိပ် အိတ်ဒီးတံသိတ်တံသိတ် ဒ်အမုတ် တံဟုတ်လေးဟုတ်ကပီအသီးဘက်နဲ့၊ တံအံ့အလုတ်အပူ တံအိတ်ဝဲဘက် နှစ်လေး။ တံပုဂံ တံဂဲတခါအံ့ နကဘက်နံပံအိတ်လေး တံကဘက်ဂုတ်ကျးစး၊ ဒ်သီးနကမံနဲ့အိတ်၊ တမုတ်တံဟုတ်တခါလေး နမံသကိတ် အယိ နဒီးနှစ်ဘက်အိတ် ဘက်နှစ်လေး။

ကို လံာ်ပရံ တံဟုတ်လေးကပီ

လံာ်မဲဉ်ဖျာဉ်တံသိတ်တံသိတ်သန လေးအဘက်တံဟံးနဲ့ တံလိပ်အိတ်လေး ဟူရိန်တံထိကိုအံ့ အိတ်ဒီးအတံပညိတ်လေး တံကသူ အိတ်လေးအဘူးအိတ် ဒီး ကြားဝဲဘက်ဝဲ လေးပုဂံလေး အဟဲဖိတ်မံသကိတ်တံဖိ ကိစ္စဂဲဒီးအင်္ဂါ နှစ်လေး။ ပုဂံလေးတံအဝဲအံ့ မုတ်တံ ခွဲးတံယံတခါလေး ကိုအတံဟူးတံဂဲအပူ ဒီး တံဘက်လေး လံာ်မဲဉ်ဖျာဉ်တခါအံ့ ကဟုတ်ဆူထိုင် ပုဂံကိစ္စအသား ဒ်သီး အက ဟဲဖိတ်မံသကိတ်လေး တံဂဲလိပ်ကွဲအပူ အင်္ဂါ နှစ်လေး။

ကိုအတံဂဲလိပ်ကွဲ တခါဒီးတခါ အိတ်ဒီးတံလိပ်ဘက် လေးအလိပ်ဆိတ်အသား လေးတံကမံနဲ့ လံာ်မဲဉ်ဖျာဉ်ဝဲအံ့အင်္ဂါ နှစ်လေး။ တံဘိတ် လေးအဟဲယုတ်ဒီး “ဘိတ်သိတ်တံနံ” တံကွီးလိထံသး အတံသိတ်တံသိတ်တဖန်၊ ဒီး တံဂုတ်အလေးအပူ လေးတံလိပ်ဘက် အိတ်လေး လံာ်မဲဉ်ဖျာဉ်တခါအံ့အင်္ဂါ နလဲမံနဲ့အိတ်ဖဲ တံဟူးတံဂဲအပူနဲ့တံအအိတ် မုတ်မုတ် ဖဲဟူရိန်တံထိကို သုဝဲ နှစ်လေး

ပုဂံကိစ္စ တံဂဲကလံာ်

တံဂဲကလံာ် ဒီး တံဟူးတံဂဲ အဂုတ်အဂဲလေး ကဘက်တံတိခိန်ရိပ်မဲ အံးထွဲကွဲထွဲအိတ်လေး ဟူရိန်တံထိကို ပုဂံမံတံဖိ တ ဖန် နှစ်လေး။ ဖဲပုဂံကိစ္စ နှစ်လေးဆူ တံဟူးတံဂဲအပူနဲ့၊ အဝဲဟးထိုင်ဆူတံချာ ဒီး ဟဲကုလေးလိပ်ကဒါကု တသုဘက် နှစ်လေး . ပုဂံကိစ္စလေးအတမုတ် ဟူရိန်တံထိကို လေးအဟဲဆူမူးအဝဲအံ့အပူ ဒ်ဟူရိန်တံထိကိုအပူတမုတ်အသီးတဖန် ကဘက်မူထွဲ တံသိတ်တံသိတ် ဒ်ပုဂံကိစ္စတဖန်အသီး ဒီး ဘက်သုတ်သုတ် ကဘက်ဆဲးလိပ်ဆိတ်အံ့ နှစ်လေး။ ကိုအတံဂဲကလံာ် ဘက်တံဆိတ်ထွဲမံ စးအိတ်လေးကို ဒီး တံသိတ်တံသိတ် ဒီး တံဆိတ်နဲ့သးလိပ်လေး လေးလုလုသကဲပဝးအင်္ဂါ တံကဘက်လုလုပိတ်မံထွဲအိတ် နှစ် လေး။ ပုဂံကိစ္စလေး အဘက်တံတြိအိတ် လေးကိုအတံဟူးတံဂဲအပူ ခိဖျိ အအိတ်ဒီးလုလုသကဲပဝး လေးတံတူလိပ်အိတ်တသုတ ဖန်နဲ့ ကဘက်တံတြိအိတ်လေး ခါဆူညါတံဟူးတံဂဲအပူတဖန် ချိန်ကိစ္စ နှစ်လေး။

တီထွင်မှု တစ်ကမ္ဘာလုံးအတွက်

ဆံတတီး ဦး ဆံခံတီးကို လာအဆိုင်ဒ် တစ်ကမ္ဘာလုံး ၆ ကိုတဖန် ဟဲကွဲယုတ် အတိအကျတိ လာအတထိုင်ကို ဟူရိုင်တီး ထိကိုတဖန် သုဝဲန့လီၤ. ပုၤလာအတမ့ၢ် ဟူရိုင်တီးထိကိုတဖန် မ့ၢ်ဆိုင်ဒ် ဟဲကိးအတိအကျတိန့ၢ် ကဘၣ်ဆဲးလီၤဆီအမံၤ ၆ ကိုခိုင်အဝဲဒၤ, ခဲအံၤအမံၤအိုင်လာတီထွင်, မ့တမ့ၢ် အသးန့ၢ် တပွဲထိုင်ဒ် ၂၁န့ၢ် တဖန်န့လီၤ.

ကမ္ဘာတစ်ကမ္ဘာ အလီၢ်

ကမ္ဘာတစ်ကမ္ဘာလီၢ် ကတဲာ်ကတီးဝဲ လံာ်တံၤယဲၤမုၢ်နီၣ်တဖန်, လံာ်ကွဲးနီၣ်တဖန်, လီလံာ်ဖးတဖန်, လံာ်တံၤကစီၣ်တဖန်, ဦး တံၤဖိတံၤလံာ်အဂၤတဖန် ဟဲယုတ်ဒ်း ခိုင်ဖျူထိုင်, လီယဲၣ်ကွဲးတဖန်, ဦးတံၤကွဲးယုတ်လံာ်ခိုင်ဖျူထိုင်အပူၤ န့လီၤ. ပုၤ ကိုဖိတဖန် တံၤဟ့ၣ်အီၤ တံၤခွဲးတံၤယာ်လာ ကမၤလီတံၤလာ တံၤဘျီဘျီဘျီဘျီဘျီအပူၤ န့လီၤ. ဒ်သိး တံၤကဆဲးအိုင်ဒ်း ဦးတံၤခွဲးတံၤယာ်ဆူညါ လာတံၤကသုလံာ်ရဲဒၤအဂီၢ်န့ၢ်, ပုၤကိုဖိတဖန် တံၤဆာမုၢ်လံာ်လာ အဝဲသ့ၣ်ကလံာ်ယာ်ဝဲအခိုင်ဂီၤ (ID)ဒ်း လူၤပိာ်မၤထွဲ လံာ်ရဲဒၤအတံၤသိုင်တံၤသီ ဟဲယုတ်ဒ်း တံၤဟံးဖးလံာ် ဒ်း မုၢ်နီၣ်လာတံၤကဘၣ်ဟဲအာကွဲးလံာ် အတံၤ သိုင်တံၤသီသန့တဖန် န့လီၤ.

တံၤဟ့ၣ်ကွဲးဟ့ၣ်ဖးတံၤ အလီၢ်

ကိုအပူၤဟ့ၣ်ကွဲးတံၤတဖန် အိုင်ကတီးအသးလာ ကမၤစၢၤပုၤကိုဖိ လာတံၤဂုၢ်တဘျီမံၤ လာအပာ်ယုတ်ဒ်း တံၤမၤစၢၤလာတံၤ တဲဖျါအီတသ့ လာပုၤကိုဖိအနီၢ်တဂၤအဂီၢ် ဒ်း လံာ်လံာ်တံၤကီတံၤခဲ, လံာ်တံၤရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖန်, တံၤလုာ်အိုင်သးသမူ တံၤ တိာ်ကျဲၤ, ဒ်း ဆူညါ တံၤကွဲးဘၣ်ကွဲးသ့တဖန် အဂီၢ်န့လီၤ.

တံၤအိုင်ဒ်းတံၤသုၣ်လံာ်သးလံာ် ဖဲတံၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးအဆၢကတီး

ဟူရိုင်တီးထိကို ထိဘိအိုင်တုာ်လံးဒ်း တံၤသုၣ်ပိာ်သးဝးအိုင်အမုၢ် လာတံၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးအဂီၢ် န့လီၤ. တံၤသုၣ်ပိာ်သးဝးအံၤ မ့ၢ်တံၤတ ခါလာ အလီၢ်အိုင်သပုၤကတံၢ် လာပကဂီၢ်အတံၤမၤနၢၤအဂီၢ် န့လီၤ.

ပုၤကိုဖိတဖန်အံၤ မ့ၢ်ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးလာ အသစၢ် ဒ်း တမ့ၢ်ဒ်း ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးစၢၤနီၣ်တဖန် ဒ်းဘၣ်န့လီၤ. ဒ်ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲး အိုင်ဒ်း က ဂီၢ်အဂၤတဖု လာအကကွဲးဆါမဲၣ်ဝဲအသိး ပုၤတဖန်န့ၢ် တမ့ၢ် န့ၣ်ဒါတဖန်ဘၣ်. ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးဖိကဂီၢ်လာ အဟဲဂဲၤလီၢ်ကွဲးလာပဝုၢ် အပူၤတဖန် မ့ၢ်ဝဲ ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးဖိအပူၤတမ့ၢ် န့လီၤ. တံၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးမူဒါခိုင် လာအမ့ၢ်ပုၤသးပုၤတဖန် အသးလီၤပလိာ်ဝဲလာ ကိုခံ ဖျါၣ် ကအိုင်ဒ်း တံၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးပြုအယီ အဝဲသ့ၣ် ကတံၢ်ပိာ်တဲသကိးဝဲ တံၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးပြု အတံၤသိုင်တံၤသီ တဖန်န့လီၤ. အဝဲ သ့ၣ် အတံၤလဲၤခီဖျိ ဒ်း အကံၢ်အစီအိုင်လာပုၤလာ အကဟံးန့ၢ်မူဒါ လာတံၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖန်အံၤအဂီၢ် န့လီၤ. ပုၤကွဲးကီတံၢ် ဖိတဖန် မ့ၢ်ပုၤလာအသးတီဒ်း အကဂီၢ်ဖိထဲလဲၣ်ဂုၤထဲလဲၣ်ဂုၤ, ဘၣ်ဆၣ်, ကြးလီၣ်ဖျါထိုင်အသး လာအအိုင်ဒ်း တံၤဟဲသုၣ် ဟဲသးလံာ်လံာ် ဖဲတံၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးအဆၢကတီး လာအပုၤဒ်းတံၤမဲၣ်မုၢ်နီၣ်ဆါ အတံၤဟဲသုၣ်ဟဲသး န့လီၤ. ပုၤကိုဖိ ဒ်း ပုၤနီၣ်ဒိုင်တ ဖန် ကြးဟဲဖျါထိုင် တံၤယုးယီၣ်ပးကဲ ဆူ ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးတဖန်, ပုၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတံၤအခိုင်တဖန်, ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးအသရဲၣ်တဖန်, ဒ်း ပုၤဂုၢ်ပုၤဂၤ လာအဟဲကွဲးကီတံၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲး တဖန် န့လီၤ.

ဝံသးစူၤ မၤလီၤမၤဘၣ်ကွဲး နတံၤဟူးတံၤဂဲၤ ကိးဆၢကတီးဒ်း ဒ်သိး နကကဲထိုင် လံာ်ဖျါၣ်လာအဂုၤ လာကဂီၢ်လာ နဆိုင်ထွဲ မၤစၢၤအီၤ အဂီၢ်တက့ၢ်. ကို ဘၣ်တံၤစံးပတြၢၤ မ့တမ့ၢ် န့ၣ်ဒိုင်အီၤ လာနတံၤဟူးတံၤဂဲၤအဖီခိုင် သုဝဲန့လီၤ, မ့ၢ်လာ နမ့ၢ် ခါၣ်စး လာနကိုအဂီၢ် ဒ်ပုၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးဖိတဖန်အသိး စုာ်ကိး န့လီၤ.

မုန်နံ-လိယူ ၁,၂၀၂၀

ဆု, မိပ်, ကိုသရည် ဒီး ဟူရိုက်ကမျာ်ကို တံကရကရိ အပုမတံဖိတဖန်အအိန်,

အဲအံမုန် တနံတဘျီ အတံဘိးဘန်သုညါ လတံလိာ်ဘန်အီ ဘန်ထွဲဒီး လာ်ပသိန်-Asbestos-တံပဆုရဲကျဲ တံ တိာ်ကျဲ နံလီ.

ဟူရိုက်ကီရိုလိာ်ကဝီကို ၂-၂ အိန်ဒီး တံပဆုရဲကျဲ တံတိာ်ကျဲ အလံင်တြိာ် တံကွဲနိန်ကွဲယါလါ အလာအပဲ ဒီး ဘန် တမလိထိန်ကွဲအီတဖန် လတံဖဲတံမ ဘန်ယးဒီး တံသုညါထိန်အပိးအလိ လါအပံယုန်ဒီးလာ်ပသိန် လါအအိန်လါ တံ သုညါထိန်အပူတဖန် နံလီ. ပုတဂုတဂု လါအအိန်ဒီးထံ တံပဆုရဲကျဲ တံတိာ်ကျဲအဲအံနု, ဟဲကွဲအီ ဖဲ မုန်တနံ တု မုန်ယဲနံ ဂီခိ ၈:၀၀ နံရံ တု ဟါခိ ၄:၀၀ နံရံ ဖဲ ပုပဆုရဲကျဲတံ အဲဒါး တဖျာ်ဂုတဖျာ်ဂု သုဝဲ , ဒီး ဖဲ တံသုညါထိန် ဒီး ဟိန်ခိန်လိာ် ပုနံတံအဲဒါး ဖဲ ဟူရိုက်အရံနံ 150 5th Street S.W. သုစုာ်ကီး နံလီ. လံာ်ကွဲဒိ အပူမုန်ဝဲ ၁၂ဒီလာ် လါတမုန်ကွဲယုထိန်အီလါ ယဲသိအတိာ်ပူ နံလီ.